

2015

Годишен извештај

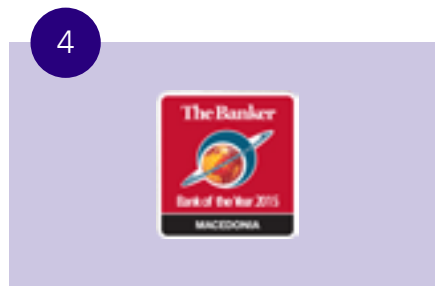

NLB Banka

СОДРЖИНА

КЛУЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ
на работењето

ПРОФИЛ НА БАНКАТА

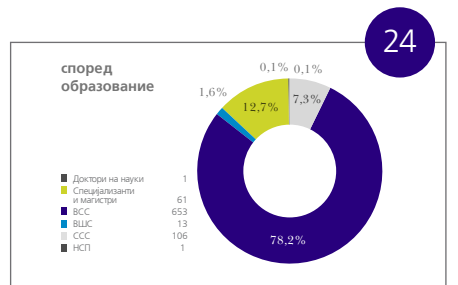
АНТОНИО АРГИР
Претседател на Управен одбор

МЕНАѢРСКА СТРУКТУРА

ОКРУЖУВАЊЕ

КОРПОРАТИВНО

управување и човечки ресурси

ФИНАНСИСКИ
движења и резултати

АКТИВНОСТИ ПО СЕГМЕНТИ

УПРАВУВАЊЕ со кредитни и некредитни физички

ИНТЕРНИ ПРОЦЕСИ,
ИНИЦИЈАТИВИ И ИДНИ ИЗГЛЕДИ

НЛБ ТУТУНСКА БАНКА АД СКОПЈЕ
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
ИЗГОТВЕНИ ВО СОГЛАСНОСТ СО МЕЃУНАРОДНИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ФИНАНСИСКО ИЗВЕСТУВАЊЕ ЗА ГОДИНАТА ЗАВРШЕНА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015 СО ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

КЛУЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ на работењето

	2013	2014	2015
ПОКАЗАТЕЛИ			
ROE пред даноци	11,3%	12,0%	14,0%
ROE по даноци	11,2%	10,8%	12,7%
ROA пред даноци	1,1%	1,2%	1,4%
ROA по даноци	1,1%	1,1%	1,3%
Cost/Income Ratio	53,4%	50,5%	47,0%
Пазарно учество по билансна сума	16,2%	16,3%	16,4%
Адекватност на капиталот	15,4%	15,3%	14,7%
Заработка по акција - EPS (МКД/број на акции)	732	788	974
БИЛАНС НА УСПЕХ			
Добивка пред оданочување (во мил. МКД)	631,2	751,9	917,2
(пораст во %)	25,2%	19,1%	22,0%
Добивка по оданочување (во мил. МКД)	625,3	672,6	832,0
(пораст во %)	25,1%	7,6%	23,7%
Нето приходи од работење (во мил. МКД)	2.925,6	3.195,3	3.608,5
(пораст во %)	-5,2%	9,2%	12,9%
Трошоци на работење (во мил. МКД)	1.562,1	1.614,7	1.696,1
(пораст во %)	-20,7%	3,4%	5,0%
Исправки за потенцијални загуби (во мил. МКД)	559,9	871,5	1.007,7
(пораст во %)	-4,7%	55,7%	15,6%
Нето приходи од камата / просечна каматонерна актива	3,24%	3,85%	4,22%
Нето приходи од камата / просечна бруто актива	2,82%	3,10%	3,41%
БИЛАНС НА СОСТОЈБА			
Билансна сума (во мил. МКД)	59.782,6	64.907,4	69.299,8
(во однос на 31.12.)	0,5%	8,6%	6,8%
Кредити на небанкарски сектор - НБС (во однос на 31.12.)	3,0%	8,6%	13,8%
(пазарно учество во %)	17,7%	17,4%	17,8%
Депозити на небанкарски сектор - НБС (во однос на 31.12.)	5,6%	11,1%	9,2%
(пазарно учество во %)	17,8%	17,9%	18,3%
КРЕДИТНО ПОРТФОЛИО И РЕЗЕРВАЦИИ			
Пресметани исправки за потенцијални загуби (во мил. МКД)	5.961,9	6.153,2	6.600,0
(во однос на 31.12.)	3,8%	3,2%	7,3%
Актива изложена на ризик (во мил. МКД)	48.076,8	52.037,7	58.477,2
(во однос на 31.12.)	2,1%	8,2%	12,4%
Покриеност на портфолиото со резервации	12,4%	11,8%	11,3%
Нефункционални кредити/Вкупни кредити	7,8%	8,1%	7,0%
ЛИКВИДНОСНИ ПОКАЗАТЕЛИ			
Учество на нето кредити на НБС во депозити на НБС	75,5%	73,8%	77,0%
ОСТАНАТИ ПОДАТОЦИ			
Број на експозитури и шалтери	49	49	50
Број на вработени	777	802	835
Добивка пред резервации по вработен (во илјади МКД)	1.755	1.971	2.290
Добивка по вработен (во илјади МКД)	805	839	968

Податоците кои се презентирани во табелата се согласно регулативата која важи во Република Македонија.

● ПРОФИЛ НА БАНКАТА *НЛБ Банка АД Скопје*

Профил на Банката

НЛБ Банка АД Скопје е една од водечките банкарски институции во Република Македонија и една од најуспешните банки во НЛБ Групацјата, чија членка е од 2000 година. Долгогодишниот успех се темели на воспоставената корпоративна култура и традиција на Банката комбинирани со современа информатичка технологија, професионален кадар и успешна пазарна стратегија, поддржани со брендот на НЛБ.

НЛБ Банка АД Скопје е една од водечките банкарски институции во Република Македонија со постојан тренд на пораст и позитивни резултати од основањето до денес. Основана е во 1985 година, а од 1993 година работи како комерцијална банка којашто ги извршува сите банкарски услуги за клиентите од земјата и од странство. Банката спаѓа во групата Големи банки и е трета најголема банка во Република Македонија според нето активата.

Банката е членка на НЛБ Групацјата од 2000 година. Nova Ljubljanska Banka d.d. Љубљана е стратешки акционер со 86,97% учество во вкупниот капитал на Банката.

НЛБ Банка е една од најуспешните банки во НЛБ Групацјата. Успехот се должи на воспоставената корпоративна култура и традиција на Банката комбинирани со современа информатичка технологија, професионален кадар и успешна пазарна стратегија, поддржани со брендот на НЛБ. Во својот успех Банката препознава удел на севкупната општествена јавност поради што посебно внимание посветува на својата

корпоративна општествена одговорност.

Една од основните стратешки определби на Банката е да го поддржува и финансира развојот на малите и средни претпријатија како носители на економскиот развој во Република Македонија, а и самата е значаен учесник во сите финансиски случувања и промотор на македонскиот бизнис на меѓународните пазари.

Банката посебно внимание посветува на збогатување и прилагодување на понудата на продукти и услуги на потребите на различните пазарни сегменти, како и олеснување на пристапот до нив преку инвестирање во современа деловна мрежа којашто ја сочинуваат 50 модерни експозитури организирани како мали банки, како и преку инвестирање во електронските сервиси на пристап до Банката и нејзините продукти.

НЛБ Банка АД Скопје заедно со Nova Ljubljanska Banka d.d. Ljubljana е сопственик и основач на Друштвото за управување со пензиски фондови – НЛБ Нов Пензиски Фонд АД Скопје.

Награди и признанија

Потврда за успешното работење на НЛБ Банка се бројните меѓународни и национални награди и признанија, кои се однесуваат на деловните резултати, позитивниот имиџ и препознатливоста, како и за високо развиена корпоративна општествена одговорност меѓу кои се:

- признанието за **Банка на годината за 2003, 2006, 2007, 2008, 2009, 2013, 2014 и 2015 година во Република Македонија** доделено од финансискиот магазин „The Banker“,
- признанијата од „Finance Central Europe“ за **Банка со најголем остварен профит во Македонија за 2002, 2003, 2004 и 2006 година и Најдобра банка според поврат на капиталот (ROE) во 2005 година**,
- признанието за **Најдобра инвестициона банка во Македонија за 2008 година** од финансискиот магазин „Euromoney“,
- Сертификатот за **Добро корпоративно управување** од Транспарентност нулта корупција за **2007 и 2008 година**,
- признанијата за **Извонредност во квалитетот на Euro SWIFT плаќања кон Deutsche Bank** од Deutsche Bank London за **2006, 2007, 2008 и 2009 година**,
- признанието за **Супербренд на Македонија за 2009 година**,
- наградата за **Развој на филантропијата во Република Македонија за 2008 година**,
- признание за **15 години континуирано членство во Берзата** од Македонската берза за хартии од вредност,
- наградата за **Најактивен учесник во меѓубанкарското тргување во државата** од здружението на финансиски пазари на Република Македонија – АСИ Македонија,
- признание за **Извонредност во квалитетот на извршување на меѓународните плаќања во 2012 година** од Wells Fargo Bank N.A.,
- признанието за **Најдобра банка во Македонија за 2012 година** од финансискиот магазин „Euromoney“.

Мисија на Банката

Нашата цел е да бидеме помеѓу водечките финансиски институции во земјата.

Да обезбедиме повисоко ниво на квалитет на услугите, современа понуда на нови продукти и градење на традицијата на Банката.

Преку ефикасноста и економичноста во работењето да оствариме профит.

Во декември 2015 година, Банката по осми пат ја доби престижната награда Банка на годината во Македонија за 2015 година, од реномираниот финансиски магазин The Banker.

● **АНТОНИО АРГИР** *Претседател на Управен одбор*

Обраќање на Претседателот на Управен одбор

Почитувани акционери,
Ми претставува особено задоволство, да во името на Управниот одбор, Ви ги соопштам исклучително добрите резултати коишто Банката ги оствари во деловната 2015 година, како и да ги највам активностите коишто не очекуваат во следниов период кои треба да обезбедат стабилен и континуиран раст и развој на Банката.

Макроекономски и пазарни услови

Макроекономското окружување во кое работевме во изминатата година беше стабилно, без инфлациски притисоци и со стабилно движење на девизниот курс на денарот и покрај зголемените ризици поради должничката криза во Грција и внатрешно-политичката нестабилност на Република Македонија.

Банкарскиот сектор беше стабилен и профитабилен. На годишно ниво, кредитите кај небанкарскиот сектор се зголемија за 10% додека депозитите за 6%. Како и во изминатата година, растот беше предводен од сегментот население каде кредитните пласмани се зголемија со стапка од 13% додека кај претпријатијата кредитниот раст изнесуваше 7%.

Квалитетот на кредитното портфолио мерено преку уделот на нефункционалните пласмани се одржа на стабилно ниво од 10,7%.

Ликвидноста беше висока, што при умерена кредитна активност придонесе за интензивирање на конкуренцијата кај кредитите, а за последица имаше зголемен надолен притисок на каматните нивоа, со поголем акцент на каматните стапки на депозитите, но и надолен притисок на цената на услугите.

Капиталната моќ на секторот остана висока со 13,9% капитална адекватност според Tier 1 и 15,9% адекватност според Tier 2 капиталот.

Финансиски резултати на Банката

НЛБ Банка во 2015 година ги исполни и ги надмина планираните цели во делот на остварената добивка, вкупната профитабилност, профитабилноста по вработен, трошочната ефикасност и солвентноста.

Банката оствари нето добивка во износ од 13,5 милиони Еур или пораст од 23,7% во однос на минатата година и Поврат на капиталот од 14,7%. Учеството на оперативните трошоци во вкупните нето приходи изнесуваше 47%, додека учеството на некаматните приходи во вкупните нето приходи изнесуваше 31,6%.

Антонио Аргир
Претседател на Управен одбор

НЛБ Банка во 2015 година ги исполни и ги надмина планираните цели во делот на остварената добивка, вкупната профитабилност, профитабилноста по вработен, трошочната ефикасност и солвентноста.

Банката оствари нето добивка во износ од 13,5 милиони Еур, поврат на капиталот од 14.7%, додека вкупната актива достигна 1.126,8 милиони Еур.

Вкупната актива достигна 1.126,8 милиони Еур или 6,8% повеќе од лани воглавно поради растот на депозитите од небанкарскиот сектор кај Банката за 9,2%. И покрај слабата инвестициска активност на приватниот сектор, интензивните продажни акции на Банката на пазарот на кредити овозможија пораст на портфолиото на бруто кредити за 12,9%. Како

и во изминатата година, растот беше предводен од сегментот население каде кредитните пласмани се зголемија со стапка од 15,6%, додека кај претпријатијата кредитниот раст изнесуваше 9,8%.

Квалитетот на кредитното портфолио беше одржан преку активни мерки за зголемување на

наплатата и мерки за намалување на постојното портфолио на нефункционалните пласмани, по што учеството на нефункционалните пласмани на крајот на годината се намали на 7%.

Во насока на обезбедување стабилни некаматни приходи, од минатата година за прв пат беа понудени нестандартни банкарски услуги како што е продажбата на сите типови осигурителни полиси за неживотно и животно осигурување преку мрежата на експозитури, понуден е нов тип на платежна картичка MasterCard Paypass Contactless картичка, а направени беа и значителни инвестиции во електронските сервиси и нивно збогатување со дополнителни функционалности и услуги. Во текот на годината, Банката инвестираше во проширување и модернизација на двата продажни канали - мрежата на експозитури со отворање две нови експозитури во Кисела Вода и Пробиштип и самоуслужните сервиси со набавка и инсталирање нови банкомати кои имаат и депозитна функција и проширување на мрежата со нови ПОС терминали.

За автоматизација на процесите и добивање квалитетна услуга, инвестиции беа направени во надградба на информативниот систем на Банката кај постојните банкарски апликации но беа реализирани и инвестиции во развој и надградба.

Стратегија и идни активности

Почитувани акционери, за нас изминатата година беше уште една од низата успешни години во банкарскиот бизнис, година кога го одбележавме 30 годишниот јубилеј од основањето и континуитетот на НЛБ Банка, но и година во која по долгогодишно успешно раководење во пензија замина дел од менаџерскиот тим со долгогодишниот прв човек на Банката, г-дин Ѓорѓи Јанчевски, и дојде до промена во менаџерската структура. Од нас како нов Управен одбор во следниот период се очекува да ја подготвиме Банката за новото брзо променливо време, за предизвиците на новото дигитално време, да овозможиме нов квалитет во клиентскиот

однос, да овозможиме развој на човечкиот капацитет преку развој на компетенциите и талентот на вработените, да овозможиме стабилност во финансирањето на Банката и секако да обезбедиме стабилен понатамошен принос за инвеститорите.

Нашата среднорочна стратегија е фокусирана на обезбедување сеопфатна финансиска поддршка на сегментот микро бизнис, мали и средни претпријатија како сегменти со најголем потенцијал за раст и развој поради нивната иновативност и способност брзо да се прилагодуваат на потребите на пазарот. Во фокус е и целосна поддршка на потрошувачките преференции на населението, станбеното кредитирање, небанкарските услуги и функционалностите на платните сервиси кои ги користат клиентите на Банката, за што во следниот период интензивно ќе работиме на дигитализацијата на процесите и на поедноставувањето на понудата која треба да биде богата но истовремено лесно достапна, брза и атрактивна за клиентите. Имајќи предвид дека новите технологии се скапи и носат нови трошоци, а со цел да ја одржиме профитабилноста на високо ниво, континуирано ќе работиме на процесно оптимизирање на оперативните трошоци и одржување на оперативните ризици на ниско ниво. Квалитетот и отвореноста за клиентите останува наша цел.

Во контекст на новата Стратегија на ниво на НЛБ Групацијата, уште една голема промена оваа година ќе биде и промената на името на НЛБ Тутунска банка АД Скопје во НЛБ Банка АД Скопје во насока на дополнително јакнење на брендот НЛБ и графичко-визуелно унифицирање на подружниците кои работат на различните пазари каде е присутна НЛБ Групацијата. Унифицирањето на името кај членките, има за цел да ја покаже поголемата посветеност на НЛБ Групацијата во регионот, целосната достапност на вредностите на НЛБ брендот до клиентите без оглед на кој пазар работат и целосно преземање на одговорноста

за работењето на сите пазари, вклучително и македонскиот.

Почитувани акционери, во изминатиов 30 годишен период, Банката од мала финансиска институција прерасна во трета најголема и системски важна банка во Република Македонија и најуспешна членка на НЛБ Групацијата. Нашиот успех се должи на посветеноста и желбата да создадеме традиција на банка, да обезбедиме квалитет и иновативност, да градиме партнерски однос со клиентите и одговорност кон заедницата. На крајот, би сакал да ја

спомнам и наградата „Банка на годината во Македонија – 2015 година“ која минатата година Банката ја доби по осми пат од страна на финансискиот магазин The Banker што нам, покрај лојалноста од клиентите, ни е уште една потврда дека Банката е во континуиран чекор со современите трендови на банкарската индустрија и преференциите на потрошувачите.

Како акционери и клиенти, Ви благодариме за довербата што ни ја укажавте во изминатите години и ни ја доверивте за периодот што следи.

Антонио Аргир
Претседател на Управен одбор

МЕНАЏЕРСКА СТРУКТУРА

Управен одбор
Менаџерски тим
Организациона
структура

● **МЕНАѢЕРСКА СТРУКТУРА** *Управен одбор*

Љубе Рајевски
Член на Управен одбор

Антонио Аргир
Претседател на Управен одбор

Дамир Кудер
Член на Управен одбор

МЕНАџЕРСКА СТРУКТУРА *Управен одбор*

Ѓорѓи Јанчевски

Претседател на Управен одбор
до 31.12.2015

Образование:

Во 1973 година дипломира на Економски факултет Скопје-Универзитет Св. Кирил и Методиј, Скопје.

Работно искуство:

40 години, во финансиската и банкарската област.

Професионални ангажмани:

- 1998-2015, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Претседател на Управен одбор
- 1993-1998, Тутунска банка АД Скопје, заменик директор на Банката
- 1990-1993, СОЗТ Југотутун Скопје, заменик директор на Банката
- 1978-1985, Основна земјоделска банка Скопје.
- 1974-1978, Републички завод за цени.

Професионална обука:

- 1997 година, студиски престој во Осака, Јапонија, во организација на AOTS Association For Overseas Technical Scholarship, на тема Програма за финансии и банкарство за Централна и Источна Европа (ERFI).
- 1994 година, семинар во Дрезднер банка во Германија на тема Работењето во Дрезднер банка.
- 1994 година, курс за усовршување на деловен англиски (business) во организација на British Council, во Охрид.
- 1992 година, студиски престој во New York, САД, на Manhattan institute for Management, New York

(усовршување на менаџментот).

- 1973 остварена Management traineeship пракса во Ејсберг, Данска и Велика Британија

Директна одговорност и надлежност:

- Раководи со Одборот за развој;
- Раководи со Одборот за управување со средства и обврски на банката (ОУСО);
- Раководи со седниците на Управниот одбор;
- Раководи со седниците на Колегиумот на банката;
- Раководи со директорот на Центарот за координација на соработката со членките на НЛБ Групацијата и нивни комитенти;
- Раководи со директорот на Секторот за финансиско управување;
- Раководи со директорот на Деловниот сектор за финансиски пазари и средства;
- Раководи со директорот на Секторот за управување со ризици;
- Раководи со директорот на Секторот за правни работи;
- Раководи со директорот на Секторот за информатичка технологија;
- Раководи со Советниците на Управен одбор по област и раководителите на организационите единици во Генералниот секретаријат.

Професионален ангажман надвор од НЛБ Банка:

- Во 2013 година повторно е избран за позицијата Претседател на Здружението на банкарството во Економската комора на Македонија, со мандат од 5 години,
- Во 2008 година ја зазема позицијата на Претседател на Здружението на банкарството во Стопанската комора на Македонија,
- 2000 година, преговори и склучување на стратешко партнерство со Нова Љубљанска банка d.d. Љубљана и ЛХБ АГ Франкфурт.

МЕНАѢЕРСКА СТРУКТУРА *Управен одбор*

Љубе Раевски

Член на Управен одбор

Образование:

Во 1983 година дипломира на Економски факултет Скопје-Универзитет Св. Кирил и Методиј, Скопје

Работно искуство:

30 години, во финансиската и банкарската област

Професионални ангажмани:

- 2000-тековно, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Член на Управен одбор
- 1994-1999, Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Директор на Секторот за кредитирање и средства
- 1989-1994, Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Шеф на службата за кредитирање и средства
- 1986-1987, Интерна банка на СОЗТ Југотутун Скопје, Главен референт за управување со краткорчни кредити во Секторот за кредитирање и средства);
- 1984-1986, “Југомонтажа“ Благој Дафков Скопје, Раководител на служба за платен промет
- 1983-1984, Моша Пијаде (денешно Арсениј Јовков) Скопје, Професор

Професионална обука:

- 1997 година, обука во АУ Лондон Банка
- 1996 година, обука за меѓународни пазари на капитал

- 1996 година, обука за квалификација на меѓународните пазари на капитал
- 1996 година, обука за Меѓународна фиксна камата и пазарите на обврзници

Директна одговорност и надлежност:

- Ја застапува банката согласно Законот и Статутот на банката;
- Коодлучува по предлози од надлежност на колективно одлучување;
- Раководи со директорот на Деловниот сектор за корпоративно банкарство;
- Раководи со директорот на Секторот за работа со готовина и депо;
- Раководи со директорот на Секторот за платни системи.

Професионален ангажман

надвор од НЛБ Банка:

2002 – тековно, Претседател на Одбор на старатели во Македонска Развојна Фондација за Претпријатија (МРФП).

МЕНАџЕРСКА СТРУКТУРА *Управен одбор*

Дамир Кудер

Член на Управен одбор

Образование:

- 2004 година, Магистерски студии по економски науки, Економски факултет, Марибор
- Дипломирал во 1997 година на Економскиот факултет во Љубљана

Работно искуство:

11 години, во банкарската област

Професионални ангажмани:

- 2011 - тековно, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Член на Управен одбор;
- 2009–2010 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Директор на центар за координација на соработка со членките на НЛБ Групацијата;
- 2007-2009 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Советник на Управен одбор-помошник директор на Деловен сектор за стратешки комитенти;
- 2006-2007 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Советник на вториот Генерален директор на банката;
- 2005-2006 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Советник за стручна подготовка за управување со банкарство;
- 2004-2005 година, Министерство за надворешни работи на Република Словенија, Секретар за економска дипломатија;
- 2000-2004 година, Амбасада на Република Словенија, Скопје, Шеф на оддел за економски прашања;
- 1997-2000 година, Министерство за економски односи и развој, Љубљана- член на преговарачки тим за склучување на договори за слободна трговија

- 1995-1998 година, Средно административно школо, Љубљана, Професор по повеќе предмети.

Професионални обуки:

- 2008 година, Обука за банкарски менаџмент, Економски факултет, Љубљана;
- 2005 година, Школо за банкарски лидери, НЛБ Тренинг школа;
- 2005-2006 година, специјална обука за работа на лидерска позиција во банкарство, НЛБ д.д, Љубљана.

Директна одговорност и надлежност:

- Ја застапува банката согласно Законот и Статутот на банката;
- Коодлучува по предлози од надлежност на колективно одлучување;
- Раководи со директорот на Секторот за управување со проблематични пласмани и интензивен третман на клиентите;
- Раководи со директорот на Секторот за управување со ризици;
- Раководи со директорот на деловниот сектор за финансиски пазари и средства;
- Раководи со директорот на Секторот за логистика на продажбата.

Професионален ангажман

надвор од НЛБ Банка:

- Претседател на Управен одбор на Словенечко-македонски бизнис клуб

МЕНАѢЕРСКА СТРУКТУРА *Управен одбор*

Антонио Аргир

Претседател на Управен одбор
од 01.01.2016

Образование:

Во 1999 година дипломира на Економски факултет, Универзитет Св. Кирил и Методиј, Скопје, на отсек Макроекономија, финансии и банкарство.

Работно искуство:

15 години, во банкарската област

Професионален ангажман:

- 2016-тековно, НЛБ банка АД Скопје, Македонија, Претседател на Управен одбор
- 2015 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Член на Управен одбор
- 2007-2015 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Директор на Деловен сектор-Деловна мрежа
- 2005-2006 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Помошник директор на Деловен сектор-Деловна мрежа
- 2003-2005 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Раководител на експозитура-Центар
- 2002-2003 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Раководител на експозитура-ГТЦ
- 1999-2001 година, НЛБ Тутунска банка АД Скопје, Македонија, Референт за долгорочни инвестициони кредити

Професионална обука:

- Семинар за банкарство и студиска посета на НЛБ д.д. Љубљана, Словенија;
- Лидерска програма за менаџери, Лидерство во Јапонија (ЕПЛАД) - Здружение за странски технички стипендии (АОТС), Токио-Јапонија;
- Семинар-банкарски менаџмент, Универзитет Љубљана, Факултет за економија, интерни обуки,

програми и студиски посети-Милочар, Црна Гора;

- Обука- Банкарско здружение на Турција, Истанбул-Турција;
- Универзитет во Љубљана, Економски факултет, интерни обуки, програми и посети
- Обука во областите на: I. проблеми во наплата на (продажба) на преземените средства, II. Оценка на вредноста на обезбедувањето, III. Управување со проблематични кредити во банкарскиот и рани предупредувачки сигнали, IV. Повеќеканален менаџмент во банкарство на мало, V. Вовед во Проектот за финансии, Истанбул, Турција, Здружение на Банки на Турција
- Обука и семинари на полето на управување, продажба, маркетинг, комуникации, игра за стимулирање на банкарство и едукациска посета на Шпаркасе Бремерхафен, Германија организирано од Шпаркасештифтунг, Германија;

Директна одговорност и надлежност:

- Ја застапува банката согласно Законот и Статутот на банката;
- Раководи со Одборот за развој;
- Раководи со Одборот за управување со средства и обврски на банката (ОУСО);
- Коодлучува по предлози од надлежност на колективно одлучување;
- Раководи со седниците на Управниот одбор;
- Раководи со седниците на Колегиумот на банката;
- Раководи со директорот на Деловниот сектор-Деловна мрежа;
- Раководи со директорот на Секторот за правни работи;
- Раководи со директорот на Секторот за финансиско управување;
- Раководи со директорот на Секторот за информатичка технологија;
- Раководи со Советниците на Управен одбор по област и раководителите на организационите единици во Генералниот секретаријат;
- Раководи со директорот на Центарот за координација на соработката со членките на НЛБ Групацјата и нивни комитенти.

Професионален ангажман

надвор од НЛБ Банка:

- НЛБ Лизинг Скопје, Македонија, Член на Надзорниот одбор

МЕНАџЕРСКА СТРУКТУРА *Менаџерски тим на НЛБ Банка*

СОВЕТНИЦИ НА УПРАВЕН ОДБОР

Радован Трпкоски

Советник на Управен одбор по област на инвестиции, набавки и општи работи

Трајко Матески

Советник на Управен одбор за управување со системите на безбедност на Банката

Страшо Пупулковски

Советник на Управен одбор за советување и одржување на односите со големи клиенти

Надица Ценева

Советник на Управен одбор по област

ДИРЕКТОРИ НА СЕКТОРИ

Драги Тасевски

Генерален секретар

Генерален секретаријат

Слаѓана Белева

Директор

Сектор за логистика на продажбата

Љиљана Настоска

Директор

Сектор за внатрешна ревизија

Драган Пановски

Директор

Сектор за работа со готовина и депо

Јорданка Грујоска

Директор

Сектор за финансиско управување

Александар Мисовски

Директор

Сектор за информатичка технологија

Стојна Стојкоска

Директор

Деловен сектор за управување со финансиски пазари и средства

Богоја Китанчев

Директор

Сектор за управување со ризици

Билјана Степанулеска Почевска

Директор

Деловен сектор за корпоративно банкарство

Виолета Јанева

Директор

Сектор за правни работи

Антонио Аргир

Директор до 14.08.2015 год.

Маја Ставрева Стојанова

Директор од 15.08.2015 год.

Деловна мрежа-деловен сектор

Игор Давчевски

Директор

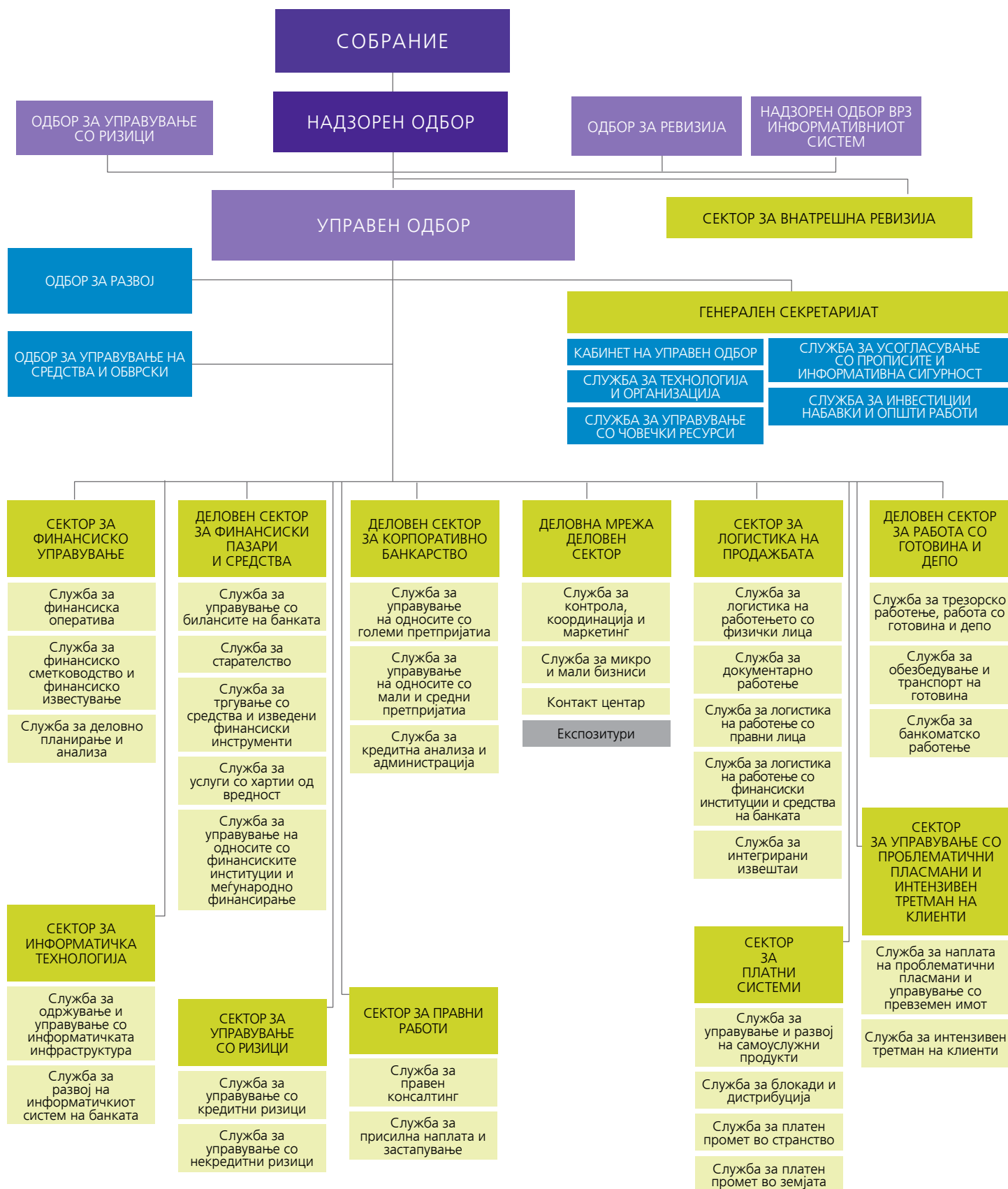
Сектор за платни системи

Зоран Грнчаровски

Директор

Сектор за управување со проблематични пласмани и интензивен третман на клиентите

МЕНАЏЕРСКА СТРУКТУРА *Организациона структура*

1

ОКРУЖУВАЊЕ

Макроекономско
окружување

Монетарен сектор

Банкарски сектор

Business Strategy

134:23:454:12

23:35:60
Business Strategy

23:35:60

● МАКРОЕКОНОМСКИ *услови и надворешно окружување*

Макроекономско окружување

И покрај присутните ризици од надворешното окружување и внатрешните политички состојби, и 2015 година заврши со солиден економски раст. Во услови на ниска инфлација, солидна платнобилансна позиција и стабилни движења на девизниот курс, НБРМ ја задржа референтната каматна стапка на ниво од 3,25%.

Банкарскиот сектор е и понатаму високо ликвиден, со зголемена профитабилност, најмногу како резултат на намалените каматни расходи.

Во текот на 2015 година, македонската економија оствари солиден економски раст, и покрај присутните ризици од надворешното окружување, но и ризиците од внатрешните политички состојби кои имаа ограничени последици врз економијата. Економскиот раст беше предводен од активностите на компаниите во слободните економски зони и ТИР зоните, како и од големите инфраструктурни проекти во државата кои позитивно влијаеа на раздвижување на домашните компании.

Бруто домашниот производ оствари пораст од 3,7%. На порастот на БДП позитивно влијаеше Приватната потрошувачка со пораст од 3,2%, Јавната потрошувачка со пораст од 4,6% и Нето-извозот, преку намалување на негативниот јаз во нето извозот за 3,9%.

Надворешно-трговската размена во однос на минатата година беше повисока за 6,7%, со поповолни движења на извозната страна што влијаеше на зголемување на стапката на

покриеност на увозот со извоз на 70,1% (2014: 67,8%).

Буџетскиот дефицит изнесуваше 3,5% од БДП (2014: 4,2%), додека долгот на Централната влада (консолидиран) изнесуваше 38,0% од БДП (2014: 38,2%).

Стапката на инфлација во текот на годината беше негативна, што главно се должи на пониските цени на транспорт и комуникација, со растечки тенденции на цените кај алкохол и тутун, мебел, здравство и угостителство.

Надворешниот нето долг на Република Македонија, во 2015 година, изнесуваше 2.364 милиони Еур односно 26,0% од БДП (2014: 21,6%).

Стапката на невработеност се намали на 24,6% (2014: 27,6%) на што влијае активностите на новите извозни капацитети, но и активните мерки за вработување, инфраструктурни проекти и субвенционирање во земјоделството, како и кредитните линии обезбедени преку

Клучни макроекономски показатели

	2013	2014	2015
Инфлација (просечна стапка)	2,8%	-0,3%	-0,3%
Индустриско производство (период/период)	3,2%	4,8%	4,9%
Девизен курс ЕУР (пораст ЕУР/МКД)	0,0%	0,0%	0,2%
Референтна стапка на НБРМ	3,50%	3,25%	3,25%
Каматна стапка на благајнички записи	3,25%	3,25%	3,25%
БДП (пораст во %)	2,7%	3,5%	3,7%
БДП (мил. ЕУР)	7.709	8.536	9.094
БДП/број на жители (ЕУР)	3.931	4.126	4.392
Тековна сметка (мил. ЕУР)	-134,1	-68,7	-127,3
Буџетски дефицит/суфицит (мил. ЕУР)	-313,0	-359,0	-315,4
% од БДП	-3,9%	-4,2%	-3,5%
Нето надворешен долг (мил. ЕУР)	1.512	1.813	2.364
Надворешно-трговски дефицит (мил. ЕУР)	-1.748	-1.758	-1.726
Долг на Централна Влада (консолидиран) (мил. ЕУР)	2.772	3.263	3.451
% од БДП	34,2%	38,1%	38,0%
Девизни резерви (мил. ЕУР)	1.993	2.436	2.262
Стапка на невработеност	29,0%	27,6%	24,6%

Извор: НБРМ, ДЗС, Министерство за финансии

Европска инвестициона банка наменети за мали и средни претпријатија.

Кредитниот рејтинг на Република Македонија остана непроменет “BB-” според Standard & Poors и “BB+” според кредитната агенција Fitch, со стабилен изглед.

Монетарен сектор

Во услови на ниска инфлација, солидна платнобилансна позиција и стабилни движења на девизниот курс, НБРМ го оцени макроекономскиот амбиент како соодветен, без потреба од дополнителен стимул од монетарниот сектор поради што, во текот на целата година, референтната каматна стапка на НБРМ остана непроменета и изнесуваше 3,25%.

Девизните резерви заклучно со 31.12.2015 година изнесуваа 2.261,8 мил. Еур и од почетокот на годината се намалија за 174,7 мил. Еур или 7,2%, без позначајни интервенции на НБРМ на девизниот пазар.

Дефицитот во билансот на плаќања изнесуваше

127,3 мил. ЕУР и беше за 85,3% повисок во однос на 2014 година. На зголемување на дефицитот негативно влијаеше зголемувањето на негативното салдо кај примарниот доход во однос на 2014 година.

Ризикот од внатрешното и надворешното окружување за следниот период е зголемен како резултат на неизвесниот домашен амбиент и влошени перспективи за економски раст на глобално, неповолните движења на цените на примарните производи на светските берзи и геополитички тензии. Излегувањето од зоната на приспособлива монетарна политика во следниот период ќе зависи од промените во надворешната позиција на економијата и ефектите врз девизните резерви.

Банкарски сектор

Во 2015 година, продолжи солидниот раст на македонската економија, поддржан од кредитната активност на банките, коишто во услови на здрава солвентна и ликвидносна позиција и зголемена профитабилност, ја

поттикнуваа понудата на кредити. Како главни карактеристики се издвојуваат: пораст на депозитната база (пред се денарската) кај сегментот население која беше следена со пораст на депозитите од корпоративниот сегмент, умерено-забрзан кредитен раст кај населението и кај претпријатијата, континуирано висока ликвидност на банките, намалени каматни расходи, подобрена профитабилност и умерен пораст на исправката на вредноста на финансиски и нефинансиски пласмани, при задржано учество на нефункционалните пласмани во вкупното кредитно портфолио на ниво на 2014 година.

Во 2015 година вкупната актива на банкарскиот сектор оствари пораст од 5,8% што во најголем дел се должи на зголеменото депозитно јадро и на забрзаниот кредитен раст. Иако најголем носител на забрзаниот кредитен раст се кредитите на населението, евидентен е и порастот на кредити на нефинансиските субјекти.

Вкупните депозити на небанкарскиот сектор остварија годишен пораст од 6,7%, додека бруто кредитите се зголемија за 9,7%.

Нефункционалните пласмани на годишно ниво се зголемија со стапка од 4,7% со што нивниот удел во вкупното кредитно портфолио на банките изнесуваше 10,8% (2014: 11,3%).

Во 2015 година, поради неколкукратното намалување на каматните стапки, банките ги намалија расходите за камати за 21,5% во однос на претходната година, што заедно со намалените исправки на финансиски средства, овозможи банките да ја завршат годината со нето добивка од 75,4 мил. Еур или 46% повисока од минатогодишната.

Адекватноста на капиталот се намали на 15,5% (2014: 15,7%) со реинвестирање на добивките од 2014 година кај најголемиот број банки. Во 2015 година бројот на банките изнесуваше 15.

Основни показатели за Македонскиот банкарски сектор

Во мил. МКД	Банкарски сектор			
	2014	2015	Во однос на 2014	
			%	апс
Билансна сума	400.281	423.668	6%	23.386
Билансна и вонбилансна сума	471.049	504.485	7%	33.436
Капитал и резерви	43.309	45.913	6%	2.604
Депозити од нефинансиски сектор	286.979	306.190	7%	19.211
Кредити на нефинансиски сектор (бруто)	252.967	277.533	10%	24.566
Резервации (билансни и вонбилансни)	32.058	34.619	8%	2.560
Бруто NPL (финансиски и нефинансиски сектор)	28.763	30.105	5%	1.342
Бруто добивка	3.557	5.184	46%	1.627

Извор: НБРМ, Податоци и показатели за банкарскиот систем во Р.Македонија

2

КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ И ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Корпоративно
управување

Управување
со кадри

● КОРПОРАТИВНО *управување и човечки ресурси*

Корпоративно управување

Корпоративното управување на Банката како збир од заемни односи меѓу Надзорниот одбор, Управниот одбор, другите лица со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција во Банката, акционерите на Банката и останатите заинтересирани субјекти во НЛБ Банка се заснова врз принципите на одговорност, транспарентност и контрола во одлучувањето, во секојдневното работење и известување за состојбите во Банката.

Корпоративното управување на НЛБ Банка е претставено преку органите на Банката кои имаат клучна улога во ефикасното работење на Банката.

Во текот на 2015 година со Банката се управуваше преку статутарно утврдени органи со права и обврски кои се предвидени во Законот за банки и Законот за трговски друштва, и тоа:

СОБРАНИЕ НА АКЦИОНЕРИ

Во текот на 2015 година беа одржани две седници.

Првата седница на Собранието на акционери се одржа на 24.02.2015 година и на истото беше донесена Одлука за измени и дополнувања на Статутот на НЛБ Банка со цел зголемување на бројот на членови на Управниот одбор поради именување на уште еден – четврти член на Управниот одбор. Годишното собрание на

акционери беше одржано на ден 28.04.2015 година, и на истото беа усвоени одлуки од редовното работење на Банката.

Акционерски капитал

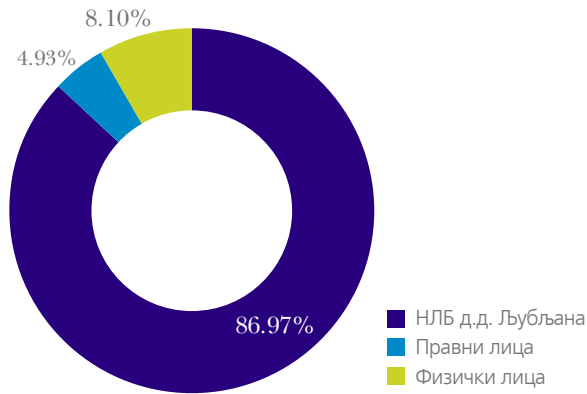
Акционерскиот капитал на Банката на 31.12.2015 година се состои од 854.061 обични акции со номинална вредност од 1.000 Мкд по акција или вкупно 854.061.000 Мкд. Акцииите се регистрирани и се водат кај Централниот депозитар на хартии од вредност на РМ.

Обичните акции на сопствениците им даваат право на исплата на дивиденда и право на глас на Седница на Собранието на акционери. Еден глас во Собранието на Банката се добива за еквивалент од една обична акција.

Во текот на 2015 година Банката нема издадено нови емисии на акции, ниту има извршено откуп на сопствени акции.

Заклучно со 31.12.2015 година, бројот на акционери во Банката изнесува 751 (2014: 733).

Број на акционери и структура

Од нив 631 се физички лица (2014: 613) и 120 се правни лица (2014: 120).

Берзанска котација

Акциите на Банката котираат на Македонската берза на хартии од вредност, во сегментот задолжителна котација. Со акциите на Банката се тргува на секундарниот пазар на Берзата, преку овластени брокерски куќи.

Согласно Правилата за котација, Банката редовно ја известува Берзата за своето работење, за членовите на органите на управување, управувањето и правните односи со трети лица и за настани и информации кои се од значење за работењето на Банката.

Политика на дивиденда

Во 2015 година, согласно Одлуката за употреба и распоредување на остварената добивка по годишна сметка на НЛБ Банка за 2015 година донесена на Годишното собрание на акционери на Банката во април, нето добивката во вкупен износ од 672.641.401 Мкд се распредели на

дел за задржана добивка за инвестициски вложувања во износ од 202.053.790,00 Мкд и дел за дивиденда во вкупен износ од 470.587.611,00 Мкд, или 551 Мкд по акција, која беше исплатена во месец мај.

Акционери со најмалку 5% од акциите на Банката

Единствен акционер со учество над 5% во вкупниот број на издадени акции од НЛБ Банка АД е Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана со 86,97% учество во вкупниот број на акции на Банката.

НАДЗОРЕН ОДБОР НА БАНКАТА

Врши надзор над работењето на Управниот одбор, ги одобрува политиките за вршење на финансиски активности и го надгледува нивното спроведување. Надзорниот одбор е одговорен да обезбеди добро работење, управување и стабилност на Банката, како и навремено и точно финансиско известување на Народната банка на Република Македонија.

Во 2015 година, Надзорниот одбор одржа 15 седници во деловните простории на Банката, односно во просториите на НЛБ д.д. Љубљана или видеоконференциски седници. Надзорниот одбор на сите седници одлучуваше согласно Статутот и Деловникот за работа, а одлуките ги донесуваше со мнозинство гласови. Во работењето на Надзорниот одбор континуирано учествуваа сите членови и придонесоа за успешно завршување на работата на Надзорниот одбор, освен членовите кои беа оправдано отсутни на поединечни седници.

Членовите на Надзорниот одбор на Банката ги избира Собранието, со мнозинство гласови од акциите со право на глас. Најмалку една

Име	Позиција	Мандат	Професионален ангажман	Одбор за ревизија	Одбор за наградување
Јанко Медја	Претседател	1.9.2013-2017	Претседател на Управата на НЛБ д.д.	-	Претседател, од 13.3.2014
Марјета Звер Цанкар	Заменик претседател	1.9.2013-2017	Заменик директор на Секторот за управување со НЛБ Групацијата во Нова Љубљанска банка	Член	Член, од 13.3.2014
Петер Зелен	Член	1.9.2013-2017	Директор на Сектор за реструктурирање во НЛБ д.д.	Претседател	-
Андреј Ласич	Член	10.9.2013-2017	Директор за работење со клучни коминтенти во Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана	Член	-
Абдулменаф Беџети	Независен член	1.9.2013-2017	Проректор на Универзитет Југоисточна Европа во Тетово	Член	Член, од 13.3.2014
Борислав Атанасовски	Независен член	1.9.2013-2017	Управител на Ревизија, проценка и финансиски консалтинг - Б и Љ БОРО И ЉУПЧО ДОО Скопје	-	Член, од 13.3.2014

четвртина од членовите на Надзорниот одбор задолжително мора да бидат независни членови. Во таа насока, двајца од членовите на Надзорниот одбор на НЛБ Банка, чиј состав брои шест члена, се независни членови.

Независноста на двајцата членови на Надзорниот одбор на Банката е утврдена согласно критериумите за независност определени во Законот за банките. Исполнувањето и почитувањето на овие критериуми, Банката го контролираше континуирано, во текот на годината.

Политика на управување со судир на интереси

Политиката за управување со судир на интереси во Банката има за цел заштита на интересите на Банката од реализирање трансакции со коишто може да се оствари личен интерес на товар на севкупниот интерес на Банката. Со Политиката се воспоставува и одржува систем на ефикасно контролирање и управување со судирите на интереси коишто може да настанат при извршување на определени активности. Согласно политиката и Законот за банки, лицата со посебни права и одговорности редовно, на секои шест месеци до Надзорниот одбор на Банката, даваат писмена изјава за постоење или непостоење судир на нивниот личен интерес со интересот на Банката.

Спречување перење пари

Банката има усвоено и доследно применува Програма за спречување перење пари и повеќе интерни акти коишто ја регулираат оваа област и соработува со надлежните институции и кореспондентските банки. Банката во целост ги има имплементирано сите инструменти кои произлегуваат од законската регулатива што се однесува за ефикасно откривање и спречување перење пари.

Сигурност на информативниот систем

Информативната сигурност на НЛБ Банка

е спроведена во согласност со Циркуларот 9 на Народна Банка на Република Македонија, Одлуката за сигурност на информативниот систем на банка и е во согласност со меѓународните стандарди ISO 27001 и ISO 17799-2005 (ISO 27002). Согласно овие стандарди, во рамките на Банката е воспоставен систем на информативна сигурност, кој ги содржи следните целини:

- **Политика за сигурност на информативните системи;**
- **Проценка на ризикот** - Банката има воспоставено континуиран процес на идентификација на слабостите и заканите кон своите информативни системи;
- **Имплементација на сигурносни контроли** - Преку следење на инцидентите и оперативни контроли Банката воспоставува административни, физички и технички контроли со кои се врши заштита на сигурноста на информациите и системите на повеќе нивоа;
- **Набљудување и надградба** - Банката има воспоставено процес на континуирано прибирање и анализа на информации од аспект на појава на нови закани и слабости на информативниот систем.

Одбор за наградување

Формиран е врз основа на Одлуката на НБРМ за основни начела и принципи на корпоративно управување во банка и функционира како помошно тело на Надзорниот одбор. Го сочинуваат четворица членови од Надзорниот одбор, во кој задолжително членуваат независните членови на Надзорниот одбор. Во извештајниот период, Одборот за наградување одржа една редовна седница.

Име	Позиција	Мандат	Професионален ангажман надвор од Банката	Одбор за управување со ризици	Одбор за ликвидност	Одбор за развој	Надзорен одбор над ИТ
Ѓорѓи Јанчевски	Претседател	од 23.12.2010 - тековно	Претседател на Здружение на банкарство на РМ	Претседател	Претседател	Претседател	Претседател
Љубе Рајевски	Член	од 23.12.2010 - тековно	-	Член	Член	Член	-
Дамир Кудер	Член	од 28.12.2010 - тековно	-	Член	Член	Член	-
Антонио Аргир	Член	од 21.07.2015 - тековно	-	Член	Член	Член	Член

УПРАВЕН ОДБОР НА БАНКАТА

Ја претставува и застапува Банката и раководи со нејзината работа. Управниот одбор во извештајниот период работеше на седници, кои по правило се одржуваа еднаш неделно. Покрај редовните седници, Управниот одбор одлучуваше и секојдневно, надвор од седница, со писмена согласност од сите членови на Управниот одбор.

Управниот одбор се грижеше за тековното работење на Банката и ги вршеше следните активности: управување и застапување на Банката, извршување на одлуките на Собранието и на Надзорниот одбор, именување на лицата со посебни права и одговорности, изготвување деловна политика и развоен план на Банката, изготвување листа на нето должници, изготвување политика за сигурност на информативниот систем, изготвување годишен извештај за работењето на Банката, изготвување етички кодекс на Банката. Управниот одбор ги извршуваше и надлежностите предвидени со Статутот – одобрување на изложеност кон поединечно лице до 10% од сопствените средства на Банката, одобрување трансакции со поврзани лица со Банката во износ до 3.000.000 Мкд, одлучување за засновање работен однос, за распоредување и наградување на вработените согласно законските прописи и општите акти на Банката, одлучување за давање и земање кредити за ликвидност, гаранции, авали и акредитиви во рамките на лимитите утврдени со законот, деловната политика на Банката и одлуката за кредитна политика донесена од Надзорниот одбор, грижа за информирањето на акционерите на Банката, донесување поединечни акти на Банката, формирање комисији и работни тела и именување нивни членови.

Покрај ова, Управниот одбор се грижеше и за обезбедување услови за работењето на Банката во согласност со прописите, управување и следење на ризиците на кои е изложена Банката во работењето, за постигнување и одржување на адекватно ниво на сопствени средства, за функционирање на системот на внатрешна контрола во сите области на работење на Банката, за непречено работење на Секторот за внатрешна ревизија на Банката, за непречено работење на Службата за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите и информативна сигурност, водењето на трговските и други книги и деловната документација на Банката, за изработката на финансиските и други извештаи во согласност со

прописите за сметководство и сметководствени стандарди.

Управниот одбор најмалку еднаш месечно го известуваше Надзорниот одбор за своето работење преку Информацијата за тековните активности на Банката.

На членовите на Одборот не им следува надомест за учество на седница.

Одбор за ревизија

Согласно Законот за банки, Собранието на акционери го избира составот на Одборот за ревизија, во кој мнозинството членови се од редот на Надзорниот одбор, а останатите двајца се независни членови од кои едниот е овластен ревизор. Во текот на 2015 година, Одборот за ревизија одржа седум седници, кои се одржаа во деловните простории на Банката, односно во просториите на НЛБ д.д. Љубљана, или беа видеоконференциски седници. Одборот за ревизија ги вршеше следниве активности:

- ги разгледуваше финансиските извештаи на Банката и се грижеше за точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на Банката во согласност со прописите за сметководствени стандарди;
- ги разгледуваше и оценуваше системите за внатрешна контрола;
- ја следеше работата и ја оценуваше ефикасноста на Секторот за внатрешна ревизија;
- го следеше процесот на ревизија на Банката и ја оценуваше работата на друштвото за ревизија;
- ја следеше усогласеноста на работењето на Банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиски извештаи;
- ги разгледуваше извештаите на Одборот за управување со ризици.

Помошни органи на Управниот одбор Одбор за управување со ризици

Членовите на Одборот за управување со ризици се избираат од редот на лицата со посебни права и одговорности кои се вработени во Банката. Еден од членовите на Управниот одбор на Банката задолжително е и член на Одборот за управување со ризици. Во извештајниот период, Одборот за управување со ризици одржа 52 седници.

Одборот за управување со ризици се состануваше редовно еднаш седмично и ги вршеше следните надлежности:

- постојано следење и оценување на степенот на ризичност на Банката и утврдување на прифатливото ниво на изложеност на ризици со цел минимизирање на загубите од изложеност на Банката на ризик;
- воспоставување политики за управување со ризици и надзор над нивната примена;
- следење на прописите на Народна Банка на Република Македонија кои се однесуваат на управување со ризици и усогласеноста на Банката со овие прописи;
- оценка на системите за управување со ризиците во Банката;
- утврдување краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на кои е изложена Банката;
- анализа на извештаи за изложеноста на Банката на ризик изработени од организационите единици на Банката кои вршат оценка на ризиците и донесување предлог стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
- анализа на ефекти од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката;
- анализа на ефектите од предложените стратегии за управување со ризици, како и предложените стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
- носење одлуки за реструктурирање на побарувања;
- верификување одлуки за пролонгација на рок на кредитни изложености.

Одборот за управување со ризици најмалку еднаш месечно го известуваше Надзорниот одбор, а најмалку еднаш квартално Одборот за ревизија за промените во ризичните позиции на Банката, промените во стратегијата за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката, како и преземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од истите.

Одборот за управување со ризици најмалку еднаш квартално ги разгледуваше трансакциите со поврзани лица со Банката за што доставуваше извештај до Надзорниот одбор.

Одбор за управување со средства и обврски

Одборот се состанува еднаш месечно и ги разгледува остварените резултати на Банката во поглед на структурната и оперативната ликвидност, месечните состојби на изложеноста на Банката спрема одделни деловни ризици, предлага мерки за управувањето со билансите на Банката, ги утврдува и на Надзорниот одбор му предлага политики за управување со оперативната и структурната ликвидност, со другите деловни ризици, како и политиката на цени. Одборот за управување со средства и обврски го сочинуваат осум членови.

Надзорен одбор врз информативниот систем

Формиран е врз основа на регулативата на НБРМ, Базелските принципи и меѓународните стандарди за сигурност на информативниот систем. Надлежностите и одговорностите на Одборот се делегирани од страна на Надзорниот одбор на Банката.

Надзорниот одбор врз информативниот систем има одговорности делегирани од страна на Надзорниот одбор на Банката во доменот на информативниот систем. За својата работа одговара пред Надзорниот Одбор на Банката и асистира во носењето на одлуки за одобрување на стратегиите, политиките и поголемите расходи од областа на информативна технологија и обезбедува услови за ефективно планирање на информатичката технологија и следење на капацитетот на ИТ системот и неговите перформанси.

Најмалку два пати годишно, го известува Надзорниот одбор на Банката со статусот на информатичката технологија во Банката, отворените прашања и за донесените одлуки и заклучоци.

Мандатот на членовите на Надзорниот одбор врз информативниот систем трае од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

Донесува полноможни одлуки на седници кои се свикуваат најмалку еднаш во три месеци, а по потреба се свикуваат седници и во пократки рокови. Надзорниот одбор врз информативниот систем има кворум ако е правилно свикан и ако се присутни половина плус еден членови на Надзорниот одбор врз информативниот систем, одлучува со мнозинство гласови од вкупниот број на присутни членови, а во случај кога бројот на гласовите е еднаков, решавачки

е гласот на претседателот на Надзорниот одбор врз информативниот систем.

Одбор за развој

Во 2015 година Одборот за развој одржа една седница. Одборот за развој ги разгледува и на Управниот одбор му ги предлага визијата и мисијата на Банката, стратешките насоки за развојот и работењето на Банката (Стратегијата) и нејзините составни делови, деловниот план на Банката (Деловната политика) и нејзините составни делови и финансискиот план на Банката.

Голема зделка и зделка со заинтересирана страна

НЛБ Банка во 2015 година реализираше една зделка со заинтересирана страна Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана, согласно членот 460-г од Законот за трговските друштва.

Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана е доминантен сопственик на НЛБ Банка со 86,97% учество во вкупниот број на акции на Банката.

Реализираната зделка беше по основ на склучен Договор за субординиран заем на износ од 11 милиони Еур помеѓу НЛБ Банка и Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана, кој се квалификува како дополнителен Тиер II капитал и придонесува за зајакнување на капиталната позиција на Банката.

На ден 26.06.2015 година, беше извршена трансакцијата на средствата по основ на овој Договор во корист на НЛБ Банка.

Во текот на 2015 година, Банката нема реализирано голема зделка, дефинирана со Законот за трговските друштва.

Политика за наградување на членовите на Управниот одбор, на лицата со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција и на вработените во НЛБ Банка

Банката има Политика за наградување на членовите на Управниот одбор, на лицата со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција и на вработените во НЛБ Банка која подетално ги определува критериумите за наградување на членовите на Управниот одбор, на лицата со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција и на вработените во Банката. Критериумите за наградување се квантитативни и квалитативни, и се разликуваат во зависност од нивото на управување. Појдовна основа за

оценување претставува деловната политика и плановите за работа на Банката коишто се предмет на усвојување од страна на акционерите и го одразуваат долгорочниот посакуван правец на развој на Банката.

Во текот на 2015 година, согласно овластувањата, одговорностите и ангажираноста на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за ревизија, Управниот одбор и за лицата со посебни права и одговорности беа исплатени плати, надоместоци на плата, персонален данок од доход, надомест за учество на седници, награда за успешност, награда за деловна успешност, јубилејни награди и други издатоци во бруто износ од 161,9 мил. МКД.

Кодекс на корпоративно управување

Кодексот за корпоративно управување во НЛБ Банка, усвоен од Собранието на акционери на НЛБ Банка од 28.04.2015 година, подетално ги определува стандардите на управување и раководење на органите на НЛБ Банка. Водејќи се од истите, Банката има воспоставено транспарентен и разбирлив систем на управување, кој го зголемува нивото на доверба како на домашните, така и на странските инвеститори, вработените и пошироката јавност. Принципите за добро корпоративно управување во целост се инкорпорирани во Кодексот за корпоративно управување.

Согласно Одлуката на НБРМ за корпоративно управување, Кодексот за корпоративно управување се ревидира еднаш годишно и истото ќе биде извршено на редовното годишно Собрание на акционери во 2016 година.

Организациона структура на Банката

Во насока на поефикасна организација на процесите, во 2015 година, беа направени следните организациски промени:

1. Службата за инвестиции, набавки и општи работи мигрираше од Секторот за логистика на Банката во Генерален секретаријат на Банката;
2. Секторот за Логистика на Банката беше преименуван во Сектор за финансиско управување.

Корпоративна општествена одговорност

Грижата за општото добро претставува еден од највисоките приоритети во системот на вредности на Банката и е интегрален дел од стратегијата, поради што Банката посебно внимание посветува на општествената

одговорност и заштитата на интересите на сите заинтересирани страни. Со поддршка на проекти од областа на културата, спортот, науката, образованието и заштитата на човековата околина, децата и младите, Банката настојува да придонесе за унапредување и подобрување на целокупниот квалитет на животот на поединците, семејствата, институциите и организациите во поширокото окружување во кое работи.

Во 2015 година, Банката ја продолжи праксата за донирање на НЛБ Галеријата каде беа организирани 15 изложби и тоа на уметниците Јана Манева Чупоска, Слободан Живковски, Александар Филиповски, Ана Андроска, Лиљана Митевска, Тања Балаќ и Васко Ристовски. Во 2015 година беа одржани и две изложби во рамки на манифестацијата Скопско лето и тоа Изложба на слики на Анже Галус Петелин од Словенија и Изложба на слики на Миливоје Новаковиќ од Србија. Организирани беа и следните изложби: Изложба на Наивно сликарство на Словаците во Србија, како дел од нематеријалното културно наследство, Изложба по повод НЛБ Ден, Изложба на детски цртежи на тема штедење и спорт, Изложба на минијатури “МиниАРТура” во организација на ДЛУМ и Изложба на слики од ликовната колонија „Вевчански видувања”.

Во текот на годината, во деловните простории на Банката беа организирани и други настани од јавен карактер и тоа: поставување донаторски кутии во просториите на деловниот објект на Банката со цел собирање облека, обувки и детски играчки во соработка со Црвениот крст на Град Скопје, продажби на Платформата за активизам „Лице в лице”, во чии рамки излегува и истоименото улично списание, а собраните средства се наменети за едукативната програма во која редовно се вклучени продавачите на организацијата, лица од социјално загрозените и маргинализираните групи, како и поставување на сметката за донации на интернет страната на Банката, по повод приклучувањето на Банката кон акцијата Недела на солидарноста, во организација на Црвениот крст на Општина Центар; организација на еднодневна крводарителска акција во фоајето на Банката во соработка со Црвениот Крст на Општина Центар; приклучување на вработените на Банката кон акцијата организирана од Црвен Крст насловена како „Неделата на гладта”, преку донирање на сметката за донации на Црвен Крст на град Скопје.

Во декември 2015 година, Банката, ја доби престижната награда Банка на годината во Македонија за 2015 година, од реномираниот финансиски магазин The Banker.

Ова е осми пат како НЛБ Банка ја добива оваа меѓународна награда од воспоставувањето на истата во 2000 година, од страна на Financial Times.

Банката ги поддржува организациите и иницијативите кои се залагаат за почит и еднаков третман, деловна етика и хуманизам, со што креира вредност за општеството и придонесува кон зајакнување на општественото ткиво и социјалната кохезија.

Банката целосно ја прифаќа и во своето работење се придржува кон меѓународната декларација за човекови права, еколошката декларација и меѓународните конвенции кои се однесуваат на социјалната и заштитата на животната средина.

УПРАВУВАЊЕ СО КАДРИ

Работењето и успешноста на Банката се заснова на примена на современ пристап во управувањето со човечките ресурси и одржување и зајакнување на човечкиот капацитет на Банката преку соодветно ангажирање и распоредување на вработените, вреднување на нивните перформанси и резултати од работењето, промоција и наградување, систематски пристап во остварување на стручното надградување и обука на вработените, кариерен развој и стекнување компетенции.

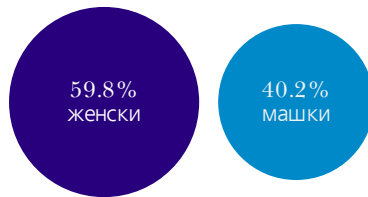
Во текот на 2015 година, беше воведен систем на Целно раководење на вработените со имплементација на финансиско наградување на вработени како дополнителна мотивација кон постигнување резултати, а во декември 2015 година беше усвоена и Стратегија за управување со таленти, со цел идентификување и градење на професионален капацитет на клучните кадри во Банката. Во 2015 година, беше склучен нов Колективен договор со Синдикатот на вработените на НЛБ Банка.

Покрај краткорочните и долгорочните бенефити за вработените и за лицата со посебни овластувања и одговорности, во текот на 2015 година Банката ја обнови професионалната пензиска шема, преку којашто обезбедува дополнително професионално пензиско осигурување за своите вработени.

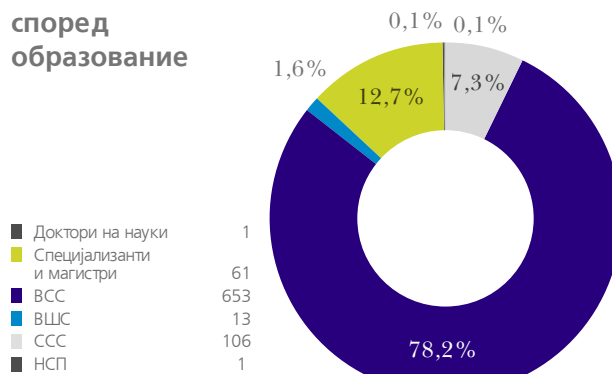
Структура на човечки ресурси

број на вработени **835**

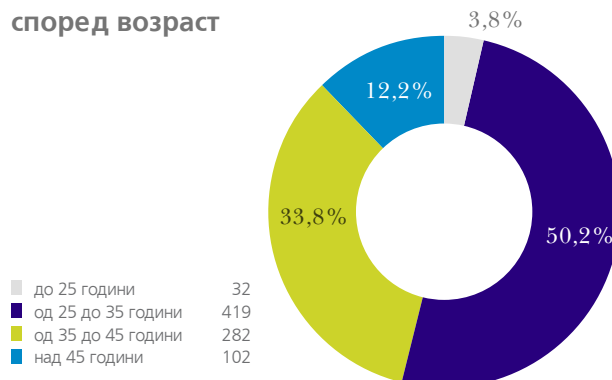
според пол

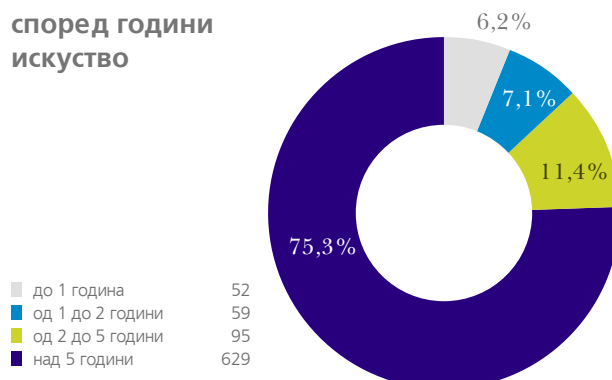
според образование

според возраст

според години искуство

Во текот на 2015 година Банката ги зајакна своите капацитети со нето пораст од 33 вработени, со што вкупниот број на вработени се зголеми на 835 (2014: 802). За потребите на работниот процес, Банката ангажираше дополнителни кадри со времено вработување како замена за подолгорочни отсуства на вработените по различен основ. Бројот на ФТЕ на 31.12.2015 година изнесуваше 846.

Во текот на годината беа реализирани 272 обуки, од кои 59 интерни и 213 екстерни обуки.

Како позначајни обуки кои се реализираа во рамки на Интерната школа на Банката се издвојуваат: воведни семинари за нововработени, обуки кои се однесуваат на организационата култура и професионалниот бонтон, обуки кои ги опфаќаат тековните промени во законската регулатива и актуелните трендови во однос на новитети во понудата на продукти и услуги на Банката, обуки за унапредување на меки вештини на вработените од страна на интерните тренери, како и стручни обуки кои се однесуваат на интерен пренос на знаење од различни области на банкарското работење. Реализирани се повеќе екстерни стручни обуки, меѓу кои: обука за преговарачки вештини наменета за раководители на смена, продажни и преговарачки вештини за раководители на експозитури, специјалистички обуки наменети во дел кредитирање на правни лица (кредитна анализа, напредна финансиска анализа, анализа на готовински текови) обука за продажба на продукти за осигурување, обука за стручни теми од областа на банкарството за млади банкари, управување со профитабилност на банката, унапредување на продажба со персонален пристап кон клиентите, понуда и можности на сервисите за физички и правни лица и обуки за документарно работење.

Банката исто така продолжи со поддршка на проектот на Владата на Република Македонија за практикантската работа: “Практиканство како поддршка за вработување на млади лица до 29 години” и овозможување на тримесечна работна пракса. Во рамки на овој проект во 2015 година се реализираше 21 работна пракса.

З

ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТИ

Биланс на успех
Биланс на состојба
и вонбилансна
евиденција

 ФИНАНСИСКИ *движења и резултати*

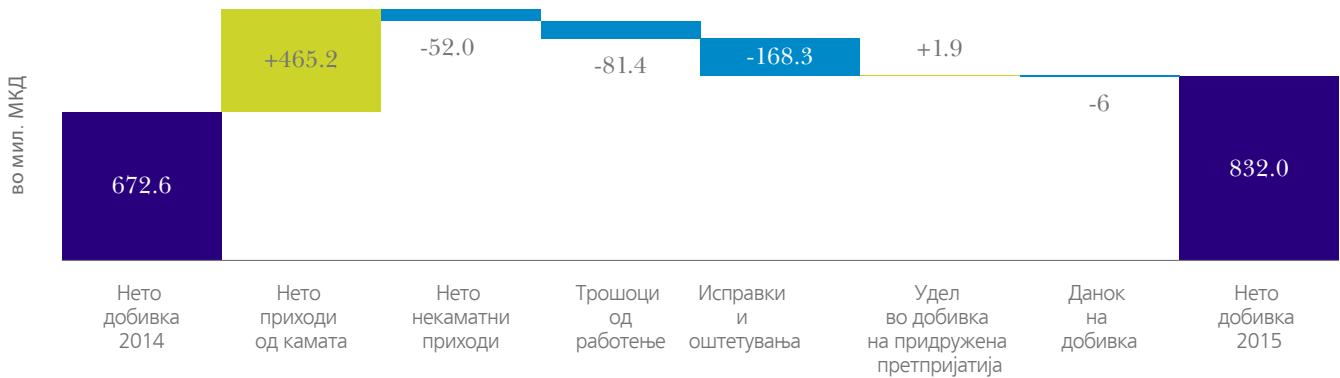
Финансиски резултати

2015 година беше една од најуспешните години за НЛБ Банка, остварувајќи и надминувајќи ги планираните резултати, со нето добивка од 13,5 мил. ЕУР, пораст на нето каматните приходи од 16%, пораст на кредитирањето на небанкарскиот сектор од 7% и пораст на депозитната база од 12% во однос на планираното.

Биланс на успех

Во мил. МКД	2014		2015		Во однос на			
	Реализација	План	Реализација	План	апс.	%	апс.	%
Приходи од камата	3.309,9	3.330,6	3.371,7		41,2	1,2%	61,9	1,9%
Расходи по камата	1.308,9	1.198,7	905,5		-293,1	-24,5%	-403,3	-30,8%
Нето приходи од камата	2.001,0	2.131,9	2.466,2		334,3	15,7%	465,2	23,2%
Нето некаматни приходи	1.194,3	1.143,9	1.142,2		-1,7	-0,1%	-52,0	-4,4%
Нето приходи од работење	3.195,3	3.275,8	3.608,5		332,6	10,2%	413,2	12,9%
Трошоци на работење	1.614,7	1.632,3	1.696,1		63,8	3,9%	81,4	5,0%
– трошоци за вработените	703,2	693,3	734,0		40,8	5,9%	30,9	4,4%
– останати трошоци	758,0	768,6	796,0		27,4	3,6%	38,0	5,0%
– амортизација	153,5	170,4	166,1		-4,3	-2,5%	12,6	8,2%
Добивка пред исправки и резервирања	1.580,6	1.643,5	1.912,4		268,8	16,4%	331,8	21,0%
Исправки и резервирања за потенцијални загуби	871,5	722,2	1.007,7		285,5	39,5%	136,2	15,6%
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето основа	-17,2	106,6	14,9		-91,8	-86,1%	32,1	-186,2%
Удел во добивката на придружени претпријатија	25,5	24,1	27,4		3,3	13,7%	1,9	7,4%
Добивка пред оданочување	751,9	838,8	917,2		78,4	9,4%	165,3	22,0%
Данок на добивка	79,3	89,7	85,3		-4,4	-4,9%	6,0	7,6%
Добивка по оданочување	672,6	749,1	832,0		82,8	11,1%	159,3	23,7%

Нето добивка НЛБ Банка

Добивка

Банката, во 2015 година, оствари **добивка пред оданочување** во износ од 917,2 мил. МКд што е за 9,4% над планираната за 2015 година. Резултатот се должи на повисоки нето каматни приходи, нето приходи од провизии и останати приходи од дејноста, при повисоки исправки на вредност на финансиски средства и оперативни трошоци.

Добивката по оданочување (нето добивка) за 2015 година изнесува 832,0 мил. МКд и е повисока од планот за 11,1%. Во однос на минатата година добивката е повисока за 23,7% поради повисоки нето каматни приходи.

Добивката пред резервации изнесува 1.912,4 мил. МКд или 16,4% над планираната за 2015 година и 21,0% над минатогодишната.

Во текот на годината беа издвоени 1.022,5 мил. МКд **исправки и резервации за финансиски и нефинансиски средства** што е за 39,5% повеќе во однос на планот поради рекласификација

на неколку корпоративни клиенти како нефункционални и зголемена изложеност кај правните лица. Во однос на 2014 година истите се повисоки за 15,6%.

Вкупните приходи од работење изнесуваат 3.608,5 мил. МКд, што е за 10,2% повеќе во однос на планот. Во однос на претходна година, вкупните приходи од работење се повисоки за 12,9%.

Нето приходи од камата

Нето приходите од камати се повисоки од планираните за 15,7%. Приходите од камати во однос на планот се повисоки за 1,2%, поради повисока состојба на кредити на население, повисок износ на наплатени камати од сомнителни и спорни побарувања и повисока состојба на вложувања во благајнички записи. Расходите по камата во однос на планот се пониски за 24,5%, како резултат на поголемо од планираното намалување на каматните стапки на депозитите, како и поради

Во мил. МКД	2014		2015		Во однос на			
	Реализација	План	Реализација	План		2014		
				апс.	%	апс.	%	
Исправки за билансни пласмани	901,1	703,8	984,3	280,5	39,9%	83,2	9,2%	
Резервирања за вонбилансни пласмани	-29,6	18,4	23,4	5,0	27,2%	53,0	-179,0%	
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето основа	-17,2	106,6	14,9	-91,8	-86,1%	32,1	-186,2%	
Вкупно	854,2	828,8	1.022,5	193,7	23,4%	168,3	19,7%	

одложена динамика на повлекување средства од кредитната линија од ЕБРД и пониско од планираното ниво на користење средства од кредитната линија на ЕИБ преку МБПР.

Во однос на 2014 година, нето приходите од камати се повисоки за 23,2%.

Нето каматната маргина на просечна каматносна актива во 2015 година изнесува 4,22% и е над планираната за 0,43 п.п. Каматната маргина е повисока за 0,37 п.п. од минатогодишната, поради неколкукратно намалување на каматните стапки на депозитите.

Нето каматната маргина на просечна бруто актива се зголеми на 3,41% (годишен пораст од 0,31 п.п.).

Нето некаматни приходи

Нето некаматните приходи изнесуваат 1.142,2 мил. Мкд и во однос на планот се пониски за 0,1%. Во однос на 2014 година се пониски за 4,4%. Нето некаматните приходи во вкупните приходи учествуваат со 31,7% (2014: 37,4%). Намалувањето на некаматните приходи во 2015 година во однос на планот се должи главно на повисоки расходи од провизии и надомести, како и пониски приходи од тргување и пониски приходи од курсни разлики.

Најголемо учество во нето некаматните приходи имаат нето приходите од провизии со 80,2% (2014: 77,1%).

Нето приходи од провизии

Нето приходите од провизии во однос на планот се пониски за 4,7%, додека во однос на 2014 година истите се пониски за 0,5%.

Приходите од провизии во однос на планот се повисоки за 1,2% поради повисоки приходи од сите сегменти на картичното работење (картички, ПОС терминал и порамнување) и надомести за водење на трансакциски сметки како резултат на промена во цената на услугата на крајот на 2014 година. Во однос на 2014 година приходите од провизии се повисоки за 6,7% поради зголемен обем на работа со картички (зголемен број на картички и зголемен број на трансакции на ПОС терминали), како и поради повисоки остварени приходи од услуги преку мрежа (зголемување на надоместокот за водење на трансакциски сметки од ноември 2014).

Расходите од провизии во однос на планот се повисоки за 18,9%, додека во однос на 2014 година истите се повисоки за 28,8% поради зголемен обем на работа кај картичното работење (зголемување на бројот и вредноста на трансакциите, проширување на мрежата на ПОС терминали, како и пораст на провизијата за меѓубанкарско порамнување), повисоки расходи од платен промет со странство и од кеш центарот.

Во структурата на приходите од провизии најголем дел или 56,7% се провизии остварени од нефинансиски правни лица (од кои 29,5% во домашниот платен промет, 19,5% во платниот промет со странство, 14,4% од документарно-гаранциско работење и 23,6% од картично работење). Приходите од провизии од сегментот население учествуваат со 29,4%, од кои најголем дел 41,1% се провизии од картично работење.

Во структурата на расходите по провизии најголем дел (58,5%) се по основ на работењето со картички, додека 12,9% се по основ на расходи поврзани со платниот промет во земјата и 9,4% со платниот промет со странство.

Трошоци

Вкупните трошоци на работење изнесуваат 1.696,1 мил. Мкд и во однос на планот се повисоки за 3,9%. Трошоците за вработени се повисоки од планираните за 5,9%, останатите расходи од дејноста се повисоки од планираните за 3,6%, додека амортизацијата е за 2,5% пониска од планираната.

Во однос на 2014 година, трошоците се повисоки за 5,0%. Трошоците за вработени се повисоки за 4,4% поради пакети за вработени за предвременно одење во пензија и нова актуарска пресметка. Останатите расходи од дејноста се повисоки за 5,0% поради трошоци за изнајмување на персонал, трошоци за обезбедување на транспорт на готовина, трошоци за непроизводни услуги, трошоци за закуп на експозитури и трошоци за реклама. Амортизацијата е повисока за 8,2%.

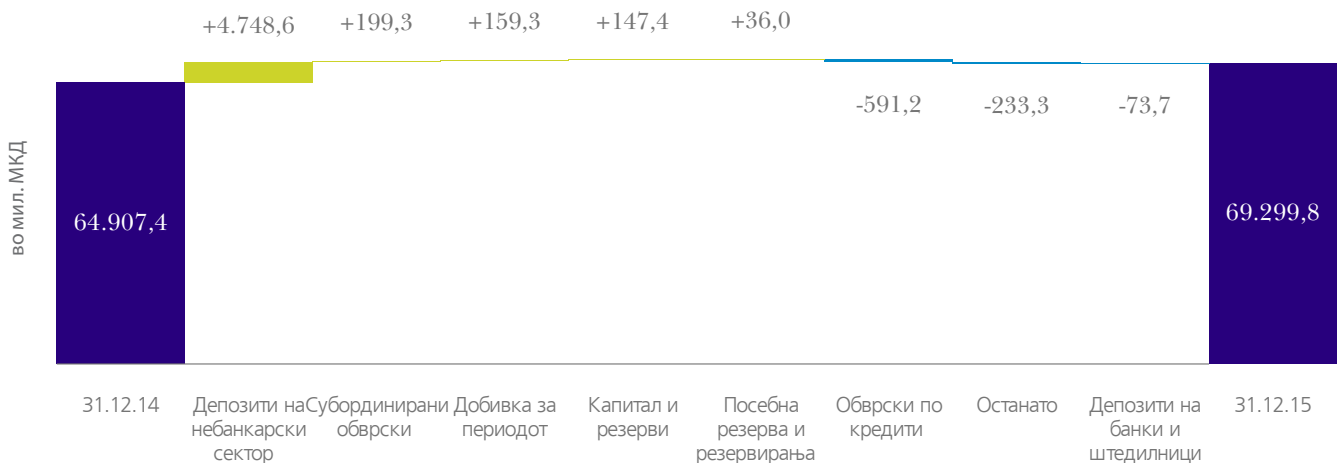
Показателот вкупни оперативни трошоци во однос на вкупни нето приходи (Cost/Income Ratio) изнесува 47,0% (2014: 50,5%). Во однос на планот показателот е понизок за 2,8 п.п.

Билансната сума

Билансната сума на Банката во 2015 година изнесува 69.299,8 мил. Мкд. Во однос на планот е повисока за 5.791,0 мил. Мкд или 9,1%, поради повисока депозитна база.

Во однос на 2014 година истата е повисока за 4.392,4 мил. Мкд или 6,8%.

Обврските по кредити во однос на планот се пониски за 23,0%, додека во однос на 2014 година се намалија за 22,2%, поради пониско од планираното ниво на користење средства од кредитната линија на ЕИБ преку МБПР и одложена динамика на повлекување средства од кредитната линија од ЕБРД.

Движења во активата на Билансот на состојба на НЛБ Банка**Движења во пасива на Билансот на состојба на НЛБ Банка**

Биланс на состојба и вонбилансна евиденција

Во мил. МКД	31-12-14		31-12-15		Во однос на			
	Реализација	План	Реализација	План		31-12-14		
				апс.	%	апс.	%	
Билансна сума	64.907,4	63.508,8	69.299,8	5.791,0	9,1%	4.392,4	6,8%	
Кредити	38.652,7	40.608,9	44.907,6	4.298,7	10,6%	6.254,9	16,2%	
на банки и штедилници	381,1	75,1	1.359,7	1.284,6	1711,4%	978,6	256,8%	
на небанкарски сектор	38.271,6	40.533,8	43.548,0	3.014,1	7,4%	5.276,3	13,8%	
Хартии од вредност	10.637,2	10.562,0	10.671,0	109,0	1,0%	33,8	0,3%	
Вложувања во подружници и придружени претпријатија	168,8	172,0	175,0	3,1	1,8%	6,2	3,7%	
Материјални и нематеријални вложувања	2.293,3	2.341,1	2.350,8	9,7	0,4%	57,5	2,5%	
Депозити	52.445,9	50.894,1	57.120,9	6.226,8	12,2%	4.674,9	8,9%	
на банки и штедилници	603,4	438,5	529,7	91,1	20,8%	-73,7	-12,2%	
на небанкарски сектор	51.842,6	50.455,6	56.591,2	6.135,6	12,2%	4.748,6	9,2%	
Обврски по позајмици	2.662,8	2.690,1	2.071,6	-618,5	-23,0%	-591,2	-22,2%	
Должнички хартии од вредност	0,0	0,0	0,0	0,0	/	0,0	/	
Субординиран заем	1.840,8	1.841,0	2.040,1	199,1	10,8%	199,3	10,8%	
Капитал и резерви	6.251,7	6.454,0	6.399,1	-54,9	-0,9%	147,4	2,4%	
Гаранции и акредитиви	6.327,7	6.417,8	6.690,9	273,1	4,3%	363,2	5,7%	
Некористени лимити и кредити	2.393,0	2.441,7	2.931,8	490,1	20,1%	538,8	22,5%	
Вонбилансна актива	8.720,7	8.859,5	9.622,7	763,2	8,6%	902,0	10,3%	

* во табелата се презентирани избрани позиции од билансот на состојба и вонбилансната евиденција

Во активата, кредитното портфолио на небанкарскиот сектор е зголемено за 7,4% односно 3.014,1 мил. МКД во однос на планот (13,8% или за 5.276,3 мил. МКД повисоко во однос на 2014 година). Во однос на планот за 2015 година, кредитите на населението се повисоки за 7,3% или 1.604,8 мил. МКД, додека кредитите кај нефинансиски правни лица се повисоки за 6,8% или 1.236,8 мил. МКД. Хартиите од вредност се повисоки од планираните за 1,0% или за 109,0 мил. МКД.

Потенцијалните и преземени обврски изнесуваат 9.622,7 мил. МКД што е за 10,3% или 902,0 мил. МКД повеќе во однос на 2014 година, додека во однос на планот се повисоки за 8,6% или 763,2 мил. МКД.

Фондот на резервации за потенцијалните и преземени обврски изнесува 250,2 мил. МКД и во однос на планот е повисок за 2,3% или за 5,6 мил. МКД. Во однос на 2014 година фондот е зголемен за 10,6% или за 24,0 мил. МКД.

4

АКТИВНОСТИ ПО СЕГМЕНТИ

Работа со население
Работа со правни лица и
држава
Финансиски пазари

● ПОНУДА на *продукти и услуги*

АКТИВНОСТИ ПО СЕГМЕНТИ

НЛБ Банка постојано ја збогатува и прилагодува понудата на продукти и услуги на потребите на пазарните сегменти, како и осовременување и унапредување на традиционалните и електронските канали на продажба. Годината ја обележаа успешната соработка со кредитни посредници преку понуда на инстант потрошувачки кредити, понуда на осигурителни полиси, новата MasterCard debit contactless картичка, развој на електронските канали, забрзана динамика и пораст кај кредитирањето на правни лица и пад на нефункционалните кредити.

Работа со население¹

Активностите во доменот на **кредитирање на население** беа насочени кон одржување и благо зголемување на пазарното учество, како и одржување на квалитетот на кредитното портфолио. Во текот на годината централизирано се контактираа клиентите, особено во насока на рана наплата на редовните кредити и потенцијално нефункционалните кредити, со истовремено користење на услугите на наплатните агенции кај т.н. масовни продукти. Во текот на 2015 година беа воведени нови кредитни продукти за физички лица како промотивни потрошувачки кредити во рамки на промотивни кампањи и инстант потрошувачки

кредити во соработка со кредитните посредници Нептун Македонија и Близу.

Во доменот на **депозитното работење** активностите беа насочени кон одржување на обемот, стабилноста и структурата на постоечкото депозитно портфолио што беше пропратено со зголемување на пазарното учество на депозитите. Фокусот во овој сегмент беше зголемување на бројот на клиенти физички лица, со редовни примања како плати, пензии, хонорари и останато. Во текот на годината, каматните стапки на депозитните продукти беа намалени во четири наврати. Промената во висината на каматните стапки на депозитните продукти е во директна зависност од политиката на НБРМ, односно движењето на каматната

¹ Работењето со население вклучува физички лица и самостојни вршители на дејност

стапка на благајничките записи и движењата на ЕУРИБОР.

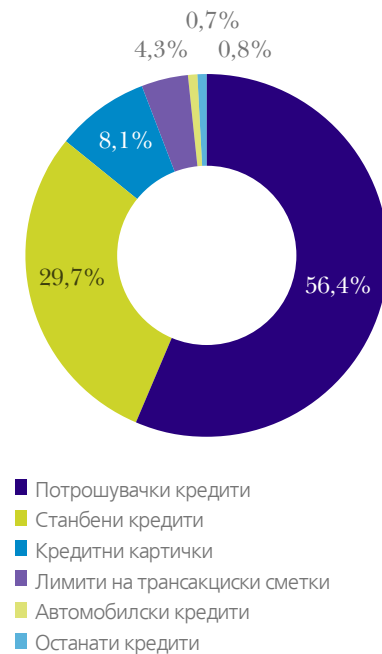
Во рамки на картичното работење се работеше на зголемување на бројот на кредитни картички и нивното користење, задржување на пазарното учество, развој на нови и усовршување на постојните картични продукти. Во 2015 година воведени се следните картични продукти: MasterCard debit contactless картичка која овозможува нов начин на бесконтактно плаќање и MasterCard Business debit картичка. Во насока на зголемување на прометот со картички, Банката организираше неколку продажни промоции (8ми Март, Саем за мебел и кампања за промовирање на бесконтактно плаќање). Во делот со прометот преку ПОС терминали, постигнато е значително ниво на пораст на вкупниот промет од околу 16% во однос на 2014 година.

Прометот преку интернет платежната платформа на Банката забележа значителен пораст од околу 104% во однос на 2014 година, како резултат на зголемениот промет преку трговците на Банката.

Во рамките на АТМ мрежата на Банката, воведена е нова функционалност која овозможува подигнување на готовина на рати од кредитни картички MasterCard Standard и MasterCard Gold издадени од Банката. Исто така во текот на годината се воведо и нов канал за плаќање на радиодифузна такса преку терминали на ПлатиБрзо преку три експозитури на Банката.

Во 2015 година, Банката се здоби со лиценца

Структура на кредити на население

за застапување во продажба на сите типови на осигурителни полиси на животно и неживотно осигурување за која продажба Банката има 74 лиценцирани вработени. Новата услуга е воведена во сите експозитури на Банката и истата се промовира преку вкрстена продажба со банкарските продукти.

Во текот на 2015 година услугата лично банкарство се нудеше на 39 локации.

Банката ја прошири мрежата на експозитури со уште две нови локации и тоа во Кисела Вода –Расадник и Пробиштип. Исто така, во текот на годината, беше извршено спојување на две помали експозитури во Велес во една модерна продажна единица.

Кредитното портфолио на население на годишно ниво е зголемено за 16,3%, односно за 3.299,3 мил. Мкд и изнесува 23.564,4 мил. Мкд. Вкупното кредитно портфолио на населението го сочинуваат: потрошувачки кредити 56,4%, станбени кредити 29,6%, кредитни картички 8,1%, искористени лимити на трансакциски сметки 4,3%, автомобилски кредити 0,7% и останати кредити 0,8%. Од вкупната кредитна изложеност кај населението 3,4% се нефункционални побарувања (2014: 4,0%).

603.810

комитенти физички лица
или 6,1% повеќе од 2014

578.575

трансакциски сметки на физички лица,
со пораст од 6,5% во однос на 2014

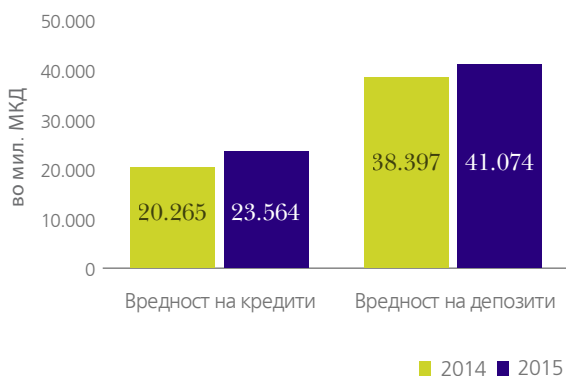

474.761

активни дебитни и кредитни картички
издадени од НЛБ Банка
или 13,4% повеќе од 2014

Кредити и депозитите на население

Вредност на кредити и депозити на население

Нови кредити и депозити на население во годината

Учеството на кредитите на население во вкупните кредити пласирани кај небанкарскиот сектор во 2015 година достигна 54,1% (2014: 53,0%).

Депозитите на населението во однос на 2014 година се зголемени за 7,0% или за 2.676,8 мил. МКд, и изнесуваат 41.073,6 мил. МКд.

Учеството на депозитите од население во вкупните депозити од небанкарскиот сектор во 2015 година достигна 72,6% (2014: 74,1%).

Односот **кредити/депозити** од население изнесува 57,4% (2014: 52,8%).

Во делот на **картичното работење**, во 2015 година е остварен раст на прометот со картички од 9,8%, додека кај бројот на остварени трансакции со картичките на Банката растот е 16,0%.

Во делот на **електронското банкарство** бројот на корисниците е зголемен за 26% (кај правните лица за 16%, кај физичките лица за 26%), што позитивно се рефлектираше и врз бројот на остварени трансакции и вредноста на остварениот промет.

Работа со правни лица и држава²

Понудата за правни лица и држава се извршува централизирано, по моделот на интегрирано управување на односите со комитентите - за големите корпоративни комитенти на Банката и дисперзирано преку Деловната мрежа - за малите и средни претпријатија (МСП), додека услугите во платниот промет за корпоративните клиенти се вршат преку Деловната мрежа на Банката, Кеш центарот и преку електронските платни сервиси.

Работењето со правни лица и држава претставува најголем дел од активностите на Банката и е значаен носител на приходите. Опфаќа краткорочни денарски и девизни кредити за тековни потреби, краткорочни денарски и девизни кредити за поддршка на извозни аранжмани, револвинг кредити, долгорочни денарски и девизни кредити за финансирање инвестициони проекти на МСП,

32.882

комитенти правни лица или 5,2% повеќе од 2014.

43.232

трансакциски сметки на правни лица, со пораст од 4,3% во однос на 2014.

14.827

корисници на е-банкарство во сегментот правни лица. Континуиран пораст на корисници, со годишен пораст од 17,5% во однос на 2014.

² Правни лица и држава вклучуваат приватни и јавни претпријатија, непрофитни институции кои им служат на домаќинствата, останати финансиски институции (без банки и штедилници), централна власт, фондови и единици на локална самоуправа.

163**банкомати**
на територијата на
цела Македонија**6.972****ПОС терминали**
Мрежата на ПОС терминали
се прошири за 0,7%**205.382****корисници на е-банкарство**
во сегментот население

автомобилски кредити, наменски кредити за изградба на станбен и деловен простор, комисиони кредити, акредитивно и гаранциско работење, депозитно работење, услуги на платен промет во земјата и странство и услуги на пренос и чување на готовина.

Во доменот на кредитирање, активностите беа насочени кон зголемување на фокусот на работење во кредитирање на мали и средни претпријатија, каде постои висока апсорпциона моќ и поголема дисперзија на ризикот. Целта на зголемениот фокус врз работењето на комерцијалните сектори е пред се зголемување на пазарните позиции, при заострена конкуренција помеѓу банките, особено во ценовната политика на продуктите кои се нудат.

Во доменот на депозитното работење, активностите беа насочени кон прибирање нови депозити од корпоративните клиенти преку понуда на денарски и девизни депозитни продукти со различни можности за орочување, каматни стапки и намена. Во текот на 2015 година Банката изврши повеќекратно намалување на каматните стапки на депозитите на правни лица, соодветно на пазарните услови и макроекономските движења.

Пласманите кај правните лица и држава на годишно ниво се зголемија за 11,0% односно за 1,977.1 мил.Мкд и истите изнесуваат 19.983,5 мил. Мкд. Развивувањето на економијата и подобрувањето на финансиската состојба на

компаниите резултираа со пад на учеството на нефункционалните пласмани во вкупното портфолио на Банката на 10,5% (2014: 11,9%).

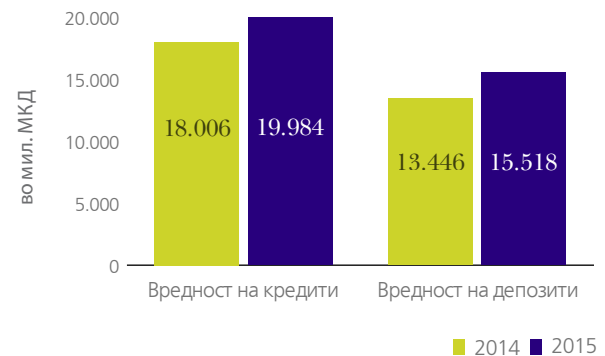
Учеството на кредитите на правните лица и државата во вкупните кредити на небанкарски сектор изнесува 45,9% (2014: 47,0%).

Депозитите на правни лица и држава на годишно ниво се повисоки за 2.071,9 мил. Мкд, главно како резултат на повисоки состојби на жиро сметки на приватни претпријатија.

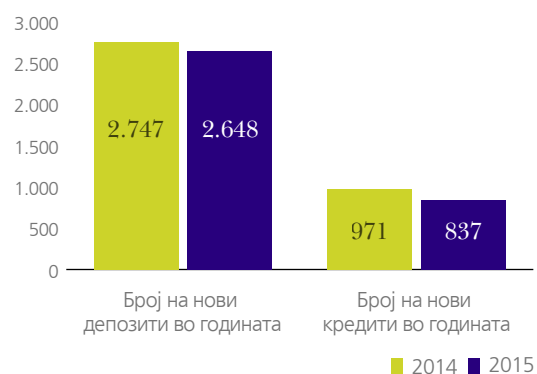
Учеството на депозитите од правни лица и држава во вкупните депозити од клиенти во 2015 година изнесува 27,4% (2014: 25,9%).

Односот **кредити/депозити** од правни лица и држава изнесува 128,8% (2014: 133,9%).

Вредност на кредити и депозити на правни лица

Нови кредити и депозити на правни лица и држава во годината

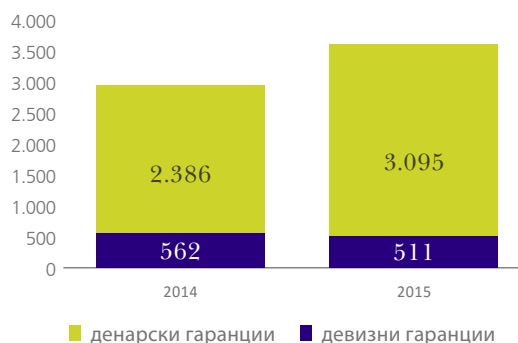
Во текот на 2015 година Банката обезбедуваше **банкарски гаранции и акредитиви** за извозните аранжмани и за поддршка на тендерските учества на компаниите во големите меѓународни и домашни проекти. Во 2015 година, Банката има

пласирано средства во износ од 6.126,6 мил. Мкд во гаранции или 10,4% помалку во однос на 2014 година. Отворените акредитиви се во вредност од 1.524,5 мил. Мкд или 22,9% повеќе од 2014 година.

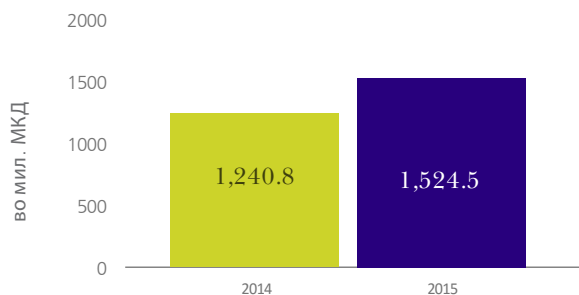
Вредност на новоиздадени гаранции

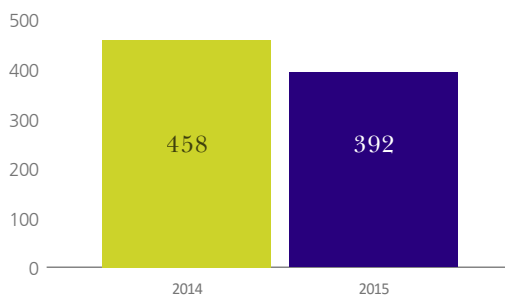
Број на новоиздадени гаранции

Вредност на новоиздадени акредитиви

Број на новоиздадени акредитиви

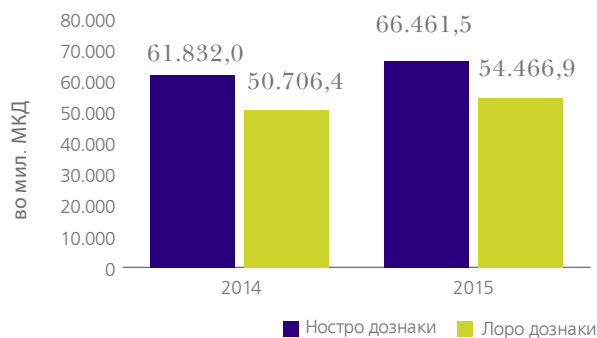

Во 2015 година остварен е **вкупен платен промет со странство** од 602,8 млрд. Мкд или 4,6% помалку во однос на 2014 година, во најголем дел како резултат на намалените приливи на девизните

сметки во странство.

Во вкупниот платен промет со странство дознаките учествуваат со 20,1%.

Платен промет со странство

Број на ностро и лоро дознаки

Во делот на **домашниот платен промет**, во 2015 година е остварен вкупен промет од 989,4 млрд. Мкд или 8,4% повеќе во однос на 2014 година.

Направени беа проширувања на постојните и воведени беа нови функционалности кај електронското банкарство за физички и правни лица преку нова платформа со можност за воведување на дополнителни функционалности и дигитализација на работењето. Реализирани беа проекти за експорт на изводи во MT940 формат, преглед на Business Дебит картички на НЛБКлик и НЛБПроКлик, преглед на рамковен кредит на извод на НЛБПроКлик и преглед на ВИП Инстант кредити на НЛБКлик. Во 2015 исто така беше реализиран поголем дел од развојот на проектот КиРау – плаќање на интернет продавници преку електронско банкарство. Мобилното банкарство продолжи да се развива и да бележи константен пораст низ годините, со пораст од 27,0% во 2015 година.

Во делот на **работа со готовина**, Банката за клиентите врши: превоз на готовина и вредносни пратки, обработка на домашна и странска валута, трансфер на странска ефективна во странски банки, чување готовина и хартии од вредност, депо услуги (отворени и затворени), купопродажба на домашна и странска ефективна и опслужување на банкомати за други деловни банки, преземање на дневниот пазар од просториите на правните лица и превоз до Банката, обработка на банкнотите и монетите и полагање на трансакциската сметка на правното лице и снабдување на нефинансиски правни лица со монети.

Вкупниот обем во централниот трезор во 2015 година е зголемен за 18,0% во однос на 2014 година. Во делот на работење со правни лица остварен е пораст од 26,0% во вредност и пораст од 20% во број на вредносни пратки. Во доменот на работењето со експозитурите на Банката (одводи и дотации на домашна и странска ефективна) остварен е вкупен пораст од 25,3%.

ФИНАНСИСКИ ПАЗАРИ

Управување со ликвидноста

Банката во текот на 2015 година управуваше со ликвидноста согласно законските одредби и одредбите од Одлуката за задолжителна резерва и Одлуката за управување со ликвидносниот ризик на банките пропишани од Народна банка на Република Македонија и интерните лимити и насоки на Банката и НЛБ Групаацијата.

Вишокот на слободни средства, беше пласиран

во хартии од вредност издадени од државата, на меѓубанкарскиот пазар, како и преку монетарните инструменти на НБРМ. Видот, начинот и инструментите кои беа користени за пласирање на вишокот средства, зависеа од тековната и планирана рочна структура на средствата и обврските на краток и долг рок, ризикот на инструментите и движењата на каматните стапки на пазарите на пари и хартии од вредност. Тековната потреба од ликвидни средства беше задоволена на меѓубанкарскиот пазар и преку инструментите на НБРМ.

Исполнувањето на задолжителната резерва на Банката во денари, во периодот од 1.1. до 31.12.2015 година, се движеше помеѓу 100,05 и 100,18 од пропишаното (потребно е исполнување од 100), што претставува оптимално ниво на исполнување. Најниското ниво на стапката на ликвидност на 30 дена беше 1,97 (дозволен мин.1) додека на 180 дена беше 1,42 (дозволен мин.1).

На меѓубанкарскиот пазар на депозити, Банката се јавуваше во зависност од дневните потреби на средства, како и во зависност од стратегијата и начините за управување со ликвидноста во одреден период. Согласно податоците од НБРМ просечната каматна стапка на меѓубанкарскиот пазар на депозити во 2015 година изнесува 1,1%, што е намалување за 0,77 процентни поени во однос на каматната стапка во 2014 година.

На 31.12.2015 година износот на државни хартии од вредност во портфолиото на Банката изнесува 6.137 милиони Мкд. Учеството на Банката во вкупното портфолио на ДХВ на банкарскиот сектор изнесува 17,1%. Износот на благаянички записи во портфолиото на Банката на 31.12. изнесуваше 4.394 милиони Мкд. Учеството на Банката во вкупно запишаните благаянички записи од страна на банките изнесува 17,5%.

Кредитни извори на финансирање

Во текот на 2015 година Банката продолжи со континуирано следење и сервисирање на обврските по склучените кредитни аранжмани со домашните и странските кредитори, како и со склучување нови аранжмани и повлекување нови средства за финансирање инвестициони проекти и за обртни средства.

Во текот на годината, по одделни кредитни линии се отплатени 988,0 мил. Мкд, а повлечени се средства во вкупен износ од 396,0 мил. Мкд, со што состојбата на кредитните обврски на Банката на 31.12.2015 година се намали на 2.068,0 мил. Мкд (2014: 2.662,8 мил. Мкд).

Нови средства се повлечени од следните кредитни линии:

- Европска банка за обнова и развој (ЕБРД), за финансирање проекти за енергетска ефикасност и обновливи извори на енергија во износ од 85,0 мил. Мкд
- Македонска банка за поддршка на развојот (МБПР), кредитна програма финансирана од Европската инвестициска Банка (ЕИБ) за поддршка на мали и средни претпријатија во вкупен износ од 49,9 мил. Мкд;
- Македонска развојна фондација на претпријатија (МРФП), за финансирање микро и мали претпријатија, специфични проекти, како и индивидуални претприемачи во износ од 92,0 мил. Мкд и
- Земјоделски кредитен дисконтен фонд (ЗКДФ) за финансирање проекти од сегментот примарно производство, преработка на земјоделски производи и трговија со земјоделски производи во износ од 31,0 мил. Мкд.

Девизен пазар

Банката, во 2015 година, оствари вкупен промет на девизниот пазар во земјата од 1.984,7 мил. Усд (2014: 2.265,7 мил. Усд) преку 69.915 трансакции (2014: 65.899), што преставува намалување на прометот во овој сегмент за 12,4%. Најголем дел од прометот на Банката на девизниот пазар се однесува на купопродажба на евро валута, кај купувањето 45%, кај продажбата 76%.

На подсегментот тргување на девизи со овластените менувачи, Банката и понатаму е лидер со откуп на девизи од овластени менувачи во износ од 433,0 мил. Еур (2014: 430,8 мил. Еур) или 45,7% од вкупниот откуп од менувачниците во 2015 година.

На подсегментот меѓубанкарски девизен пазар, во улога на овластен поддржувач на пазарот (Market maker), Банката активно учествуваше и на страна на понудата и на страна на побарувачката. Во 2015 година, уделот на тргувањето со НБРМ се намали на 44,3% (2014: 50,0%).

На меѓународниот девизен пазар (dealing) беа истргувани 860,2 мил. Еур (2014: 951,3 мил. Еур) преку 10.964 трансакции (2014: 11.076).

Старателски услуги

Банката врши старателски услуги за инвестициски и пензиски фондови, како и за домашни осигурителни компании кои согласно

Законот за девизно работење имаат можност да инвестираат во странски хартии од вредност.

Во 2015 година, Банката беше депозитарна банка на четири отворени инвестициски фондови. Интересот за инвестирање во овие фондови постепено се зголемува кај јавноста, но пред се постои интерес за инвестирање во паричните фондови кои остваруваат највисок процент на принос. Банката исто така склучи Договор за извршување на старателски услуги со новоотворен приватен инвестициски фонд чија стратегија е инвестирање на странски пазари првенствено во финансиски деривативи и опции.

Банката извршуваше и старателски услуги за нерезиденти со старателски сметки, како и старателски услуги за резиденти – три осигурителни компании кои тргуваат со странски хартии од вредност.

Брокерски услуги

Во текот на 2015 година, склучени се вкупно нови 512 договори за брокерско посредување, со домашни и странски физички и правни лица.

Вкупниот промет на Македонската Берза во 2015 во однос на 2014 опадна за драстични 69,43%, што е резултат на речиси целосно отсуство на јавни берзански аукции и јавни понуди на хартии од вредност. Класичното тргување достигна износ од 2.082 мил. Мкд и е за 17,6% пониско во однос на претходната година, а износот на блок трансакциите е повеќе од преполовен. Пазарното учество на Банката за услуги со хартии од вредност во 2015 изнесува 11,64% - учество во класично тргување и 10,73% во вкупниот промет на Македонската Берза. Банката се наоѓа на четвртото место на ранг листата на овластени пазарни учесници.

Обврски по основ на работи во име и за сметка на правни и физички лица

Во текот на 2015 година, Банката продолжи со спроведување на проектот “Самовработување со кредитирање”, како активна мерка за самовработување која се спроведува од Агенцијата за вработување на Република Македонија, по склучен договор со Македонската банка за поддршка на развојот (МБПР).

Во текот на целата година НЛБ Банка посредуваше во финансирањето на Штедилница Можности со средства од МРФП, ЗКДФ и останати институции по веќе склучени рамковни договори за комисиони кредити.

5

УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

Управување со кредитен
ризик и квалитет на
кредитното портфолио

Управување со
некредитни ризици

Управување
со капиталот и
адекватноста

● УПРАВУВАЊЕ *со кредитни и некредитни ризици*

Управување со ризици

НЛБ Банка АД Скопје применува високо-конзервативна политика на антиципирање на ризиците во работењето, преку одржување ефикасен систем на интегрирано управување со ризиците. Тоа овозможува да оствари висока наплатливост на пласманите, задоволително ниво на капитална адекватност, заштита од непредвидени случувања и евентуални закани за неостварување на планираната политика.

Управување со кредитен ризик и квалитет на кредитното портфолио

Управувањето со кредитниот ризик вклучува постојана анализа на кредитното портфолио на Банката, во поглед на секторската диверзификација и концентрацијата на портфолиото, анализа и оценка на финансиските перформанси на клиентите, следење на редовноста во исполнувањето на обврските од клиентите и издвојување на задоволително ниво на резервации за пласманите.

Вкупната изложеност на Банката (портфолио на кое се пресметуваат резервации), во 2015 година, се зголеми за 6.439,5 мил. Мкд или 12,4% и изнесува 58.477,2 мил. Мкд (2014: 52.037,7 мил. Мкд).

Учеството на А и Б пласманите во вкупното портфолио на крајот на 2015 година изнесува 88,6% (2014: 85,9%).

Учеството на нефункционалните кредити во вкупните кредити во 2015 година е намалено на 7,0% (2014: 8,1%).

Дополнително пресметаните резервации во 2015

година се резултат на порастот на кредитната активност, како и на дополнително пресметаните резервации на постојните нефункционални изложености, со кои вкупниот фонд на резервации за финансиски пласмани на 31.12.2015 година се зголеми на 6.600,0 мил. Мкд (2014: 6.153,2 мил. Мкд).

Стапката на покриеност на пласманите со издвоени резервации е намалена за 0,5 п.п. и изнесува 11,3% (2014: 11,8%). Пониската покриеност со резервации е резултат на намалениот фонд на резервации поради реализираните отписи на нефункционални побарувања.

Покриеноста на пласманите класификувани во В, Г и Д ризична категорија со вкупно издвоените резервации изнесува 98,7% (2014: 83,7%).

Управување со некредитни ризици

Банката има воспоставено политики за следење на некредитните ризици. Во Банката се следат и управуваат ликвидносен, валутен, каматен, оперативен, правен, стратегиски и репутациски ризик, а истовремено се следи и управува

сигурноста на информативниот систем.

Управување со ликвидносен ризик

Во текот на 2015 година изложеноста на ликвидносен ризик се следеше на редовна основа. Оперативната и структурната ликвидност постојано се движеше во рамките на утврдените лимити, а ликвидносната позиција на Банката овозможуваше навремено сервисирање на обврските.

Во 2015 година на месечна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на Банката на ликвидносен ризик, кои укажуваат на висока и стабилна ликвидносна позиција на Банката. Согласно резултатите од спроведеното стрес-тестирање на ликвидносниот ризик, лимитите за покриеноста на потенцијалните парични одливи со ликвидносните резерви при силен стрес-тест заклучно со 31.12.2015 година се во рамки на пропишаните (<100%) и не постои потреба за активирање на Планот за управување со ликвидносниот ризик во вонредни услови.

Управување со валутен ризик

Управувањето со валутниот ризик се однесува на постојано следење на нето изложеноста на Банката по одделни валути и агрегатно, притоа одржувајќи оптимално ниво на потребни средства преку купување и продажба на девизи.

Изложеноста на Банката на валутен ризик се следеше дневно, преку следење на лимитите по одделна валута и на агрегатна основа.

Вкупната отворена девизна позиција пресметана на нето основа на 31.12.2015 година претставува долга позиција во износ од 345,0 мил. Мкд, односно 4,5% од Сопствените средства на Банката.

Најголем дел од отворената девизна позиција потекнува од позицијата во евро валута која е долга позиција и изнесува 343,0 мил. Мкд, односно 4,4% од Сопствените средства на Банката.

Во 2015 година на полугодишна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на Банката на валутен ризик и истите укажаа на стабилна девизна позиција на Банката.

Управување со каматен ризик

Активностите на Банката во однос на управувањето со каматниот ризик се однесуваат на оптимизација на нето приходите од камати со пазарни каматни стапки кои се конзистентни со деловната стратегија на Банката.

Изложеноста на Банката на каматен ризик се следеше на месечно ниво, преку следење

на лимитите, при што Банката во целост ги исполнуваше поставените лимити. Во текот на 2015 година Банката ја следеше изложеноста на каматен ризик со примена на Descy методологијата, што подразбира распределба на стабилното ниво на депозити по видување на Банката во соодветни рочни блокови до достасување, наместо досегашниот нивен третман како ависта депозити во целокупниот износ.

Банката спроведуваше месечно следење на изложеноста на Банката на каматен ризик, преку следење на лимитите, при што Банката главно ги исполнуваше поставените лимити. Исклучок е “funnel limit”-от за МКД валута и каматен гап 6-12 месеци кој беше надминат во месеците од второто полугодие на 2015 година, пред се како резултат на новоодобрените денарски кредити со фиксно-варијабилна каматна стапка и поместувањето на државните обврзници согласно нивниот датум на доспевање. Надминувањето на “funnel limit”-от нема материјален ефект врз ниската изложеност на Банката на каматен ризик.

Заклучно со 31.12.2015 година Банката има ниска изложеност на каматен ризик.

Во 2015 година на месечна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на банката на каматен ризик при што добиените резултати укажаа на ниска чувствителност на Банката на промените на пазарните каматни стапки.

Управување со оперативен ризик

Управувањето со оперативните ризици подразбира систем за евидентирање, следење, контрола и справување со потенцијални или реални штетни настани кои потекнуваат од тековното работење на Банката или од надворешните фактори и имаат негативен ефект врз финансискиот резултат.

Во 2015 година, активно се следеа и евидентираа штетните настани од областа на оперативните ризици и за истите се изготвуваа извештаи кои беа презентирани до органите на Банката (Одбор за управување со ризик и Комисија за оперативни ризици) и до НЛБ д.д.

Во 2015 година е спроведена повторна идентификација и анализа на оперативните ризици за сите процеси во Банката. Анализите на оперативните ризици заедно со статусот на спроведените мерки беа доставувани до Комисијата за оперативни ризици и до НЛБ д.д.

Врз основа на спроведената анализа на оперативните ризици, збирниот ризичен профил на Банката е Ц (А и Б - ризици на кои мора да

се преземат мерки со кои истите ќе се намалат; Ц - ризик на кој може да се реагира, но најчесто се применува метод на следење) и истиот не отстапува од целниот профил. Банката настојува да ги намалува ризиците со повисок ризичен приоритет (Б).

Управување со нефинансиски ризици

Во текот на 2015 година Банката анализираше и следеше повеќе нефинансиски ризици и утврди дека ризикот од капитал е на прифатливо ниво (капиталната адекватност се одржуваше над законски пропишаниот лимит и над двете нивоа на целна вредност на показателот дефинирани во Политиката на управување со капиталот и капиталната адекватност), репутациониот ризик беше оценет како прифатлив и материјален, додека пак, кај стратемскиот ризик и ризикот на профитабилност не беа забележани позначајни промени. Банката во 2015 година, по препорака на НБРМ донесе Политика за управување со правни ризици, која предлага разгледување на потребата од издвојување резервации кај судски постапки со неизвесен исход. Во 2015 година правниот ризик беше оценет како прифатлив и материјален.

Управување со капиталот и адекватноста

Во текот на 2015 година капиталната адекватност на Банката се одржуваше на ниво од над 14%, надминувајќи ги двете нивоа на целните вредности на показателот на капитална адекватност дефинирани во Политиката на управување со капиталот и капиталната адекватност на Банката.

Во јануари, сопствените средства на Банката се зголемија за 162,0 мил. МКД, а зголемувањето во најголем дел се должи на зголемување на курсот на швајцарскиот франк CHF (Субординиран заем). Во текот на месец април сопствените средства на Банката се зголемија за 193,0 мил. МКД поради евидентирање на дел од добивката за 2014 година како реинвестирана добивка за инвестициски вложувања (202,0 мил. МКД).

Сопствените средства на Банката во јуни 2015 се намалија за 122 мил. МКД, а намалувањето во најголем дел се должеше на редовно дисконтирање на субординиран заем од ЕФСЕ, за 20%.

Сопствените средства на Банката, во септември, се намалија за 52 мил. МКД, поради намалување на ревалоризационите резерви со продажба на дел од преземените средства по ненаплатливи пласмани. На тој начин сопствените средства на Банката на 31.12.2015 достигнаа 7.744,3 мил. МКД (2014: 7.578,3 мил. МКД) што обезбеди коефициент на капиталната адекватност од 14,69% (2014: 15,27%).

Вкупната ризично пондерирана актива на Банката на 31.12.2015 година изнесува 52.732,2 мил. МКД (2014: 49.617,0 мил. МКД) и е повисока за 3.115,1 мил. МКД или 6,3% во однос на минатата година како резултат на зголемување на активата пондерирана според кредитен ризик за 3.439,2 мил. МКД и зголемување на активата пондерирана според оперативен ризик за 325,8 мил. МКД. Активата пондерирана според валутен ризик се намали за 649,8 мил. МКД.

во мил. МКД	Сопствени средства	Ризично прилагодени позиции	Позиции коригирани за кредитен ризик	Позиции коригирани за валутен ризик	Позиции коригирани за оперативен ризик	Адекватност на капиталот
31-12-14	7.578,3	49.617,0	42.885,8	1.567,6	5.163,7	15,27%
31-12-15	7.744,3	52.732,2	46.325,0	917,7	5.489,5	14,69%

Утврдување на интерен капитал ИСААР

Согласно Методологијата за утврдување на профилот на ризичност на НЛБ Банка, во последниот квартал на 2015 година спроведена е анализа на профилот на ризичност на Банката. Врз основа на макроекономските очекувања, движењата во банкарскиот сектор, Стратегијата за преземање и управување со ризици и мислењата на членовите на Експертската група, материјално значење врз профилот на ризичност на Банката имаат кредитниот ризик, валутниот ризик, каматниот ризик, ризик од концентрација и оперативниот ризик.

Согласно Методологијата за утврдување на интерниот капитал на НЛБ Банка, во првиот квартал од 2015 година направена е пресметка на потребниот капитал за покривање на материјално значајните ризици за 2015 година. При тоа дополнителен капитал е пресметан за кредитниот ризик, валутниот ризик, каматниот ризик, ризик од концентрација и оперативниот ризик. Според пресметката, капитално барање за покривање на ризиците за 2015 година изнесува 4.587 милиони МКД, додека адекватноста на капиталот според ИСААР 13,3%.

6

ИНТЕРНИ ПРОЦЕСИ,
ИНИЦИЈАТИВИ И
ИДНИ ИЗГЛЕДИ

Промотивни кампањи
Информатичка
технологија
Проекти

● ИНВЕСТИЦИИ, *развој и сѐрашѐеија*

Интерни процеси, иницијативи и идни изгледи

Во 2015 година беа остварени повеќе проекти кои имаат цел да ја зајакнат организациската и технолошката инфраструктура во функција на остварување на стратешките планови на Банката и НЛБ Групацјата во Република Македонија. Во претстојната година, Банката ќе биде фокусирана на подобрување на профитабилноста, интензивирање на кредитните активности и одржување или зголемување на пазарниот удел по различни сегменти.

Промотивни кампањи

Во текот на 2015 година во рамки на планот за маркетиншки активности беа реализирани следните кампањи за: НЛБ Клик и НЛБ МКЛик, Visa Business кредитни картички, MasterCard кредитни картички за физички лица, кампања за станбени кредити, Промотивен Виолетов потрошувачки кредит, НЛБ Проклик - електронско банкарство за правни лица, НЛБ Пензија Плус (заедничка кампања со НЛБ Нов пензиски фонд), НЛБ Месец на штедење, Visa кредитни картички за физички лица и MasterCard Business кредитни картички за правни лица.

Информатичка технологија

Во 2015 година, реализирани се повеќе активности и проекти за развој и надградба на апликациските системи во насока на реализација на регулаторни барања, задолжителни

стандарди за усогласување на работењето на Банката со прописите, како и ревизорски препораки; остварување конкурентска предност; рационализација и оптимизација на деловните процеси и хармонизација во рамки на НЛБ Групацјата, како и надградба на ИТ инфраструктурата (системска, комуникациска, бази на податоци и сигурност на информации).

Измените и подобрувањата на постојните ИТ системи овозможуваат Банката ефикасно да го следи растот на пазарот и обемот на работа и лесно да се прилагодува кон промените во организацијата, промените во регулативата и кон решенијата за нови продукти и услуги.

Во текот на 2015 година, беа започнати или реализирани следните решенија со ИТ компонента кои имаат намена да обезбедат:

- Оптимизација и автоматизација на работењето: Надградба на BI платформата (BI2), Подобрување на работењето на BI во делот на сметководствени извештаи, Оптимизација и автоматизација на масовни обработки, Надградба на девизен модул и модул за документарно работење, Програмско решение за Профитабилност, Сервис 500, Compliance reporting со контроли на црни листи, Автоматско повлекување податоци од Кредитен регистар
- Хармонизација во рамки на НЛБ Групацијата: Проект CSKP, Имплементација на барањата на FATCA регулативата
- Автоматизација на деловни процеси кај услужните и административните сектори на Банката: Систем за управување со правни работи, Систем за управување со човечки ресурси, Систем за планирање на финансиските позиции на Банката, Програмско решение во делот на трезорското работење, Поставување и следење на планови по експозитури (План.Нет)
- Воведување и поддршка на нови дистрибутивни low-cost канали на продажба: Програмско решение за онлине одобрување на кредити во соработка со овластени кредитни посредници во трговска мрежа, Web апликација за поднесување на барање за кредит, overdraft и O2 лимит за правни лица, Commerce апликација (Unipay) за плаќање осигурителни полиси.

Поголеми проекти

Проект **Analytical Client Relation Management - Experience**

Во септември 2015 година, беше започнат проект за воведување на ново софтверско решение кое ќе овозможи целосна клиентска ориентираност и кое во голема мера ќе придонесе кон зголемување и подобрување на активностите за продажба и наплата. Завршена е GAP анализата и изработена е проектната задача согласно која ќе се врши прилагодување на софтверското решение на потребите на Банката. Проектот е планирано да се постави на продукција во текот на месец септември 2016 година.

Проект **HR Портал**

Во 2015 година се имплементираше проектот за воведување на ново програмско апликативно решение за управување со човечките ресурси со кој се воведоа низа нови функционалности кои придонесоа кон поефикасно работење и управување со кадарот на Банката. Во периодот

кој следи, на оперативно ниво ќе се развиваат негови функционалности и можности, како што е начинот на остварувањето на развојниот разговор со вработените, кариерниот развој на вработените и планирањето и спроведувањето на стручната надградба на вработените.

Проект **Софтвер за планирање и известување**

Проектот беше започнат во 2013 година, со цел автоматизација на процесот и активностите на финансиското планирање и менаџерско МИС известување согласно потребите на Банката. Решението треба да овозможи интегрирано планирање на сите организациони единици во Банката согласно домашната регулатива и НЛБ методологијата, со сведување на консолидиран план на ниво на Банката во Real Time, вградени правила за планирање, вградени сметководствени стандарди, вградени контролни механизми, можност за тековно следење на планот од страна на организационите единици, можности за верзирање, what if сценарија и сл. Во текот на 2015 година година, се работеше на развој на поделните модули со надворешен изведувач во соработка со сите сектори на Банката. Во тек е имплементација и доработка на дел од решението. Проектот се планира да се финализира во текот на 2016 година.

Стратегија и идни изгледи

Во иднина, Банката ќе продолжи да ги применува и унапредува доброто корпоративно управување, организацијата на работење и деловните процеси. Како дел од НЛБ Групацијата, и во претстојниот период Банката ќе го хармонизира работењето со Групацијата и заеднички ќе настапува на пазарот со останатите членки. Деловната мрежа како традиционален канал на продажба ќе се прошири и унапреди, со истовремено развивање на електронските канали на продажба и омасовување на користењето на електронските услуги. Кредитните активности ќе бидат интензивирани, со посебен фокус на сегментот мали и средни претпријатија, микро бизниси и население. Во фокусот на Банката ќе биде и одржувањето или зголемување на пазарниот удел по различни сегменти во банкарскиот сектор на Република Македонија во зависност од преземениот ризик, влијанието на адекватноста на капиталот и профитабилноста. Како и досега, интензивно ќе се работи на развој на знаењето и вештините на човечките ресурси како главен столб на доброто работење, како и на развој на информатичкиот систем на Банката.

НЛБ ТУТУНСКА БАНКА АД СКОПЈЕ
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ИЗГОТВЕНИ
ВО СОГЛАСНОСТ СО МЕЃУНАРОДНИТЕ
СТАНДАРДИ ЗА ФИНАНСИСКО ИЗВЕСТУВАЊЕ
ЗА ГОДИНАТА ЗАВРШЕНА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
СО ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

Содржина

	Страна
Извештај на независниот ревизор	56
Извештај за добивка или загуба	58
Извештај за останата сеопфатна добивка	59
Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)	60
Извештај за промените на капиталот	61
Извештај за паричниот тек	62-63
Белешки кон финансиски извештаи	64-132

Извештајот на независните ревизори до акционерите на НЛБ Тутунска банка АД - Скопје

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на НЛБ Тутунска банка АД - Скопје ("Банката"), кои што ги сочинуваат извештајот за финансиска состојба на Банката на 31 декември 2015 година како и извештајот за добивка или загуба, извештајот за останата сеопфатна добивка, извештајот за промените на капиталот и извештајот за паричните текови за годината која што завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување, и интерна контрола која што раководството смета дека е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали се резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршуваме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. При изготвување на проценките на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на ентитетот за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Банката. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се доволни и соодветени за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење

Мислење

Според нашето мислење, финансиските извештаи на Банката објективно ја презентираат, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Банката на 31 декември 2015 година како и финансиската успешност и паричните текови на Банката за годината што завршува тогаш во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување.

Ернст и Јанг Овластени Ревизори ДОО
Скопје, 04 април 2016 година

Извештај за добивка или загуба

	Белешки	За годината завршена на 31 декември	
		2015	2014
Приходи од камата	5	3.371.739	3.320.161
Приходи од дивиденда	6	3.624	4.043
Расходи за камата	5	(937.747)	(1.309.243)
Нето приходи од камата		2.437.616	2.014.961
Исправка на вредност на кредити	7	(974.865)	(834.688)
Нето приходи од камата намалени за исправка на вредност на кредити		1.462.751	1.180.273
Приходи од провизии и надомести	8	1.299.486	1.218.250
Расходи за провизии и надомести	8	(383.501)	(297.703)
Нето приходи од провизии и надомести		915.985	920.547
Нето добивка / (загуба) од финансиски инструменти чувани за тргување	9	(6.002)	(5.141)
Нето добивка / (загуба) од вложувања во хартии од вредност	11	1.475	1.403
Нето добивка / (загуба) од курсни разлики		123.652	139.489
Трошоци за вработените	12	(731.671)	(708.309)
Општи и административни трошоци	13	(311.381)	(289.302)
Амортизација	14	(161.576)	(149.018)
Нето добивка/(загуба) од ревалоризација на недвижности дадени под закуп	16	(11.361)	(8.993)
Други оперативни расходи	15	(639.375)	(747.959)
Други оперативни приходи	10	118.039	163.571
Добивка од работење		760.536	496.561
Удел во добивката на придружените друштва со примена на метод на главнина	24	27.411	25.520
Добивка за годината пред оданочување		787.947	522.081
Данок на добивка	17	(77.796)	(89.799)
Добивка за годината		710.151	432.282
Основна и разводнета заработка по акција (во денари)	38	831,50	506,15

Извештај за останата сеопфатна добивка

Белешки	За годината завршена на 31 декември	
	2015	2014
Добивка за годината	710.151	432.282
Останата сеопфатна добивка која се прекласификува во добивка и загуба во следните периоди:		
Нето добивка и загуба од финансиски средства расположливи за продажба		
– Нереализирана нето добивка/загуба за периодот, нето од данок (белешка 21)	(346)	(20)
– Нето промени од рекласификација на реализирана нето добивка/загуба, нето од данок	-	(1.403)
Останата сеопфатна добивка која не се класифицира во добивка или загуба во последователни периоди		
– Актуарски загуби	(3.009)	-
Останата сеопфатна загуба за годината, нето од данок	(3,355)	(1.423)
Вкупна сеопфатна добивка за годината	706,796	430.859

Извештај за финансиска состојба

	Белешки	На 31 декември	
		2015	2014
Актива			
Парични средства и сметки во НБРМ	18	6.308.527	6.928.262
Пласмани и кредити на банките	19	5.148.341	5.271.159
Кредити и побарувања од комитенти	20	43.676.236	38.506.155
Вложувања во хартии од вредност:			
– Расположливи за продажба	21	10.670.206	10.624.313
– Чувани до достасување	21	775	12.849
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	22	247.895	635.442
Останати средства	23	906.329	815.761
Вложувања во придружени друштва со примена на метод на главнина	24	175.044	168.848
Вложување во недвижности	25	114.531	125.849
Недвижности и опрема	26	2.101.976	2.070.835
Нематеријални средства	27	120.553	88.722
Вкупна актива		69.470.413	65.248.195
Обврски			
Депозити од банки	28	1.380.368	1.583.185
Депозити од други комитенти	29	55.937.007	51.168.391
Обврски по кредити	30	2.071.575	2.662.804
Резервирања	31	250.154	226.196
Обврски за данок на добивка (тековен)		18.749	74.087
Одложени даночни обврски	17	3.037	10.531
Субординирани обврски	32	2.040.110	1.840.849
Останати обврски	33	514.089	663.037
Вкупно обврски		62.215.089	58.229.080
Капитал			
Капитал и резерви кој припаѓа на акционерите на банката			
Запишан капитал	37	854.061	854.061
Премии од акции	37	2.274.484	2.274.484
Ревалоризациски резерви	37	(8.269)	(4.914)
Задржана добивка		1.284.321	1.044.757
Останати резерви		2.850.727	2.850.727
Вкупно капитал		7.255.324	7.019.115
Вкупно капитал и обврски		69.470.413	65.248.195

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот одбор на 11 март 2016 година и потпишани во нивно име од:

Дамир Кудер

Член на Управен одбор

Љубе Рајевски

Член на Управен одбор

Антонио Аргир

Претседател на Управен одбор

Белешките од страна 7 до 101 се интегрален дел на овие финансиски извештаи

Извештај за промени на капиталот

	Запишан капитал	Премии од акции	Ревалоризациски резерви	Задржана добивка	Останати резерви	Вкупно капитал
Состојба на 1 јануари 2014	854.061	2.274.484	(3.491)	1.237.812	2.225.390	6.588.256
Нето добивка	-	-	-	432.282	-	432.282
Останата сеопфатна добивка	-	-	(1.423)	-	-	(1.423)
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	(1.423)	432.282	-	430.859
Пренос во законски резерви	-	-	-	(625.337)	625.337	-
Состојба на 31 декември 2014	854.061	2.274.484	(4.914)	1.044.757	2.850.727	7.019.115
Состојба на 1 јануари 2015	854.061	2.274.484	(4.914)	1.044.757	2.850.727	7.019.115
Нето добивка	-	-	-	710.151	-	710.151
Останата сеопфатна добивка	-	-	(3.355)	-	-	(3.355)
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	(3.355)	710.151	-	706.796
Дивиденди за 2014 година	-	-	-	(470.587)	-	(470.587)
Состојба на 31 декември 2015	854.061	2.274.484	(8.269)	1.284.321	2.850.727	7.255.324

Подетални информации се достапни во Белешка 37.

НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2015 година
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

Извештај за паричниот тек

	Белешки	На 31 декември	
		2015	2014
Паричен тек од оперативни активности			
Добивка пред оданочување		787.947	522.081
Корекции за непарични ставки:			
Амортизација на недвижности и опрема	26	124.848	116.155
Амортизација на нематеријални средства	27	36.728	32.863
Загуби од ревалоризација на недвижности дадени под закуп	16	11.361	8.993
Капитална загуба/(добивка) од продажба на недвижности и опрема и преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања		19.435	8.406
Загуба поради оштетување		1.005.859	819.883
Загуба поради оштетување на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања		108.383	268.397
Приходи од дивиденди	6	(3.624)	(4.043)
Приходи од камата	5	(3.371.739)	(3.320.161)
Расходи од камата	5	937.747	1.309.243
Наплатени камати		3.349.546	3.291.933
Платени камати		(995.555)	(1.378.695)
Удел во добивката на придружени друштва со примена на метод на главнина		(27.411)	(25.520)
Останати непарични ставки		165.263	20.932
Оперативна добивка пред промените на оперативна актива		2.148.788	1.670.467
(Зголемување) / намалување на деловна актива:			
Депозити кај НБРМ		(115.700)	(47.304)
Пласмани во и кредити на банки		(1.008.212)	(269.097)
Кредити на и побарувања од комитенти		(6.161.848)	(4.027.273)
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања		269.093	222.117
Останата актива		(98.028)	(134.617)
Зголемување / (намалување) на деловна пасива:			
Депозити од банки и други финансиски институции		(201.392)	(234.728)
Депозити од други комитенти		4.822.865	5.632.924
Останати обврски		(179.395)	262.099
Нето паричен тек од оперативни активности пред оданочување		(523.829)	3.074.588
Платен данок			
Платен данок на добивка		(140.628)	(5.181)
Нето паричен тек од оперативни активности		(664.457)	3.069.407

Белешките од страна 7 до 101 се интегрален дел на овие финансиски извештаи

Превод на македонски јазик на официјалните финансиски извештаи издадени на англиски јазик

НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2015 година
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

Извештај за паричниот тек (продолжува)

	Белешки	На 31 декември	
		2015	2014
Паричен тек од инвестициони активности			
Набавка на недвижности и опрема	26	(171.090)	(125.242)
Набавка на нематеријални средства	27	(36.159)	(31.863)
Вложувања во хартии од вредност		(3.365.096)	(8.406.171)
Продажба на вложувања во хартии од вредност		5.562.702	7.235.880
Приливи од продажба на недвижности и опрема		2.385	1.014
Примени дивиденди		24.839	83
Нето паричен тек од/ (користен за) инвестициони активности		2.017.581	(1.326.299)
Паричен тек од финансиски активности			
Зголемување на обврските по кредити и субординирани обврски		23.373.367	36.487.698
Отплата на обврски по кредити и субординирани обврски		(23.924.027)	(37.412.399)
Платени дивиденди		(468.996)	-
Нето паричен тек користен за финансиски активности		(1.019.656)	(924.701)
Нето зголемување на паричните средства и паричните еквиваленти		333.468	818.407
Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари		12.043.477	11.225.070
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	39	12.376.945	12.043.477

Белешките од страна 7 до 101 се интегрален дел на овие финансиски извештаи

Превод на македонски јазик на официјалните финансиски извештаи издадени на англиски јазик

1. Општи информации

1.1 Вовед

НЛБ Тутунска банка АД Скопје (во натамошниот текст: Банката) е акционерско друштво регистрирано и со седиште во Република Македонија. Банката е подружница на НЛБ Групациската, која поседува 86,97% (2014: 86,97%) од акциите со право на глас на Банката.

Адресата на регистрираното седиште е:

ул. Мајка Тереза бр. 1, п.фах 702,

Скопје, Општина Центар

1000 Скопје,

Република Македонија

Банката има овластување да ги извршува сите банкарски активности во согласност со закон. Главните активности вклучуваат одобрување на кредити на клиенти, примања на депозити, посредување при обезбедување на девизни средства на клиенти, платен промет во земјата и странство и банкарски услуги за физички лица. Дополнително, обезбедува средства за финансирање на компании за извозни и увозни цели.

Акциите на Банката котираат на Официјалниот пазар на Македонска Берза за хартии од вредност АД Скопје на подсегментот Задолжителна котација – обични акции, регистрирани под ИСИН: "МКТНВА101019".

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од Надзорниот одбор на 31 Март 2016 година.

Директори

Имињата на членовите на менаџментот на Банката кои работат во текот на финансиската година до датумот на овој извештај се:

Претседател на Управен одбор (во пензија од 31 декември 2015)	Ѓорѓи Јанчевски
Член на Управен одбор	Љубе Рајевски
Член на Управен одбор	Дамир Кудер
Член на Управен одбор (на 1 Јануари 2016 назначен за нов Претседател на Управен одбор)	Антонио Аргир
Директор на Деловен сектор за финансиски пазари и средства	Стојна Стојкоска
Директор на Сектор за финансиско управување на Банката	Јорданка Грујоска
Директор на Сектор за работа со готовина и депо	Драган Пановски
Директор на Сектор за внатрешна ревизија	Љиљана Настоска
Директор на Сектор за логистика на продажбата	Слаѓана Белева
Директор на Деловна мрежа - Деловен сектор	Маја Ставрева Стојанова
Директор на Сектор за управување со проблематични пласмани и интензивен третман на клиентите	Зоран Грнчаровски
Директор на сектор за информатичка технологија	Александар Мисовски
Директор на Деловен сектор за корпоративно банкарство	Билјана Степанулеска Почевска
Директор на Сектор за управување со ризици	Богоја Китанчев
Директор на Сектор за правни работи	Виолета Јанева
Директор на сектор за платни системи	Игор Давчевски

2. Деловно окружување на Банката

Во текот на 2015 година, НЛБ Тутунска банка работеше во релативно стабилно домашно економско опкружување, проследено со релаксирана монетарна и фискална политика во текот на годината.

Референтната каматна стапка на Народната Банка на Република Македонија (во понатамошниот текст НБРМ), како и каматните стапки на записите на НБРМ останаа на нивото од 2014 година на 3,25%. Инфлацијата остана на ниско ниво и негативна од -0,3%. Девизниот курс денар / евро остана стабилен, без значителни флукуации, поддржан со дознаки, како и подобрување на нето-извозот во споредба со увозот. Standard and Poor's and Fitch's го потврдија сегашниот кредитен рејтинг на Република Македонија на ББ- и ББ + и соодветно, со стабилни изгледи.

До крајот на третиот квартал македонската економија оствари раст на БДП од 3,5%, предводен од растот на приватната и на јавната потрошувачка и намалување на негативниот јаз во надворешната размена, под влијание на економските активности на странски директни инвестиции во ослободување на данокот и во индустриските слободни зони. Индустриското производство од 4,9%, ги надмина негативните влијанија од кризата во Грција и домашните политички тензии во првата половина на годината. Сепак, имаше евидентен недостаток на иницијативи за приватни инвестиции и квалитетни инвестициски проекти на мали и средни претпријатија. Невработеноста и понатаму продолжи да се намалува и до крајот на третиот квартал изнесуваше 25,5%.

Монетарната политика беше поддржувачка, со дополнителни регулаторни прилагодувања со цел да се стимулира приватниот кредитен раст. Кредитниот раст достигна 9,5%, предводено од приватниот сектор кој бележи раст од 13%, додека депозитите од небанкарскиот сектор се зголемија за 6,5%. Како резултат на неколку годишната висока ликвидност во секторот, продолжи намалувањето на каматните стапки на депозитите и кредитите со поголем притисок врз депозитните каматни стапки. Квалитетот на кредитното портфолио покажа мало подобрување со учеството на нефункционалните кредити од 10,7% (2014: 11,2%). Секторот домаќинства покажа посилено подобрување на кредитното портфолио, со намалување на нефункционалните кредити од 5,9% во 2014 година на 5,2% во 2015 година, додека корпоративниот сектор продолжи со влошување на квалитетот на кредитното портфолио, одржувајќи го учеството на нефункционалните кредити речиси на ниво од претходната година на 14,9%.

Финансирањето на пазарот на капитал во 2015 година беше слабо, без надворешен интерес на странските инвестициски фондови во последните шест години. Покрај тоа, релаксираната монетарна политика и субвенционирани каматни трошоци од страна на Владата како анти-кризни мерки четири години во низа, ги намали каматните стапки за кредити на ниво на кое што силно му конкурираа на финансирањето на пазарот на капитал.

Преглед на значајните сметководствени политики

Основните сметководствени политики применети при составување на финансиските извештаи се наведени во понатамошниот текст. Овие политики континуирано се применувани низ сите прикажани години, освен ако не е наведено поинаку.

2.1 Основа за изготвување на финансиските извештаи

Финансиските извештаи се изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) издадени од Комитетот за Меѓународни Сметководствени Стандарди (КМСС).

Банката го презентира Извештајот за финансиска состојба по редослед на ликвидност. Анализата за наплата или порамнување во рок од 12 месеци по датумот на известување (тековни) и повеќе од 12 месеци по датумот на известување (нетекковни) се презентирани во Белешка 40.

Банката поседува 49% од капиталот на Друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје, кое е регистрирано и со седиште во Република Македонија и претставува вложување во придружено друштво. Сметководствениот третман и прикажувањето на вложувањето во придруженото друштво е по методот на главнина.

Финансиските извештаи се изготвени според концептот на историска вредност освен за ревалоризацијата на финансиските средства расположливи за продажба и обврските за дефинирани користи во согласност со МСС 19, преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања и вложувањата во недвижности дадени под закуп кои се според објективна вредност.

Подготовката на финансиските извештаи во согласност со МСФИ бара користење на определени критични сметководствени проценки. Исто така бара и расудување на раководството при примената на сметководствените политики на Банката. Областите коишто бараат повисоко ниво на расудување или сложеност или областите каде што претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи се прикажани во Белешка 4.

(а) Усвојување на нови и ревидирани стандарди и толкувања

Применетите сметководствени политики се во согласност со политиките од предходната финансиска година, со исклучок на следниве изменети Меѓународни стандарди за финансиско известување кои се усвоени од страна на Банката на 1 Јануари 2015:

МСФИ 3 Деловни комбинации

МСФИ 13 Мерење по објективна вредност

МСС 40 Вложувања во недвижности

Усвојувањето или толкувањето на стандардот, е опишано подолу.

• **МСФИ 3 Деловни комбинации**

Ова подобрување појаснува дека МСФИ 3 исклучува од нејзиниот опсег сметководствено евидентирање за формирање на заеднички вложувања во финансиските извештаи на самиот заеднички аранжман. Измената нема влијание на финансиската состојба или резултатот на Банката.

МСФИ 13 Мерење по објективна вредност

Ова подобрување појаснува дека опфатот на исклучокот на портфолиото кое е дефинирано во параграф 52 од МСФИ 13 ги вклучува сите договори во рамките на делокругот на МСС 39 Финансиски инструменти: Признавање и мерење или МСФИ 9 Финансиски инструменти, без оглед на тоа дали тие ја исполнуваат дефиницијата на финансиски средства или финансиски обврски како што е дефинирано во МСС 32 Финансиски инструменти: Презентирање. Измената нема влијание на финансиската состојба или резултатот на Банката.

• **МСС 40 Вложувања во недвижности**

Ова подобрување појаснува дека одредувањето на тоа дали одредена трансакција ги задоволува дефинициите на деловна комбинација како што е дефинирано во МСФИ 3 Деловни комбинации и на вложувања во недвижности, како што е дефинирано во МСС 40 Вложувања во недвижности бара посебна примена на стандардите независно еден од друг. Измената нема влијание на финансиската состојба или резултатот на Банката.

(б) Објавени стандарди кои сè уште не се стапени во сила, ниту се усвоени

• **МСС 16 Недвижности, постројки и опрема и МСС 38 Нематеријални средства (изменет):**

Појаснување на прифатливите методи за амортизација

Измената е применлива за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 Јануари 2016 година. Амандманот обезбедува дополнителни насоки за тоа како треба да се пресметува амортизацијата на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства. Со овој амандман се појаснува принципот во МСС 16 Недвижности, постројки и опрема и МСС 38 Нематеријални средства со кој приходите го одразуваат моделот на економски користи кои се генерирани од оперативни активности на бизнисот (на кој средството е дел), а не економските придобивки кои се конзумираат преку употреба на средството. Како резултат на тоа, стапката на генерираните приходи во вкупните очекувани приходи кои се очекува да бидат генерирани, не може да се користат за да се амортизираат недвижностите, постројките и опремата, а може да се користат само во многу ограничени околности за да се амортизираат нематеријалните средства.

Банката ќе го пресмета ефектот заедно со останатите фази, кога ќе биде објавен финалниот стандард вклучувајќи ги и сите фази.

• **МСС 19 Користи за вработени (изменет)**

Измената е применлива за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 февруари 2015 година. Измената се однесува на придонеси за планот за дефинирани користи од вработените или трети страни. Целта на оваа измена е да се поедностави сметководствениот третман за придонесите кои не зависат од годините во работен однос, како на пример придонеси пресметани како фиксен дел од платата. Измената нема влијание на финансиската состојба или резултатот на Банката.

• **МСФИ 9 Финансиски инструменти: Класификација и мерење**

Стандардот е применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 Јануари 2018 година, со дозволено порано усвојување. Финалната верзија од МСФИ 9, ги одразува сите фази од проектот на финансиските инструменти и го заменува МСС 39 Финансиски инструменти-Признавање и мерење и сите предходни верзии на МСФИ 9. Стандардот воведува нови барања за класификацијата и мерењето, обезвреднувањето и сметководството за хеџинг. Банката ќе го пресмета ефектот заедно со останатите фази, кога ќе бидат објавени финалниот стандард

вклучувајќи ги и сите фази.

• **МСФИ 11 Заеднички аранжмани (изменет): Сметководство за стекнување на добивки од заеднички активности**

Измената е применлива за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 Јануари 2016 година. МСФИ 11 се однесува на сметководството на интереси од заеднички вложувања и заеднички активности. Измената дава нови насоки за тоа како да се вреднува стекнувањето на добивка од заеднички активности, што претставува бизнис во согласност со МСФИ и одредува соодветен сметководствен третман за таквите превземања. Банката не очекува МСФИ 11 да има материјално влијание на финансиската состојба или резултатот на Банката, бидејќи не е дел од заеднички вложувања.

• **МСФИ 14 Регулаторни одложени сметки**

Стандардот е применлив за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2016 година. Целта на овој меѓу-периодичен стандард е за подобрување на споредливоста на финансиските извештаи на ентитетите кои се вклучени во активности регулирани со коефициент, при што владите ги регулираат цените на одредени видови на активности. Ова може да вклучува комунални услуги, како што се гас, електрична енергија и вода. Стандардот бара ефектот на активностите регулирани со коефициент да мора да се презентира одделно од другите елементи и ослободување на грантови за оние кои за прв пат го применуваат стандардот. Бидејќи Банката го усвои МСФИ во минатиот период и не се занимава со активности регулирани од владата, не се очекува дека овој стандард ќе биде релевантен за Банката.

• **МСФИ 15 – Приходи од договори со клиенти**

Стандардот е применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 Јануари 2018 година. МСФИ 15 воспоставува модел од 5 чекори кој се однесува на приходот заработен како резултат на склучен договор со клиенти (со ретки исклучоци), без оглед на видот на трансакцијата на приходот или пак индустријата. Барањата на стандардот исто така ќе се применуваат и на признавањето и мерењето на добивките и загубите од продажбата на некои нефинансиски средства кои не се производ на редовните активности на субјектот (на пример, продажба на недвижности, постројки и опрема или нематеријални средства). Ќе бидат потребни подлабоки обелоденувања, вклучувајќи и специфицирање на вкупниот приход; информации во врска со обврските; промени во договорот поврзани со средствата и обврските помеѓу периоди, и клучните расудувања и проценки. Банката е во процес на оценување на потенцијалното влијание на овој стандард.

• **МСС 27 – Посебни финансиски извештаи (изменет)**

Измената е применлива за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 Јануари 2016 година. Оваа измена ќе овозможи употреба на методот на главнина за евидентирање на вложувањата во подружници, заеднички вложувања придружени друштва во нивните посебни финансиски извештаи и ќе им помогне на некои надлежности да преминат во МСФИ за посебни финансиски извештаи, намалувајќи ги трошоците за усогласување, без намалување на достапните информации за инвестиорите. Банката е во процес на оценување на потенцијалното влијание на овој стандард.

• **Измена на МСФИ - 10 Консолидирани Финансиски извештаи и МСС 28 – Вложувања во придружни друштва и заеднички вложувања: Продажба или придонес на средствата помеѓу инвеститорот и придруженото друштво или заедничкото вложување.**

Измените се однесуваат на недоследноста помеѓу барањата на МСФИ 10 и оние во МСС 28, за справување со продажба или придонес на средствата помеѓу инвеститорот и придруженото друштво или заедничко вложување. Главната последица на измените е дека целосната добивка или загуба се признава кога трансакцијата вклучува некаков бизнис (без разлика дали тоа е една подружница или не). Делумна добивка или загуба се признава кога трансакцијата вклучува средства кои не претставуваат бизнис, дури и ако тие средства се сместени во подружницата. Во декември 2015 година ОМСС го одложи датумот на влегување во сила на овој амандман на неодредено време во очекување на исходот на својот истражувачки проект на сметководство на метод на главнина. Измените и дополнувањата се уште не се одобрени од страна на ЕУ. Банката е во процес на оценување на потенцијалното влијание на овој стандард.

• **МСФИ 10, МСФИ 12 и МСС 28: Инвестициски ентитети: Примена на исклучок на консолидација (измени и дополнувања)**

Измените и дополнувањата се однесуваат на три прашања кои произлегуваат во праксата при примена при консолидација на инвестициони ентитети. Измените се применливи за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2016 година. Измените појаснуваат дека исклучок од презентирање на консолидирани финансиски извештаи се однесува на матичниот субјект, кој е подружница на инвестициски ентитет, кога инвестицискиот ентитет ги мери

сите свои подружници по објективна вредност. Исто така, со измените се појаснува дека само подружница која не е самата инвестициски ентитет и обезбедува услуги на поддршка на инвестицискиот ентитет се консолидира. Сите други подружници на инвестицискиот ентитет се мерат по објективна вредност. Конечно, со измените на МСС 28 Вложувања во придружени друштва и заеднички вложувања им овозможува на инвеститорите, при примена на методот на главнина, да ги задржат мерењата по објективна вредност кои се применети од страна на подружницата или заедничкото вложување на инвестицискиот ентитет или заедничкото вложување за своите интереси во подружниците. Банката е во процес на проценка на потенцијалните ефекти на овој стандард.

МСС 1 Иницијатива за обелоденување (измена)

Измените на МСС 1 Презентација на Финансиските извештаи, дополнително ги охрабри компаниите да применуваат професионално расудување при одредувањето на тоа какви информации да обелоденат, откријат и како сето тоа да го структурираат во нивните финансиски извештаи. Измените се применливи за годишните периоди на или по 1 Јануари 2016 година. Измените на МСС всушност разјаснуваат, а не ги менуваат во целост постоечките барања на МСС 1. Измените се однесуваат на материјалноста, редоследот на белешките, збировите и распоредот, сметководствените политики и презентацијата на делови од друга сеопфатна добивка кои произлегуваат од инвестиции во капиталот. Банката е во процес на проценка на потенцијалните ефекти на овој стандард.

- **Дополнувања на МСС 7 Извештај за паричните текови – Обелоденување на иницијатива, применлив на 1 јануари 2017 година**

Промената бара усогласување на износите во почетните и крајните состојби на финансиските позиции за сите ставки класифицирани како финансиски во извештајот за парични текови. Усогласувањата ќе бидат вклучени во белешките кон финансиските извештаи кога измените ќе стапат на сила. Измените и дополнувањата се применливи за финансиските години кои почнуваат на или по 1 јануари 2017 година. Претходна примена е дозволена.

- **Дополнувања на МСС 12 Даноци на добивка - Признавање на одложените даночни средства за Нерезализираните загуби, применлив на 1 јануари 2017 година**

Тесниот опсег на измените на МСС 12 се разјаснува како да се евидентираат одложени даночни средства, кои се однесуваат на должнички инструменти кои се мерат по објективна вредност. Овие измени се ефикасни за финансиските години кои почнуваат на или по 1 јануари 2017 година. Претходна примена е дозволена.

- **ОМСС ги издаде годишните подобрувања на МСФИ за циклусот 2010-2012**, кои претставуваат збир на измени на МСФИ. Измените се применливи за годишните периоди кои започнуваат на или по 1 февруари 2015 година.

- **МСФИ 2 Плаќање врз основа на акции:** Ова подобрување ја изменува дефиницијата на „услови на стекнување“ и „пазарни услови“ и ја додава дефиницијата на „услови на извршување“ и „услужни услови“ (кои претходно беа содржани во дефиницијата на „услови на стекнување“).

- **МСФИ 3 Деловни комбинации:** Ова подобрување појаснува дека неизвесните обврски кои се дел од деловно стекнување кои што не се класифицирани како капитални, последователно се мерат според објективната вредност преку добивка и загубата, без оглед дали влегуваат во рамката на МСФИ 9 Финансиски инструменти.

- **МСФИ 8 Оперативни сегменти:** Ова подобрување бара ентитетот да ги обелодени проценките на раководството во примена на критериумите за групирање за оперативните сегменти и појаснува дека ентитетот треба да обезбеди само усогласување на вкупните средства од известувачите сегменти како дел од средствата на ентитетот, ако средства на сегментите редовно се известуваат.

- **МСФИ 13 Мерење на објективна вредност:** Ова подобрување на Основите за заклучок на МСФИ 13 појаснуваат дека со издавање на МСФИ 13 и измените на МСФИ 9 и МСС 39 не се отфрла можноста бескаматните краткорочни побарувања и обврски, да се мерат врз основа на нивната фактурна вредност без дисконтирање доколку ефектот од недисконтирањето е нематеријален.

- **МСС 16 Недвижности, постројки и опрема:** Измената појаснува дека кога ставка на недвижности, постројки и опрема повторно се вреднува, бруто сметководствената вредноста е коригирана на начин конзистентен со ревалоризација на сметководствената вредност.

- **МСС 24 Обелоденување на поврзани субјекти:** Измената појаснува дека субјектот кој обезбедува услуга на клучен раководен персонал на известувачкиот ентитет или на матичното друштво на известувачкиот ентитет, претставува поврзана страна на известувачкиот ентитет.

- **МСС 38 Нематеријални средства:** Измената појаснува дека кога едно нематеријално средство се вреднува, бруто сметководствената вредност е коригирана на начин конзистентен со ревалоризација на сметководствената вредност.

- **ОМСС ги издаде годишните подобрувања на МСФИ за циклусот 2012-2014**, кои претставуваат збир на измени

на МСФИ. Измените се применливи за годишните периоди кои започнуваат на или по 1 Јануари 2016 година. Банката е во процес на оценување на влијанието на овој стандард на нејзините финансиски извештаи.

- **МСФИ 5 Нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење:** Измената појаснува дека со промената од еден метод на продажба на друг (преку продажба или преку дистрибуција на сопствениците) не треба да се смета дека е нов план за продажба, туку како продолжување на веќе постоечкиот план. Затоа, не постои прекината примена на барањата на МСФИ 5. Измената појаснува дека промената на начинот на продажба, не го менува и датумот на класификација.
- **МСФИ 7 Финансиски инструменти: Обелоденувања:** Измената појаснува дека договорите за услуги коишто вклучуваат надомест можат да бидат континуирано учество во финансиското средство. Исто така, измената појаснува дека обелоденувањата во МСФИ 7, поврзани со нетирањето на финансиските средства и финансиските обврски, не се потребни во скратениот периодичен финансиски извештај.
- **МСФИ 19 Користи за вработените:** Измената појаснува дека понудата на пазарот на високо квалитетни корпоративни обврзници се оценува врз основа на валутата во која е деноминирана обврската, наместо на валутата во земјата во која се наоѓа обврската. Кога не постои пазар со високо квалитетни корпоративни обврзници во таа валута, мора да се користи стапката на државните обврзници.
- **МСФИ 34 Меѓупериодично финансиско известување:** Измената појаснува дека потребните периодични обелоденувања мораат да бидат или во периодичните, привремените финансиски извештаи или вметнати со референца меѓу привремените финансиски извештаи и секаде онаму каде што се вклучени во рамките на поголеми периодични финансиски извештаи (на пр. во коментарите на менаџментот или пак во Извештајот за ризик). Одборот наведува дека другите информации во рамките на периодичните финансиски извештаи мораат да бидат достапни за корисниците на истите под исти услови како во меѓупериодичните извештаи и во исто време. Доколку корисниците немаат пристап до другите информации, во тој случај периодичниот, привремениот финансиски извештај не е целосен.

• МСФИ 16: Закуп

Стандардот е применлив за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2019 година. МСФИ 16 ги утврдува принципите за признавање, мерење, презентирање и откривање на договори за закуп и за двете страни на договорот, односно на корисникот и давателот. Новиот стандард бара на корисникот на лизингот да ги признае повеќето закупни во нивните финансиски извештаи. Корисникот на лизингот ќе има единствен сметководствени модел за сите договори за закуп, со одредени исклучоци. Сметководственото евидентирање на давателот е значително непроменето. Банката е во процес на проценка на влијанието на овој стандард врз нејзините финансиски извештаи.

2.2 Странски валути

а) Функционална и известувачка валута

Ставките вклучени во финансиските извештаи на Банката се мерени користејќи ја валутата на локалната економска средина во којашто работи Банката („функционална валута“).

Финансиските извештаи се прикажани во илјади македонски денари („МКД“), којашто е функционална валута и известувачка валута на Банката.

б) Трансакции и состојби во странска валута

Деловните трансакции во странска валута се искажуваат во функционалната валута според важечкиот среден курс на денарот на датумот на трансакциите според курсната листа од НБРМ. Добивките и загубите од курсни разлики кои произлегуваат од подмирувањето на такви трансакции и од искажувањето на монетарните средства и обврски деноминирани во странска валута според курсот на датумот на известување се признати во билансот на успех.

Промените на објективната вредност на хартиите од вредност деноминирани во странска валута, класифицирани како расположливи за продажба, се прикажуваат како курсни разлики кои произлегуваат од промени во амортизираната вредност на хартиите и други промени во сметководствената вредност на хартиите.

Курсните разлики што произлегуваат од промените во набавната вредност се признаваат во билансот на успех.

Курсните разлики на немонетарните ставки, како на пример акции коишто се вреднуваат по објективна вредност преку билансот на успех, се искажуваат како дел од добивка или загуба од објективната вредност. Курсните разлики на немонетарните ставки, како на пример акциите класифицирани како финансиски средства расположливи за продажба, се вклучени во ревалоризационите резерви на капиталот.

Странските валути со кои работи Банката главно се еврото (ЕУР) и доларот на САД (УСД). Девизните курсеви кои се користат за искажување на 31 декември 2015 година и 2014 година беа следниве:

	2015	2014
	МКД	МКД
1 ЕУР	61,59	61,48
1 УСД	56,37	50,56

2.3 Финансиски средства

Банката ги класифицира своите финансиски средства во следниве категории: кредити и побарувања, финансиски средства чувани за тргување, финансиски средства расположливи за продажба и финансиски средства чувани до достасување. Раководството ја определува класификацијата на своите вложувања при почетното признавање.

а) Кредити и побарувања

Кредити и побарувања се недеривативни финансиски средства со фиксни и определиви отплати кои не котираат на активен пазар. Кредитите и побарувањата на Банката настануваат кога Банката му обезбедува средства на позајмувачот без намера да тргува со побарувањето. Кредитите и побарувањата на Банката се признаваат кога Банката станува страна на договорните одредби на инструментот, односно кога се испорачува средството. Кредитите и побарувањата почетно се мерат по набавната (објективната) вредност и последователно се вреднуваат според амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка.

б) Финансиски средства кои се чуваат за тргување

Финансиско средство се класифицира како средство за тргување ако иницијално се набавува со намера да се продаде или да се откупи во краток период и за кое постои веројатност за остварување добивка во краток рок. Почетното вреднување на средствата за тргување се врши според нивната набавна вредност и трансакционите трошоци се признаваат во билансот на успех.

Објективната вредност на финансиските средства кои се чуваат за тргување е куповната цена за средства и продажната цена за обврски. Последователните мерења не ги вклучуваат трансакциските трошоци.

Нереализираните загуби и добивки кои се јавуваат од промените на објективната вредност се вклучуваат во билансот на успех во периодот во кој настануваат. Приходите и расходите од камата и приходите и расходите од дивиденда заедно со добивката и загубата која се јавува од промените на објективната вредност, се вклучени во Билансот на успех како нето приходи од тргување.

в) Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се оние кои се наменети да се чуваат на неодреден временски период, а кои можат да бидат продадени за потребите на ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите.

Банката почетно ги признава финансиските средства расположливи за продажба по објективна вредност, којашто е еднаква на набавната вредност зголемена за трансакционите трошоци и последователно се мерат по објективна вредност. Добивките и загубите коишто се јавуваат од промената на објективната вредност на средствата расположливи за продажба се еднакви на разликата помеѓу амортизираната вредност и моменталната објективна вредност на средствата и директно се признаваат во капиталот, се до моментот на депривирање или оштетување.

Банката има евиденција и на амортизираната набавна вредност за должничките хартии од вредност класифицирани како расположливи за продажба (врз основа на која во одделни пресметковни периоди го разграничува и го евидентира приходот врз основа на камата) и на објективната вредност. При продажба на овие средства соодветно се раскинува и акумулираната амортизација која се однесува на средството.

При продажба или оштетување на хартии од вредност расположливи за продажба, кумулативната загуба или добивка претходно призната во капиталот се признава во билансот на успех.

Каматата пресметана со примена на метод на ефективна каматна стапка и добивките и загубите од курсните разлики кај монетарните средства класифицирани како расположливи за продажба се признаваат во билансот на успех со исклучок на курсните разлики на сопственички инструменти расположливи за продажба кои се признаваат во останата

сеопфатна добивка. Дивидендите кои произлегуваат од сопственичките вложувања класифицирани како расположливи за продажба се признаваат во билансот на успех, кога ќе се утврди правото на субјектот да се прими плаќањето.

За утврдување на објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активен пазар се користи тековната куповна цена, освен кај вложувањата кои немаат определена пазарна цена и чијашто објективна вредност не може со сигурност да се измери, се мерат според нивната набавна вредност, намалени за загуба поради оштетување.

г) Финансиски средства кои се чуваат до достасување

Финансиските средства кои се чуваат до достасување се недеривативни финансиски средства со фиксни или определени отплати и фиксни датуми на достасување, кои раководството на Банката има намера и можност да ги чува до достасување.

Доколку Банката продаде или прекласифицира повеќе од незначителен износ од вложувањата чувани до достасување (10% од вкупните вложувања чувани до достасување, пред продажбата или прекласификацијата) пред периодот на нивното достасување, Банката ќе ги прекласифицира сите останати вложувања коишто се чуваат до достасување во категоријата на финансиски средства расположливи за продажба.

Банката почетно ги признава финансиските средства кои се чуваат до достасување по објективна вредност, којашто е еднаква на набавната вредност зголемена за трансакционите трошоци додека пак последователно се мерат по амортизираната набавна вредност со користење на методот на ефективна каматна стапка.

д) Признавање

Банката почетно ги признава кредитите и побарувањата на денот на нивното настанување.

Редовните купопродажби на финансиски средства кои се евидентираат по објективна вредност преку билансот на успех, финансиски средства кои се чуваат до достасување и финансиски средства расположливи за продажба се евидентираат на датумот на тргување – датумот на којшто Банката се обврзува да ги купи или продаде средствата.

ѓ) Де признавање

Банката ги депривира финансиските средства кога се истечени правата од договорот за добивање на паричните текови од финансиските средства или кога ги има пренесено сите ризици и правата на награди од сопственоста на финансиското средство.

2.4 Оштетување на финансиски средства

а) Средства кои се вреднуваат според амортизирана набавна вредност

На месечна основа, Банката прави проценка дали постои објективен доказ дека финансиско средство или група на финансиски средства се оштетени. Финансиските средства или група на финансиски средства се оштетени и загубите поради оштетувањето настануваат само доколку има објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани коишто се случиле по првичното признавање на средството („настан на загуба“) и тој настан (или настани) што предизвикува загуба има влијание на очекуваните идни парични текови од финансиското средство или групата на финансиски средства коишто можат веродостојно да се проценат.

Критериумите коишто Банката ги користи за да утврди дали постои објективен доказ за загуба поради оштетување вклучуваат:

- Неисполнување на договорени плаќања на главнина или камата;
- Тешкотии во паричните текови од страна на позајмувачот (на пример: коефициент на акционерски капитал, процент на нето приход од продажба);
- Прекршување на ковенантите за кредитот или условите за кредитот;
- Започнување на постапки за стечај;
- Влошување на конкурентската позиција на позајмувачот;
- Намалување на вредноста на колатералот и
- Регулаторни и други потешкотии при преземањето на колатералот.

Процентниот период помеѓу појавувањето на загуба и нејзината идентификација, зависи од управувањето со секое поодделно портфолио. Генерално, тој период е еден месец.

Банката првично прави проценка дали постои објективен доказ за поединечно оштетување за финансиските средства коишто се поединечно значајни и поединечно или групно за финансиските средства коишто не се поединечно значајни. Доколку Банката утврди дека не постои објективен доказ за оштетување за поединечно оценето финансиско средство, било да е значајно или не, Банката го вклучува средството во група на финансиски средства со слични карактеристики на кредитен ризик и групно ги оценува за оштетување. Средствата коишто се оценуваат на поединечна основа за оштетување и за коишто се признава загуба поради оштетување или истата била признаена и понатаму останува признаена, не се вклучуваат во групната проценка за оштетување.

Загуба поради оштетување е износот утврден како разлика помеѓу сметководствената вредност на средствата и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи идни кредитни загуби кои не се настанати) дисконтирани со оригиналната ефективна каматна стапка на финансиските средства. Сметководствената вредност на средството се намалува преку употреба на сметка за исправка на вредноста и износот на загубата се признава во билансот на успех. Доколку кредитот или средството кое се чува до достасување има променлива каматна стапка, дисконтната стапка за мерење на загубата поради оштетување е ефективна каматна стапка утврдена со договорот.

Пресметката на сегашната вредност на проценетите идни парични текови на финансиското средство кое е обезбедено, ги искажува паричните текови коишто можат да настанат од реализација на колатералот, намалени за трошоците за стекнување и продажба на колатералот, без разлика дали стекнувањето е веројатно.

За целите на групна проценка за оштетување, финансиските средства се групираат врз основа на слични карактеристики на кредитен ризик, (т.е. врз основа на постапката за одредување на категоријата на финансиските средства на Банката, земајќи ги предвид типот на средствата, индустријата, географската локација, типот на колатералот, денови на доцнење и други релевантни фактори). Тие карактеристики се релевантни за проценка на идните парични текови за групите на овие средства бидејќи се показатели за способноста на должниците да ги платат сите износи кои се доспани, согласно условите од договорот за средствата за кои се врши проценка.

Идните парични текови за група финансиски средства коишто се групно оценети за оштетување се проценуваат врз основа на договорните парични текови на средствата на Банката и искуството со претходни загуби на средства со карактеристики на кредитен ризик слични на оние на Банката. Искуството со претходните загуби се прилагодува со тековните расположливи податоци за да ги одразат тековните услови кои не влијаеле на периодот на којшто искуството со минатите загуби се заснова и да ги отстрани ефектите на условите од минатиот период, кои во моментот не постојат.

Проценката на промените во идните парични текови за група средства треба да ги одразува и директно да е конзистентна со промените во расположливите податоци од период до период (на пример, промени во стапката на невработеност, цените на недвижностите, платежната состојба, или други фактори кои ги покажуваат промените во веројатноста за загуби на Банката и нивниот обем). Методологијата и претпоставките кои се користат за проценување на идни парични текови се разгледуваат редовно од страна на Банката за да се намалат секакви разлики помеѓу веројатноста за загуба и вистинската загуба.

Кога еден кредит е ненаплатлив тогаш се отпишува во износ на соодветната резервација за оштетување на кредитот. Такви кредити се отпишуваат откако се преземени сите неопходни постапки за наплата и кога износот на загубата е утврден.

Доколку, во наредниот период, показателите за постоење на загуба покажуваат дека повеќе не постои загуба поради оштетување и истото може објективно да се поврзе со настан којшто се случил откако оштетувањето било признаено (како на пример подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признаената загуба од оштетување се ослободува со коригирање на сметката за исправка на вредноста. Износот на ослободувањето се признава во билансот на успех во позиција „загуби поради оштетување на кредити“.

б) Средства класифицирани како расположливи за продажба

На месечна основа, Банката оценува дали има објективен доказ дека финансиското средство или групата на финансиски средства е оштетена. Во случај на сопственички вложувања класифицирани како расположливи за продажба, значајно или пролонгирано намалување на објективната вредност на хартијата од вредност под нејзината набавна вредност се зема предвид при утврдување дали средствата се оштетени. Доколку постои таков доказ, кај средствата расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика помеѓу почетната набавна вредност и тековната објективна вредност, намалена за загуба поради оштетување на тие финансиски средства претходно признаени во билансот на успех – се отстранува од капиталот и се признава во билансот на успех. Загубата поради оштетување признаена во билансот на успех за сопственичките вложувања, последователно не може да се ослободи преку билансот на успех.

Доколку, во последователниот период, објективната вредност на должничките

инструменти класифицирани како расположливи за продажба се зголемува и зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се случил откако загубата поради оштетување била признаена во билансот на успех, загубата поради оштетување се ослободува преку билансот на успех.

в) Кредити со повторно обновени услови

Кредитите кои се предмет на групна оценка за оштетување или се поединечно значајни и чии што услови се повторно договорени, повеќе не се сметаат како достасани кредити туку како нови кредити. Во наредните години, средствата треба да се признаат како достасани кредити и да се обелоденат само ако се повторно обновени.

г) Реструктурирање на побарување

Реструктурирање на побарување значи воспоставување кредитна изложеност од страна на Банката за замена на едно или повеќе постоечки побарувања или промена на постоечката кредитна изложеност, при што се извршени измени на договорните услови коишто се резултат на влошената финансиска состојба на клиентот, што меѓу другото вклучува:

- Продолжување на рокот на достасување;
- Намалување на каматната стапка;
- Намалување на висината на побарувањето (главница и/или достасана камата и провизија) преку отпис;
- Капитализација на камата;
- Консолидација на повеќе побарувања во едно побарување со менување на договорните услови или
- Други слични активности.

Капитализација на камата преставува припишување или конверзија на побарување врз основа на камата во побарување врз основа на главница.

При реструктурирање на побарување, Банката е должна да ги почитува критериумите за класификација на кредитната изложеност настаната како резултат на реструктурирањето.

Нето ефектот од реструктурирањето на побарувањето не смее да доведе до зголемување на финансискиот резултат на Банката, освен во случаи на намалување на кредитната изложеност како резултат на наплата. Во период од шест месеци по извршеното реструктурирање Банката не смее да евидентира приход врз основа на ослободување на исправка на вредноста/посебна резерва, којшто не е резултат на наплата на кредитната изложеност.

По исклучок, Банката може да одреди подобра категорија на ризик и/или да пресмета понизок износ на исправка на вредноста/посебна резерва, само доколку кредитната изложеност настаната како резултат на реструктурирањето е обезбедена со првокласен инструмент за обезбедување.

Банката може да врши капитализација на камата само доколку таа е дел од реструктурирањето на побарувањето.

Банката е должна при секое реструктурирање на побарување да изврши анализа на причините поради кои се врши реструктурирањето.

д) Отпис на побарувања

Банката врши отпис на побарувања:

- Врз основа на правосилна судска одлука (ако е донесена правосилна судска пресуда за неоснованост на побарувањето или дека Банката нема право на побарувањето, ако е завршена стечајна постапка и слично);
- Кога Банката недвосмислено ќе утврди неможност и/или неподготвеност на клиентот да ја плати обврската, доколку трошоците за покренување и водење на постапката за присилна наплата се повисоки од износот на кредитната изложеност, или во други случаи кои се предвидени со интерните акти на Банката или
- Станува збор за мали износи на поединечно незначајни побарувања.

Банката може да врши делумен или целосен отпис на побарувањата при што отпишаното побарување се пренесува на посебна вонбилансна сметка (со исклучок на мали износи на поединечно незначајни побарувања) и за него Банката води посебна евиденција во период од најмалку десет години.

2.5 Вложувања во придружени друштва

Банката има вложувања во придружено друштво.

Вложувањето кое овозможува поседување над 20% и повеќе од вкупниот број на акции или удели или правата на глас во друштвото во кое е вложено, и постои значајно влијание но не контрола над друштвото во кое што е вложено, претставува вложување во придружено друштво.

Вложувањето во придружено друштво е признаено како средство во билансот на состојба на датумот на тргување.

Почетното мерење на вложувањето во придруженото друштво се врши според набавната вредност (трошоците на вложувањето). Трансакциските трошоци се вклучуваат во почетното мерење на вложувањата.

Банката последователно го мери вложувањето во придружено друштво според методот на главнина со кој сметководствената вредност се зголемува или намалува за да се признае учеството на Банката согласно остварената нето добивка на ентитетот во кој е вложено. Сите распределби (дивиденди) примени од друштвото во кое е вложено, ја намалуваат сметководствената вредност на вложувањето.

2.6 Нетирање на финансиски инструменти

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во билансот на состојба кога Банката има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да се порамни трансакцијата на нето основа или да се реализира средството и истовремено да се подмири обврската.

2.7 Приходи и расходи од камата

Приходите и расходите по основ на камата за сите каматоносни финансиски инструменти, освен за оние што се класифицирани како чувани за тргување или оние кои се по објективна вредност преку билансот на успех, се признати како „приход од камата“ и „расход од камата“ во билансот на успех, користејќи го методот на ефективна каматна стапка и расходите од камата утврдени со актуарска пресметка поради промена на сегашната вредност на користите за вработени заради приближување до датумот за исплата.

Методот на ефективна каматна стапка е метод на мерење на финансиските средства и обврски според амортизирана набавна вредност и распоредување на приходите и расходите од камата во очекуваниот периодот на достасување на финансиските инструменти. Ефективната каматна стапка е стапката која ги дисконтира очекуваните идни парични приливи или одливи до датумот на крајната достасаност на инструментот или, доколку е соодветно, за пократок временски период до нето сметководствената вредност на финансиските средства или финансиските обврски. При пресметувањето на ефективната каматна стапка, Банката го проценува паричниот тек земајќи ги предвид сите договорни услови на финансискиот инструмент (на пример, опции за предвремена отплата), освен идните кредитни загуби. Пресметката ги вклучува сите добиени или исплатени надомести и платени или примени поени помеѓу договорените страни кои се составен дел од ефективната каматна стапка, трансакционите трошоци и сите други премии или дисконти.

2.8 Приходи и расходи од провизии и надомести

Приходите од провизии и надомести главно се состојат од примени/платени провизии од/на претпријатија кои произлегуваат од издавање на гаранции, отворање на акредитиви, платен промет во земјата и странство, провизии по кредитирање, кредитни картички и останато. Генерално, провизиите и надоместите се признаваат на пресметковна основа, кога услугата ќе се изврши.

2.9 Приход од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат во билансот на успех кога ќе биде утврдено правото на Банката да прими плаќање и кога се веројатни економски користи од приливот.

2.10 Вложувања во недвижности

Вложувања во недвижности претставуваат недвижности кои се чуваат за заработка на приход од наемнини или за зголемување на вредноста на капиталот или двете заедно. Банката има вложувања во недвижности дадени под закуп кои биле стекнати преку пренос од недвижности на Банката во вложувања во недвижности дадени под закуп. Приходот од наемнините од вложувањата во недвижности дадени под закуп е признат во билансот на успех по праволиниска основа според условите на наемот.

Вложувањата во недвижности дадени под закуп се мерат според објективна вредност која ги одразува пазарните услови на датумот на подготвување на извештајот за финансиската состојба. Добивките или загубите кои произлегуваат од промени во објективната вредност на вложувањата во недвижности дадени под закуп се вклучени во билансот на успех во годината во која промените настанале.

Кога Банката донесува одлука да ги користи овие средства за сопствена употреба, истите се рекласификуваат како недвижности и опрема.

2.11 Нематеријални средства

Нематеријалните средства кои се стекнати од Банката, се искажани според набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и загуби поради оштетување.

Последователните издатоци се капитализираат само кога се зголемуваат идните економски добивки вградени во средствата на кои се однесуваат. Сите други издатоци се признаваат во билансот на успех како што настануваат.

Амортизацијата се признава во билансот на успех по праволиниска основа во текот на нивниот проценет век на употреба. Нематеријалните средства се амортизираат од датумот кога се расположливи за употреба.

Преостанатата вредност на средствата и нивниот корисен век на употреба се прегледуваат и коригираат соодветно, на секој датум на биланс на состојба.

Најмалку еднаш годишно или секогаш кога постои доказ дека нематеријалните средства може да бидат оштетени Банката врши тестирање на оштетување.

Корисниот век на одредени категории на нематеријални средства е како што следува:

	2015	2014
Софтвер	5 години	5 години
Патенти и лиценци	5-10 години	5 години
Останато	5 години	5 години

2.12 Недвижности и опрема

Недвижностите и опрема се состојат од земјиште и згради. Сите недвижности, постројки и опрема се искажуваат според набавна вредност намалена за амортизација и оштетување доколку постои. Набавната вредност ги вклучува трошоците што се директно поврзани со стекнувањето на средството.

Последователните издатоци се вклучени во сметководствената вредност на средствата или се искажани како посебно средство, соодветно, само кога е веројатно дека идните економски добивки поврзани со средството ќе претставуваат прилив за Банката и цената на средството може веродостојно да се измери. Сите други поправки и одржувања се признаваат во билансот на успех како други оперативни трошоци во период кога настанале.

Земјиштето и уметничките слики не се амортизираат. Амортизацијата на недвижности и опрема се пресметува со примена на праволиниски метод за да се распредели нивната вредност до остатокот на вредноста во текот на нивниот корисен век на употреба како што следи:

	2015	2014
Згради	40 години	40 години
Мебел и опрема	4-10 години	4-10 години

На секој датум на билансот на состојба, Банката ја разгледува преостанатата вредност на средствата и корисниот век на употреба на средствата и се коригира, доколку е потребно. Недвижностите кои се предмет на амортизација се разгледуваат за оштетувањето кога настаните и промените покажуваат дека сметководствената вредност не може да се надомести. Ако сметководствената вредност на средството е поголема од пресметаниот надоместлив износ, тогаш сметководствената вредност на средството веднаш се сведува до надоместливиот износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ од објективната вредност намалена за трошоците за продажба на средството и неговата употребна вредност.

Добивките и загубите од оттуѓување на средствата се утврдуваат како разлика на приходот од продажбите и сметководствената вредност на средствата. Истите се вклучени во билансот на успех во позицијата „други оперативни приходи или расходи“.

2.13 Средства стекнати преку преземање

Преземените средства вклучуваат земјиште, недвижности и опрема стекнати преку постапка на преземање поради целосно или делумно затварање на соодветниот кредит. Овие средства се искажуваат како Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања. Првично, овие средства се мерат по објективна вредност намалена за трошоците за продажба, како што се проценети и документирани со преземањето. Раководството прави проценка на очекуваниот надоместлив износ намален за трошокот за реализација на средствата, врз основа на голем број на фактори, вклучувајќи и независна проценка.

2.14 Наеми

Наемите кои ги користи Банката се главно оперативни наеми. Вкупните плаќања од оперативните наеми се искажани како други оперативни трошоци во билансот на успех и тоа според праволиниска основа во периодот на наемот. Вкупниот приход од оперативните наеми се искажува во позицијата останати приходи од дејноста во билансот на успех според праволиниска основа во периодот на наемот.

Кога Банката како наемател/наемодавател има однапред платени/примени средства за идни периоди, тогаш тие се прикажуваат како авансни плаќања и се евидентираат како трошоци/приходи во периодот за кој истите се однесуваат.

Кога оперативниот наем е прекинат пред да истече периодот на наем, секоја исплата која треба да му се исплати на наемодавачот како казна се признава како трошок во периодот во кој прекинувањето на наемот настанал.

2.15 Парични средства и парични еквиваленти

За извештајот за паричен тек, паричните средства и паричните еквиваленти ги сочинуваат средствата со рок на достапување помал од три месеци од датумот на стекнување вклучувајќи ги паричните средства во благајна и неограничените сметки во НБРМ, благајничките и државни записи, други записи и пласманите во банки.

Од паричните средства и паричните еквиваленти се исклучува задолжителната резерва кај НБРМ, затоа што овие средства не се достапни за дневните операции на Банката.

2.16 Резервирања

Резервирање се признава ако, како резултат на минат настан, Банката има сегашна законска или изведена обврска која може веродостојно да се измери и е веројатно дека ќе има одлив од Банката за подмирување на обврската. Резервирањата се утврдуваат со дисконтирање на очекуваните идни парични текови по стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и, каде што е потребно, ризиците специфични за обврската.

Банката признава резервирања за судски постапки кога постои ризик од загуба заради настанување на трошоци во врска со исполнувањето на обврските коишто Банката по основ на негативна судска одлука мора да ги исполни.

Резервациите за судски постапки се користат за покривање на трошоците за судските постапки за коишто биле издвоени.

Резервациите за судските постапки во соодветен износ се ослободуваат тогаш кога одделна судска постапка поволно, правосилно ќе се заврши во корист на Банката.

Резервации за неповолни договори се признаваат кога очекуваните користи кои произлегуваат од договор на Банката се пониски од неизбежните трошоци за исполнување на обврските според договорот. Резервациите се мерат според сегашната вредност на пониските од очекуваните трошоци за раскинување на договорот и очекуваните нето трошоци за продолжување на договорот. Пред да се утврди резервацијата од неповолниот договор, Банката признава загуба за оштетување на средствата кои се опфатени со договорот.

2.17 Користи за вработените

(а) Пензии

Банката плаќа придонеси за вработените во пензиските фондови во согласност со барањата на законската регулатива. Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платата се уплаќаат во пензиските фондови, коишто се одговорни за

исплата на пензиите. Банката нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплата на придонеси во плановите за дефинирани придонеси се признаваат како расход во билансот на успех кога се пресметуваат.

Банката не раководи со други пензиски планови или пензиски фондови и соодветно, нема обврски по пензии.

(б) Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат како трошок кога соодветната услуга ќе се добие.

Банката признава резервација за износот којшто се очекува да биде исплатен како краткорочен паричен бонус или како удел од добивката доколку Банката има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени од вработениот во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

(в) Долгорочни користи за вработените

Нето обврската на Банката во однос на долгорочните користи за вработените е износот на идни користи кои вработените ги заработиле како возврат за нивната услуга во тековниот и минатиот период; износот на тие идни користи е дисконтиран за да се процени неговата сегашна вредност. Сите актуарски добивки или загуби се признаваат во билансот на успех во периодот во кој настанале. Долгорочните користи за вработените вклучуваат јубилејни награди и отпремнини при одење во пензија. Вреднувањето на овие обврски го врши независен квалификуван актуар. Актуарските добивки или загуби кои настануваат како резултат на промена на актуарските претпоставки (демографски, финансиски и искуство) за отпремнини, се признаваат како ревалоризациски резерви во сеопфатната добивка. Актуарските добивки или загуби за јубилејните награди се признаваат како добивка или загуба во Билансот на успех, во периодот во кој настанале. Главни актуарски претпоставки вклучени во пресметката на обврската за долгорочни користи за вработените се следните:

Дисконтна стапка од 6% (2014: 15%)

Број на вработени кои ги исполнуваат условите за искористување на правото на користи и

Идните зголемувања на платите земајќи го предвид општиот индекс на инфлација на платите, унапредувањата, како и зголемувањата на платите врз основа на минат труд.

2.18 Оданочување

Трошоците за данок за периодот се состојат од тековен и одложен данок.

Данок на добивка

Тековни даночни средства / обврски се побарувањата или обврски за данок од добивка утврдени со даночниот биланс на Банката за тековниот финансиски период.

Согласно измените на Законот за данок од добивка (Сл. весник 112 од 25.07.2014 година) Банката пресметва данок на добивка за 2015 година на бруто добивката утврдена како разлика помеѓу вкупните приходи и вкупните расходи утврдени согласно прописите за сметководство и сметководствените стандарди зголемена за непризнаените расходи за даночни цели и намалена за износот на извршените вложувања од добивката од претходната година и дивидендите остварени со учество во капитал на друг обврзник под услов да се одданочени (белешка17б).

Тековните даночни обврски се признаваат кога платениот износ на даноци за тековниот и претходните периоди е помал од износот кој што се должи за периодот кога обврската не е подмирена.

Стапката на данокот на добивка за 2015 и 2014 година е 10%.

Одложен данок

Одложениот данок се пресметува со методот на обврска за времените разлики на денот на билансот на состојба помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност за целите на финансиското известување.

Одложените даночни обврски се признаваат за сите оданочиви времени разлики, освен:

- кога одложените даночни обврски произлегуваат од почетното признавање на гудвил или на средствата или обврските настанати во трансакции кои не се деловни комбинации и во времето на трансакцијата, не влијае на финан-

сиската добивка, ниту пак на оданочивата добивка или загуба; и

- во однос на оданочиви времени разлики поврзани со вложувањата во подружници, придружени и заеднички вложувања, каде што времето на реализација на временските разлики може да се контролира и е веројатно дека времените разлики нема да се реализираат во догледна иднина.
- Одложените даночни средства се признаваат за сите одбитни времени разлики, пренесување на неискористени даночни кредити и неискористени даночни загуби, до степен до кој тоа е веројатно дека од оданочивата добивка која ќе биде на располагање на одбитните времени разлики и пренесувањето на неискористени даночни кредити и неискористени даночни загуби можат да се користат освен:
 - кога одложените даночни средства кои се однесуваат на одбитни времени разлики произлегуваат од почетното признавање на средството или обврската во трансакции кои не се деловни комбинации и во времето на трансакцијата, не влијае на финансиската добивка, ниту пак на оданочивата добивка или загуба ; и
 - во однос на одбитни времени разлики поврзани со вложувањата во подружници, придружени и заеднички вложувања, одложените даночни средства се признаваат само до степен до кој е веројатно дека времените разлики ќе се реализираат во догледна иднина и оданочивата добивка ќе биде на располагање со што привремените разлики може да се искористат.

Сметководствената вредност на одложените даночни средства се разгледува на секој датум на известување и намалена до степен до кој повеќе не е веројатно дека е доволна оданочивата добивка, која ќе биде на располагање за да им овозможи на сите или на дел од одложените даночни средства да се искористат. Непризнаени одложени даночни средства повторно се проценуваат на секој датум на известување и се признаваат во обем во кој што е веројатно дека идни оданочиви добивки ќе овозможи одложените даночни средства да се покријат.

Одложените даночни средства и обврски се вреднуваат според даночните стапки кои се очекува да се однесува на годината кога средствата се реализирани или обврската е подмирена, врз основа на даночните стапки (и закони за даноци) кои се усвоени или значајно усвоени на датумот на Извештајот за финансиската состојба. Одложениот данок кој се однесува на ставки признаени надвор од добивката или загубата, се признава надвор од добивката или загубата. Одложените даночни ставки се признаваат во корелација со основната трансакција или Извештајот за сеопфатна добивка или директно во капиталот.

Одложените даночни средства и одложените даночни обврски се нетираат ако постои законско право да се ставаат тековните даночни средства наспроти тековните даночни обврски и одложените даноци кои се однесуваат на ист оданочив субјект и има ист оданочив орган.

Даночните користи стекнати како дел од деловна комбинација, но не ги задоволуваат критериумите за одделно признавање на тој датум, се признаваат посебно, ако новите информации за фактите и околностите се сменат. Прилагодувањето или се третира како намалување на гудвилот (ако не постои гудвил), ако е настанато во периодот на мерење или се признаени во добивката или загубата.

Според локалната регулатива, основата за данокот на добивка може да се намали за износот на инвестициите во недвижности и опрема, како и софтвер. За да се искористи даночното олеснување за инвестиции, Банката мора да ја пренесе добивката во останати резерви во износ кој се очекува да се инвестира во недвижности и опрема, како и софтвер.

2.19 Депозити, обврски по кредити, субординирани обврски и издадени должнички хартии од вредност

Депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените должнички хартии од вредност претставуваат извори на финансирање на Банката.

Банката ги класифицира капиталните инструменти како финансиски обврски или како сопственички инструменти во согласност со содржината на договорните услови на инструментот.

Банката почетно ги признава депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените должнички хартии од вредност на датумот кога настанале.

Депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените хартии од вредност првично се искажани според нивната објективна вредност намалена за трансакциските трошоци, а последователно се мерат по амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна камата, освен кога Банката одбира да ги прикаже обврските по објективната вредност преку билансот на успех кога одредени услови се исполнети.

Банката ги депризнава финансиските обврски кога, и само кога, обврските на Банката се исполнети, откажани или застарени.

2.20 Запишан капитал

а) Обични акции

Обичните акции се класификуваат како капитал. Дополнителните трошоци кои директно се припишани на издавање-то на обичните акции се признаваат како намалување од капиталот, нето од било какви даночни ефекти.

б) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обични акции се признати во капиталот во периодот во кој тие се одобрени од акционерите на Банката.

в) Сопствени акции

Кога Банката откупува сопствени акции, износот на платениот надомест претставува негативна ставка на вкупниот акционерски капитал како сопствени акции и истите се чуваат се додека не се поништат. Кога такви акции последователно се продадени или реиздадени, секој примен надомест се вклучува во акционерскиот капитал на Банката.

2.21 Заработка по акција

Банката прикажува основна и разводнета заработката по акција (ЗПА) за своите обични акции. Основната заработка по акција се пресметува кога нето добивката или загубата која им припаѓа на имателите на обични акции се дели со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на годината. Разводнетата заработка по акција се одредува преку коригирање на добивката или загубата која им припаѓа на имателите на обични акции и пондерираниот просечен број на преостанатите обични акции за ефектот на сите разводнети потенцијални акции.

Разводнетата заработка по акција е идентична со основната (ЗПА), бидејќи не постојат издадени потенцијални акции, кои имаат ефект на корекција на нето добивката која им припаѓа на имателите на обични акции.

2.22 Комисионо работење

Банката има улога на старател и други комисиони улоги кои се резултат на чување и пласирање на средства во име на поединци, фондови, пензиски планови и други институции. Овие средства кои произлегуваат од овие институции не се вклучени во овие финансиски извештаи, бидејќи не се средства на Банката.

2.23 Договори за финансиски гаранции

Договорите за финансиски гаранции се договори кои од Банката како издавач бараат да изврши одредени плаќања со цел да му ја надомести на корисникот загубата на која е изложен поради тоа што одреден должник не го извршил плаќањето навреме. Таквите финансиски гаранции се даваат на банки, финансиски институции и други институции во име на комитенти со цел да се обезбеди кредит, дозволено пречекорување и други банкарски продукти.

Финансиските гаранции почетно се признаваат во финансиските извештаи според објективната вредност на датумот кога гаранцијата е издадена. По почетното признавање обврските на Банката по овие гаранции се мерат според повисоката вредност од првичната вредност намалена за амортизацијата на провизијата и најдобрата проценка на трошоците за подмирување на која било финансиска обврска која произлегува на датумот на билансот на состојба.

Овие проценки се одредуваат според искуството од слични трансакции и од загуби кои се случиле во минатото, дополнети со проценката на менаџментот. Приходот од провизија се признава во билансот на успех на праволиниска основа за периодот на важење на гаранцијата. Секое зголемување на обврските поврзани со гаранциите се прикажуваат во билансот на успех во позицијата „други расходи од работењето“.

2.24 Деривативни финансиски инструменти и хеџинг сметководство

Банката ги користи деривативните финансиски инструменти, како што се валутен форвард и свој договор за каматната стапка, за да се заштити од девизните ризици и ризици на каматната стапка, соодветно. Таквите деривативни финансиски инструменти почетно се признаваат по објективна вредност на датумот на кој дериват договорот е склучен, и последователно се вреднуваат по објективна вредност. Дериватите се како финансиски средства, доколку објективната вредност е позитивна и како финансиски обврски кога објективната вредност е негативна.

Капиталните добивки или загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на дериватите се земаат директно како добивка или загуба, освен за ефективниот дел од хеџираните паричните текови, кој се признава во Извештајот за останата сеопфатна добивка, а подоцна се рекласифицира како добивка или загуба кога хеџирањето влијае врз добивката или загуба.

На 31 декември 2015 година Банката има форвард договори како финансиски средства со позитивна фер вредност од МКД 159.000 (2014: 0) и како финансиски обврски со негативна фер вредност од МКД 720.000 (2014: 0).

2.25 Трансакции со поврзани страни

Поврзаните субјекти се поврзани со Банката ако директно или индиректно преку еден или повеќе посредници, субјектот контролира, е контролирано од, или е под заедничка контрола со Банката (ова вклучува матична банка и подружници во НЛБ Групаацијата) и има интерес во Банката што му дава значително влијание врз Банката или субјектот е член на клучниот менаџерски персонал на Банката или неговиот родител или близок член на семејството опишан погоре. Трансакција со поврзана страна е трансфер на ресурси, услуги или обврски помеѓу поврзаните страни, без оглед на тоа дали износот е задолжен. Сите банкарски трансакции со поврзаните субјекти се направени на суштински исти услови, вклучувајќи ги каматните стапки и обезбедувањата, како оние кои преовладуваат во исто време за споредливи трансакции со неповрзани страни и не носат повеќе од вообичаениот ризик.

2.26 Последователни настани

Настаните по завршување на годината кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Банката (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Последователните настани кои немаат карактер на корективни настани се обелоденуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

3. Управување со финансиски ризици

Активностите на Банката се изложени на разни финансиски ризици и тие активности бараат анализи, проценки, прифаќање и управување на одреден степен на ризик или комбинација на ризици. Преземањето на ризикот е основа на финансискиот бизнис и оперативните ризици се неизбежна последица на работењето. Затоа, целта на Банката е да постигне одредена рамнотежа помеѓу ризикот и повратот на средствата и да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти на финансиското работење на Банката.

Политиката за управување со ризици на Банката е изготвена на начин за да ги идентификува и анализира овие ризици, да определи одредени лимити и контроли, да врши мониторинг на ризиците и да се држи до лимитите со користење на веродостојни и современи информациски системи. Банката редовно ја ревидира политиката и системите на управување со ризици, со цел да се рефлектираат промените на пазарот, производите и најдобрата пракса што произлегува од нив.

Управувањето со ризици се спроведува од страна на Секторот за управување со ризици во Банката, согласно политиката која е одобрена од страна на Надзорниот одбор. Одборот обезбедува, во пишана форма, принципи за управување со сите ризици и политики кои ги покриваат специфичните области како што се кредитниот ризик, валутниот ризик, каматниот ризик и ликвидносниот ризик. Понатаму, внатрешната ревизија е одговорна за независно надгледување на управувањето со ризици и контролната средина.

Најважните видови на ризик на кои Банката е изложена се кредитен ризик, ликвидносен ризик, пазарен ризик и други оперативни ризици. Пазарниот ризик ги опфаќа валутниот ризик, каматниот ризик и други ценовни ризици.

3.1 Кредитен ризик

Банката е изложена на кредитен ризик, што претставува ризик дека договорната страна ќе предизвика финансиска загуба за Банката од неисполнување на својата обврска кон неа. Кредитниот ризик е најзначајниот ризик во работењето на Банката и затоа менаџментот внимателно управува со изложеноста на кредитниот ризик. Изложеноста на кредитниот ризик примарно настанува кај кредитните активности односно кредитите и побарувањата и инвестиционите активности кои ги вклучуваат должничките хартии од вредност и други записи во портфолиото на средства на Банката. Исто така, кредитен ризик постои и кај вонбилансните финансиски инструменти. Управувањето и контролата на кредитниот ризик се централизирани во Службата за управување со кредитен ризик во рамките на Секторот за управување со ризици, кој пак е одговорен пред Управниот одбор.

3.1.1 Мерење на кредитен ризик

а) Кредити и побарувања

При мерењето на кредитниот ризик на кредити и аванси дадени на клиенти и на банки како договорна страна, Банката укажува на три аспекта (i) “веројатноста од неисполнување на обврските” кои произлегуваат од договорот помеѓу договорените страни; (ii) тековната изложеност кон клиентот и неговиот веројатен иден деловен развој, од каде Банката ја изведува “изложеноста од неисполнување на обврската” и (iii) коефициент на поврат на ненаплатени побарувања (“загуба од неисполнување на обврската”).

Мерењето на кредитниот ризик, кој ја прикажува очекуваната загуба (модел на очекувана загуба), кое е условено од Базелскиот одбор за банкарска регулатива и супервизорска пракса (Basel Committee on Banking Regulations and the Supervisory Practices (the Basel Committee)), е вградено во секојдневното оперативно управување со Банката. Оперативните мерења може да отстапуваат од оштетувањата според МСС 39, кои се базираат на загубите што настанале на денот на билансот на состојба на Банката (модел на настаната загуба), а не на очекуваните загуби (белешка 3.1.3).

i. Банката ја мери веројатноста од неисполнување на обврските помеѓу договорните страни користејќи интерен систем за класификација модификуван за различни категории на комитенти. Системот за класификација е развиен интерно и ја комбинира статистичката анализа со оценките на кредитниот референт и истиот е потврден, каде што е потребно, со споредување со екстерни расположливи податоци. Клиентите на Банката се класификуваат во четири ризични категории. Табелата за системот за класификација на Банката, која е прикажана подолу, ја одразува веројатноста од неисполнување на обврските за секоја поединечна категорија. Ова значи дека, во основа, изложеноста може да се движи помеѓу ризични категории во зависност од промените во проценката за веројатноста од неисполнување на обврските. Системот за класификација се ревидира и надградува по потреба. Банката редовно ги проверува перформансите на системот за класификација и нивната способност за предвидување, имајќи ги предвид реално настанатите неисполнувања на договорните обврски.

Систем за класификација на Банката

Категории на Банката	Опис на категоријата
А	Инвестиционен рејтинг
Б	Стандарден мониторинг
В	Посебен мониторинг
Г+Д	Суб-стандард

Критериумот за класификација на финансиските средства или потенцијалните обврски во ризичните категории А, Б, В, Г или Д е како што следи.

Финансиските средства или потенцијалните обврски се класификуваат во ризичната категорија А доколку се однесуваат на побарувања од:

- НБРМ;
- должници за кои не постои веројатност од неисполнување на обврските и кои ги подмируваат своите обврски до датумот на достасување или со задоцнување до 31 ден; и
- изложеност обезбедена со колатерал оценет како првокласен колатерал.

Финансиските средства или потенцијалните обврски кои се класификуваат во ризичната категорија Б доколку се однесуваат на побарувања од должници:

- чии парични текови се оценети како соодветни за навремено подмирување на доспеаните обврски, иако моменталната финансиска состојба е проценета како слаба, без знаци за понатамошно влошување во иднина;
- кои ги подмируваат обврските со задоцнување помеѓу 31 и 60 дена.

Финансиските средства или потенцијалните обврски се класификуваат во ризичната категорија В доколку се однесуваат на побарувања од должници:

- за кои е проценето дека нивните парични текови не се доволни за редовно подмирување на доспеаните обврски,
- кои ги подмируваат обврските со задоцнување од 61 до 120 дена,
- кои не се соодветно капитализирани,

- кои немаат доволно долгорочни извори на средства за финансирање на долгорочните инвестиции,
- од кои Банката не добива задоволителни информации или адекватна документација во врска со подмирувањето на обврските.

Финансиските средства или потенцијалните обврски се класификуваат во ризичната категорија Г и Д доколку се однесуваат на побарувања од должници:

- за кои постои голема веројатност за загуба на дел од финансиските средства или за плаќање на потенцијалните обврски,
 - кои ги подмируваат обврските со задоцнување повеќе од 121 до 240 дена, а повремено и со задоцнување од 241 до 300 денови или повеќе од 300 дена,
 - кои се несолвентни,
 - кои се во фаза на отпочнување процес на ликвидација или стечај што е пријавено во надлежниот суд,
 - кои се во процес на реструктурирање или во процес на ликвидација,
 - кои објавиле стечај,
 - од кои не се очекува подмирување на обврските,
 - за кои постои сомнителна законска основа.
- ii. Изложеноста кон комитентите кои не ги исполнуваат обврските претставува износот кој Банката очекува да го должат во време на неисполнување на обврските. На пример, за кредитот тоа е неговата главнина. За обврски, Банката го вклучува износот кој е веќе повлечен и износот кој можел да биде повлечен до моментот на неисполнување на обврските, доколку настане.
- iii. Загубата од неисполнување на обврските ги претставува очекувањата на Банката за големината на загубата во случај на неисполнување на обврските. Овој показател се прикажува како процентуален износ на загубата по единица изложеност и вообичаено варира согласно класификацијата на комитентот, типот, видот и староста на побарувањата и достапноста на колатералот или други начини на ублажување на кредитниот ризик.

б) Должнички и останати хартии од вредност

За должничките и останатите хартии од вредност, Секторот за управување со ризици кој управува со изложеноста на кредитен ризик употребува класификации во зависност од издавачот: НБРМ и Република Македонија. Вложувањата во таквите хартии од вредност претставуваат начин да се зголеми кредитниот квалитет и во исто време да се одржуваат достапни изворите за исполнување на барањата за финансирање.

Вложувања се дозволени само во ликвидни хартии кои имаат висок кредитен рејтинг. Поради високиот кредитен рејтинг, менаџментот на Банката не очекува договорната страна да не ги исполнува своите обврски. Максималната изложеност кон кредитниот ризик е претставена преку сметководствената вредност на секое финансиско средство во билансот на состојба.

3.1.2 Политика на контрола на лимити и политика на намалување на ризикот

Банката управува, ги ограничува и контролира концентрациите на кредитни ризици, каде и да се забележани, особено кај поединечните клиенти и групи, како и кај различни индустрии и држави.

Банката ги структурира нивоата на кредитен ризик кои таа ги презема со поставување на ограничувања на износот на прифатлив ризик во однос на еден должник или група на должници и во однос на географски и индустриски сектори. Таквите ризици се следат постојано и подлежат на ревизии на годишно ниво или почесто, кога тоа се смета за потребно. Нивоата на ограничувања на кредитен ризик по производи и индустриски сектор се одобруваат од страна на Надзорен одбор.

Изложеноста на кредитниот ризик, исто така, се управува преку редовни анализи на способноста на должниците и потенцијалните должници, да ги исполнат обврските за плаќање на камата и главница и со менување на овие лимити при одобрување на кредити каде тоа е соодветно.

Неколку други специфични мерки за контрола и ублажување на ризикот се прикажани подолу:

а) Колатерал

Банката применува голем број политики и искуства за намалување на кредитниот ризик. Највообичаениот начин е земање - колатерал како гаранција за одобрените средства, што е и често применувано. Банката имплементира насо-

ки за прифатливоста на специфичните класи на колатерал или ограничување на кредитниот ризик. Главни типови на колатерал за кредити и побарувања се:

- Готовина, банкарски гаранции и гаранции од првокласни компании;
- Хипотека на станбен имот;
- Залог на деловен имот како што се работни простории, залихи и побарувања;
- Залог на финансиски инструменти како што се должнички и сопственички хартии од вредност.

Кредитите одобрени на претпријатија и физички лица вообичаено се обезбедени; пречекорувањата на сметки и кредитни картички издадени на физички лица се обезбедени со меници во полн износ на главнината, каматата и други трошоци. Со цел да се минимизира загубата од кредити, Банката ќе побара дополнителен колатерал од клиентите веднаш штом ќе се забележат индикатори за загуби поради оштетување за релевантните поединечни кредити и побарувања.

Должничките хартии од вредност, благаяничките и други записи обично не се обезбедени.

б) Кредитни обврски

Примарната цел на овие инструменти е да осигураат дека средствата се расположливи по барање на клиентите. Гаранциите и акредитивите го имаат истиот кредитен ризик како кредитите и се обезбедени со ист колатерал како кредитите.

3.1.3 Политики на оштетување и резервирање

Интерните системи на рангирање кои се опишани во Белешка 3.1.1 се фокусираат на прикажување на квалитетот на кредитот од почетокот на активностите на одобрување на кредитите и вложувањата. Спротивно на тоа, резервациите за оштетување се признаваат за потребите на финансиското известување само за загуби кои настанале на датумот на билансот на состојба врз основа на објективни докази за оштетување (види Белешка 2.4).

Резервациите за оштетување прикажани во билансот на состојба на крајот на годината се изведени од секоја од четирите интерни категории на рангирање. Меѓутоа, најголем дел од резервациите за оштетување произлегуваат од последните две категории. Табелата подолу го прикажува процентуалното учество на билансните и вонбилансните ставки на Банката кои се однесуваат на кредити и побарувања, како и соодветните резервации за оштетување на секоја категорија од интерната класификација на Банката.

Рангирање на Банката				
	2015		2014	
	Кредити и побарувања (%)	Резервации за оштетување (%)	Кредити и побарувања (%)	Резервации за оштетување (%)
1. Инвестиционен рејтинг	88,7	4,3	85,8	4,3
2. Стандарден мониторинг	5,4	37,6	7,5	34,0
3. Посебен мониторинг	0,6	59,6	2,5	65,4
4. Суб-стандард	5,3	95,9	4,2	93,3
	100,0	11,3	100,0	11,7

Интерниот систем за класификација му помага на менаџментот да одреди дали објективните докази за оштетување постојат според МСС 39, засновани на следните критериуми кои се поставени од страна на Банката:

- Неисполнување на договорните плаќања на главнина или камата;
- Потешкотии во паричниот тек на должникот (пр. коефициент на акционерски капитал, процент на нето приход од продажби);
- Прекршување на договорот и условите на кредитот;
- Започнување на постапка за стечај;
- Намалување на конкурентната положба на должникот и
- Намалување на вредноста на колатералот.

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

Политиката на Банката бара разгледување на поединечните финансиски средства кои се над прагот на материјалност, најмалку еднаш годишно или почесто, кога тоа го бараат поединечните околности. Исправката на вредност на поединечно проценетите средства се одредува со проценка на загубата која се појавува на датумот на билансот на состојба, за секој случај поединечно, и се применува на сите поединечно значајни договори. Проценката обично го вклучува примениот колатерал (вклучувајќи ја повторната потврда за нејзината способност да стапи на сила), и очекуваните парични приливи за поединечен договор.

Пресметката на групната исправка на вредност се однесува на: (i) портфолија на хомогени средства кои поединечно се под прагот на материјалност, и (ii) загуби кои настанале но сѐ уште не се одредени, со користење на расположливите минати искуства, проценка врз основа на искуство и статистички техники.

Максимална изложеност на кредитен ризик пред примање на колатерал или други кредитни зајакнувања

	Максимална изложеност	
	2015	2014
Изложеност на кредитен ризик од билансни ставки е како што следи:		
Сметки во НБРМ	4.024.833	5.027.956
Пласмани во и кредити на банки	5.148.341	5.271.159
Кредити на и побарувања од комитенти:		
Кредити на физички лица:		
– Пречекорување на сметка	1.017.404	968.192
– Кредитни картици	1.861.676	1.700.936
– Други кредити	13.687.933	11.649.343
– Хипотеки	7.088.954	6.035.422
Кредити на претпријатија:		
– Големи корпоративни претпријатија	6.760.171	6.359.751
– Мали и средни претпријатија	13.260.098	11.792.511
Вложувања во хартии од вредност		
– Должнички хартии од вредност	10.637.145	10.602.980
Останати средства	906.329	815.761
Изложеност на кредитен ризик од вонбилансни ставки:		
Потенцијални обврски	9.622.716	8.720.677
На 31 Декември	74.015.600	68.944.688

Сопственички хартии од вредност во износ од МКД 33.836.000 (2014: МКД 34.182.000) не се вклучени во горенаведената табела, иако истите носат кредитен ризик.

Горенаведената табела претставува сценарио за најлошиот можен случај за изложеност на кредитен ризик на Банката на 31 декември 2015 и 2014 година, без да се земе предвид кој било примен колатерал или други кредитни обезбедувања. За средствата од билансот на состојба, изложеноста прикажана погоре се базира на нето сметководствена вредност како што е прикажана во билансот на состојба. Финанските гаранции се прикажани пред исправка на вредност.

Како што е прикажано погоре, 66% од вкупната максимална изложеност произлегува од кредити и побарувања од банки и останати комитенти (2014: 64%); 14% претставува вложувања во должнички хартии од вредност (2014: 15%).

Менаџментот е убеден во неговата способност дека ќе продолжи да ја контролира и одржува минималната изложеност на кредитен ризик на Банката која произлегува од портфолиото на кредити и побарувања и од должничките хартии од вредност врз основа на следново:

- 94% од портфолиото на кредити и побарувања се категоризирани во првите два степена на интерниот систем за класификација (2014: 93%);

- Кредитите дадени на мали и средни претпријатија, кои претставуваат поголема група од кредити на претпријатија, се обезбедени со колатерал;
- 87% од портфолиото на кредити и побарувања се сметаат дека не се достасани ниту оштетени (2014: 84%);
- Зголемувањето на портфолиото на кредитите резултираше со поголема загубата поради оштетување во билансот на успех;
- Банката има воведено построг критериум на избор при одобрувањето на кредити и побарувања и
- 100% од вложувањата во должничките хартии од вредност и други хартии од вредност се издадени од Република Македонија и НБРМ.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се прикажани на следниот начин:

	31 декември 2015		31 декември 2014	
	Кредити на и побарувања од комитенти	Пласмани во и кредити на банки	Кредити на и побарувања од комитенти	Пласмани во и кредити на банки
Ниту достасани ниту оштетени	43.198.737	4.773.066	36.738.536	5.021.900
Достасани, но не оштетени	443.749	379.859	564.045	251.590
Оштетени	6.279.066	333	7.018.780	421
Бруто	49.921.552	5.153.258	44.321.361	5.273.911
Намалени за исправка на вредноста	(6.245.316)	(4.917)	(5.815.206)	(2.752)
Нето	43.676.236	5.148.341	38.506.155	5.271.159
Поединечна исправка	4.154.910	110	3.998.542	138
Групна исправка	2.090.406	4.807	1.816.664	2.614
Вкупно	6.245.316	4.917	5.815.206	2.752

Вкупните резервации за оштетување на кредитите и побарувањата се МКД 6.250.233.000 (2014: МКД 5.817.958.000). Подетални информации за исправките за оштетување на кредитите и побарувањата од банки и комитенти се прикажани во белешките 19 и 20.

За време на годината завршена на 31 декември 2015 година, вкупните нето кредити и побарувања на Банката се зголемени за 13%. При навлегување на нови пазари или нови индустрии, а со цел да се минимизира потенцијалниот пораст на изложеност на кредитен ризик, Банката повеќе се фокусира на големи корпоративни претпријатија или банки со добар кредитен рејтинг или на кредити на физички лица кое обезбедува доволен колатерал.

а) Кредити и побарувања кои ниту се достасани, ниту оштетени

Кредитниот квалитет на портфолиото на кредити и побарувања кои ниту се достасани ниту се оштетени може да се процени со користење на интерниот систем за класификација кој е прифатен од Банката.

НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

31 декември 2015

Категории:	Кредити на и побарувања од комитенти						Вкупно Кредити на и побарувања од комитенти	Пласмани во и кредити на банки
	Физички лица			Правни лица				
	Пречеко- рување на сметка	Кредитни картици	Други кредити	Хипотеки	Големи кор- поративни претпријатија	Мали и средни претпријатија		
1. Инвестиционен рејтинг	1.014.061	1.575.976	13.774.601	7.148.567	6.819.786	12.865.746	43.198.737	4.773.066
Вкупно	1.014.061	1.575.976	13.774.601	7.148.567	6.819.786	12.865.746	43.198.737	4.773.066
Објективна вредност на колатералот	-	-	12.567.582	16.014.825	11.263.432	22.378.074	62.223.913	-

31 декември 2014

Категории:	Кредити на и побарувања од комитенти						Вкупно Кредити на и побарувања од комитенти	Пласмани во и кредити на банки
	Физички лица			Правни лица				
	Пречеко- рување на сметка	Кредитни картици	Други кредити	Хипотеки	Големи кор- поративни претпријатија	Мали и срни претпријатија		
1. Инвестиционен рејтинг	964.703	1.377.245	11.727.385	6.083.629	5.955.677	10.629.897	36.738.536	5.021.900
Вкупно	964.703	1.377.245	11.727.385	6.083.629	5.955.677	10.629.897	36.738.536	5.021.900
Објективна вредност на колатералот	-	-	15.816.589	14.362.571	9.616.628	17.267.828	57.063.616	-

б) Кредити и побарувања кои се достасани, но не се оштетени

Бруто износот на кредити и побарувања кон комитенти и банки кои се достасани но не се оштетени е следниот:

і. Кредити на и побарувања од комитенти

31 декември 2015

	Физички лица				Вкупно
	Пречекорувања на сметка	Кредитни картици	Други кредити	Хипотеки	
Достасани до 30 дена		12.343	222.279	29.069	276.351
Достасани од 30-60 дена		518	39.518	3.574	45.018
Достасани од 60 - 90 дена		521	13.122	2.557	16.964
Вкупно		13.382	274.919	35.200	338.333
Објективна вредност на колатералот		-	-	112.946	200.899

НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

31 декември 2015	Правни лица		
	Големи корпоративни претпријатија	Мали и средни претпријатија	Вкупно
Достасани до 30 дена	11.142	71.723	82.865
Достасани од 30-60 дена	1.608	9.758	11.366
Достасани од 60-90 дена	2.253	8.932	11.185
Вкупно	15.003	90.413	105.416
Објективна вредност на колатералот	44.082	246.246	290.328

31 декември 2014	Физички лица				
	Пречеко-рувања на сметка	Кредитни картици	Други кредити	Хипотеки	Вкупно
Достасани до 30 дена	12.220	222.932	22.751	11.099	269.002
Достасани од 30-60 дена	506	62.870	2.646	1.891	67.913
Достасани од 60 - 90 дена	162	21.033	2.147	1.220	24.562
Вкупно	12.888	306.835	27.544	14.210	361.477
Објективна вредност на колатералот	-	-	84.753	70.344	155.097

31 декември 2014	Правни лица		
	Големи корпоративни претпријатија	Мали и средни претпријатија	Вкупно
Достасани до 30 дена	24.072	106.635	130.707
Достасани од 30-60 дена	17.662	28.983	46.645
Достасани од 60-90 дена	2.799	22.417	25.216
Вкупно	44.533	158.035	202.568
Објективна вредност на колатералот	221.079	372.647	593.726

ii. Пласмани во и кредити на банки

Бруто износот на пласмани во и кредити на банки кои се достасани но не се оштетени на 31 декември 2015 е МКД 379.859.000 (2014: МКД 251.590.000). Генерално, Банката не чува колатерал по основ на пласмани во и кредити на банки.

в) Кредити на и побарувања кои се поединечно оштетени

i. Кредити на и побарувања од комитенти

Поединечно оштетени кредити на и побарувања од комитенти, не земајќи го предвид паричниот тек од примениот колатерал е МКД 4.154.910.000 (2014: МКД 3.998.542.000).

Прегледот на бруто износот на акумулираните поединечно оштетени кредити на и побарувања по класи, заедно со објективната вредност на соодветниот колатерал земен од страна на Банката како обезбедување, е следниот:

НЛБ Тугунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

	Физички лица			Правни лица			Вкупно	Пласмани во и кредити на банки
	Пречекорувања на сметка	Кредитни картици	Други кредити	Хипотеки	Големи корпоративни претпријатија	Мали и средни претпријатија		
31 декември 2015								
Бруто	43.860	169.676	545.283	185.579	1.559.125	3.775.543	6.279.066	333
Акумулирани поединечно оштетени кредити	38.497	126.286	421.750	135.676	1.002.047	2.430.654	4.154.910	110
Објективна вредност на колатералот	-	-	886.152	483.267	2.973.012	7.303.755	11.646.186	-

	Физички лица			Правни лица			Вкупно	Пласмани во и кредити на банки
	Пречекорувања на сметка	Кредитни картици	Други кредити	Хипотеки	Големи корпоративни претпријатија	Мали и средни претпријатија		
31 декември 2014								
Бруто	44.240	186.530	505.095	204.767	1.666.427	4.411.721	7.018.780	421
Акумулирани поединечно оштетени кредити	38.466	138.241	398.750	154.565	815.687	2.452.833	3.998.542	138
Објективна вредност на колатералот	-	-	-	883.121	2.999.831	7.934.552	11.817.504	-

Објективната вредност на колатералот која е прикажана погоре е утврдена од страна на локалните овластени проценители и ја претставува реалната вредност која законските сопственици на средствата можат да ја остварат. Менаџментот го смета кредитот кој е покриен со колатерал како оштетен, затоа што досегашното искуство покажало дека значаен дел од колатералот не може да се искористи поради административни и законски пречки. Резервациите за оштетување ја одразуваат веројатноста дека менаџментот не може да ги користи правата кои произлегуваат од колатералот и не може да го преземе колатералот од ненаплативите кредити во своја сопственост.

И покрај потешкотиите за присилното преземање на колатералот, менаџментот на Банката ќе вложи силни напори за наплата на долговите со сите можни средства кои стојат на располагање.

ii. Пласмани во и кредити на банки

Вкупниот бруто износ на пласмани во и кредити на банки кои се индивидуално оштетени на 31 декември 2015 е МКД 333.000 (2014: МКД 421.000). Генерално Банката не чува колатерал по основ на пласмани во и кредити на банки.

3.1.5 Должнички инструменти, благајнички записи и други записи

Следнава табела претставува анализа на должнички хартии од вредност, благајнички записи и други записи.

Издавачи на хартиите од вредност се НБРМ и Република Македонија. Standard & Poor's Ratings Services за Република Македонија утврди долгорочен/краткорочен рејтинг ББ-/Б за странска и домашна валута. Fitch's Rating Agency утврди долгорочен рејтинг за домашна и странска валута, ВВ+ за Република Македонија.

2015	Вложувања во хартии од вредност	Вкупно
НБРМ	4.389.249	4.389.249
РМ	6.247.896	6.247.896
Вкупно	10.637.145	10.637.145

2014	Вложувања во хартии од вредност	Вкупно
НБРМ	2.191.430	2.191.430
РМ	8.411.550	8.411.550
Вкупно	10.602.980	10.602.980

3.1.6 Колатерал кој е земен во сопственост

За време на 2015 и 2014 година, Банката се стекна со средства преку преземање на сопственост на колатерал:

Природа на средствата	2015	2014
	Сметководствена вредност	Сметководствена вредност
Земјиште	310	-
Градежни објекти	6.139	66.720
Опрема	1.976	-

Преземениот колатерал вклучува земјиште, станови, опрема и деловен имот кој не се користи од страна на Банката за нејзините основни деловни цели. Недвижностите со кои Банката се стекнала се продаваат штом е тоа изводливо со цел да се намалат или наплатат ненаплатените побарувања на Банката. Најчесто Банката не го користи преземениот имот за сопствена употреба.

Износите во земјиште и градежни објекти за 2015 година се однесуваат за платени даноци.

3.1.7 Концентрација на ризици на финансиски средства со изложеност на кредитен ризик

а) Географски сектори

Следната табела ја прикажува кредитната изложеност на Банката на ден 31 декември 2015 година според нивната сметководствена вредност, категоризирано по географски регион. Во оваа табела, Банката ја има распределено изложеноста по региони врз основа на домицилната земја на комитентите.

31 Декември 2015	Држави во ЕУ	Европски држави вон ЕУ	Република Македонија	Други држави	Вкупно
Сметки во НБРМ	-	-	4.024.833	-	4.024.833
Пласмани во и кредити на банки	3.856.578	747.895	264.809	279.059	5.148.341
Кредити на и побарувања од комитенти:					
Кредити на физички лица:					
- Пречекорувања на сметка	177	-	1.017.227	-	1.017.404
- Кредитни картици	172	-	1.861.504	-	1.861.676
- Други кредити	-	-	13.687.933	-	13.687.933
- Хипотеки	4.276	-	7.084.678	-	7.088.954
Кредити на корпоративни претпријатија:					
- Големи претпријатија	-	-	6.760.171	-	6.760.171
- Мали и средни претпријатија	-	-	13.260.098	-	13.260.098
Вложувања во хартии од вредност	-	-	10.637.145	-	10.637.145
Останати средства	-	-	906.329	-	906.329
На 31 декември 2015	3.861.203	747.895	59.504.727	279.059	64.392.884

НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

31 Декември 2014	Држави во ЕУ	Европски држави во ЕУ	Република Маке- донија	Други држави	Вкупно
Сметки во НБРМ	-	-	5.027.956	-	5.027.956
Пласмани во и кредити на банки	3.876.509	1.089.914	155.526	149.210	5.271.159
Кредити на и побарувања од комитенти:					
Кредити на физички лица:					
- Пречекорувања на сметка	194	1	967.997	-	968.192
- Кредитни картици	53	-	1.700.883	-	1.700.936
- Други кредити	-	547	11.648.796	-	11.649.343
- Хипотеки	4.865	-	6.030.557	-	6.035.422
Кредити на корпоративни претпријатија:					
- Големи претпријатија	-	-	6.359.751	-	6.359.751
- Мали и средни претпријатија	-	-	11.792.511	-	11.792.511
Вложувања во хартии од вредност	-	-	10.602.980	-	10.602.980
Останати средства	-	-	815.761	-	815.761
На 31 декември 2014	3.881.621	1.090.462	55.102.718	149.210	60.224.011

б) Индустриска секторизација

Следната табела ја прикажува кредитната изложеност на Банката според нивната сметководствена вредност, категоризирано според индустрискиот сектор на комитентите.

31 декември 2015	Финансиски институции	Произ- водство	Недви- жности	Трговија на големо и мало	Јавен сектор	Други ин- дустрии	Физички лица	Вкупно
Сметки во НБРМ	4.024.833	-	-	-	-	-	-	4.024.833
Пласмани во и кредити на банки	5.148.341	-	-	-	-	-	-	5.148.341
Кредити на и побарувања од комитенти:								
Кредити на физички лица:								
- Пречекорувања на сметка	-	-	-	-	-	-	1.017.404	1.017.404
- Кредитни картици	-	-	-	-	-	-	1.861.676	1.861.676
- Други кредити	-	-	-	-	-	-	13.687.933	13.687.933
- Хипотеки	-	-	-	-	-	-	7.088.954	7.088.954
Кредити на корпоративни претпријатија:								
- Големи претпријатија	-	1.315.929	719.687	3.163.426	232.756	1.328.373	-	6.760.171
- Мали и средни претпријатија	-	2.486.037	1.267.797	4.602.868	5.656	4.897.740	-	13.260.098
Вложувања во хартии од вредност	4.389.249	-	-	-	6.247.896	-	-	10.637.145
Останати средства	-	-	-	-	-	872.798	33.531	906.329
На 31 декември 2015	13.562.423	3.801.966	1.987.484	7.766.294	6.486.308	7.098.911	23.689.498	64.392.884

НЛБ Тугунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

31 декември 2014	Финансиски институции	Производство	Недвижности	Трговија на големо и мало	Јавен сектор	Други индустрии	Физички лица	Вкупно
Сметки во НБРМ	5.027.956	-	-	-	-	-	-	5.027.956
Пласмани во и кредити на банки	5.271.159	-	-	-	-	-	-	5.271.159
Кредити на и побарувања од комитенти:								
Кредити на физички лица:								
- Пречекорувања на сметка	-	-	-	-	-	-	968.192	968.192
- Кредитни картици	-	-	-	-	-	-	1.700.936	1.700.936
- Други кредити	-	-	-	-	-	-	11.649.343	11.649.343
- Хипотеки	-	-	-	-	-	-	6.035.422	6.035.422
Кредити на корпоративни претпријатија:								
- Големи претпријатија	-	1.176.708	260.880	3.289.791	126.907	1.505.465	-	6.359.751
- Мали и средни претпријатија	-	2.770.966	1.400.868	4.123.160	608	3.496.909	-	11.792.511
Вложувања во хартии од вредност	2.191.430	-	-	-	8.411.550	-	-	10.602.980
Останати средства	-	-	-	-	-	783.924	31.837	815.761
На 31 декември 2014	12.490.545	3.947.674	1.661.748	7.412.951	8.539.065	5.786.298	20.385.730	60.224.011

3.2 Пазарен ризик

Пазарниот ризик претставува ризик дека промената на пазарните цени како што се промена на каматните стапки, цената на капиталот, промена на девизните курсеви и кредитниот распон (со исклучок на промените во односите помеѓу должникот и доверителот) ќе влијае врз приходите на Банката или врз вредноста на нејзините финансиски инструменти. Целта на управувањето со пазарниот ризик е да се управува и контролира изложеноста на пазарен ризик во прифатливи рамки, при оптимизирање на приносот.

3.2.1 Валутен ризик

Банката е изложена на валутен ризик преку трансакциите во странски валути. Банката обезбедува нето изложеноста да се одржува на задоволително ниво преку купување и продажба на странски валути заради надоместување на краткорочни нерамнотежи.

Концентрација на валутниот ризик – билансни и вонбилансни финансиски инструменти:

НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

На 31 декември 2015	ЕУР	УСД	МКД	Останати	Вкупно
Актива					
Парични средства и сметки во НБРМ	2.261.921	116.050	3.119.317	811.239	6.308.527
Пласмани во и кредити на банки	2.782.509	1.555.239	139.748	670.845	5.148.341
Кредити на и побарувања од комитенти	16.938.171	23.821	26.636.222	78.022	43.676.236
Вложувања во хартии од вредност:					
– Расположливи за продажба	555.070	-	10.115.136	-	10.670.206
– Чувани до достасување	775	-	-	-	775
Вложувања во придружени друштва со примена на метод на главнина	-	-	175.044	-	175.044
Останати средства	38.264	2.073	865.933	59	906.329
Вкупно финансиски средства	22.576.710	1.697.183	41.051.400	1.560.165	66.885.458
Обврски					
Депозити од банки	287.267	34.520	835.047	223.534	1.380.368
Депозити од други комитенти	18.074.220	1.814.981	34.994.604	1.053.202	55.937.007
Обврски по кредити	2.013.897	-	-	57.678	2.071.575
Останати обврски	19.118	204	494.478	289	514.089
Субординирани обврски	2.040.110	-	-	-	2.040.110
Вкупно финансиски обврски	22.434.612	1.849.705	36.324.129	1.334.703	61.943.149
Нето финансиска позиција на билансот на состојба	142.098	(152.522)	4.727.271	225.462	4.942.309
Вонбилансна евиденција(брuto вредност)	2.842.089	65.170	6.708.063	7.394	9.622.716

НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

На 31 декември 2014	ЕУР	УСД	МКД	Останати	Вкупно
Актива					
Парични средства и сметки во НБРМ	2.110.151	76.892	3.897.195	844.024	6.928.262
Пласмани во и кредити на банки	1.988.831	1.526.729	126.509	1.629.090	5.271.159
Кредити на и побарувања од комитенти	15.931.982	25.388	22.440.522	108.263	38.506.155
Вложувања во хартии од вредност:					
– Расположливи за продажба	1.479.307	-	9.145.006	-	10.624.313
– Чувани до достасување	12.849	-	-	-	12.849
Вложувања во придружени друштва со примена на метод на главнина	-	-	168.848	-	168.848
Останати средства	40.984	1.484	773.235	58	815.761
Вкупно финансиски средства	21.564.104	1.630.493	36.551.315	2.581.435	62.327.347
Обврски					
Депозити од банки	353.919	36.930	926.877	265.459	1.583.185
Депозити од други комитенти	17.237.204	1.663.208	31.369.996	897.983	51.168.391
Обврски по кредити	2.579.944	-	-	82.860	2.662.804
Останати обврски	23.309	510	639.084	134	663.037
Субординирани обврски	751.071	-	-	1.089.778	1.840.849
Вкупно финансиски обврски	20.945.447	1.700.648	32.935.957	2.336.214	57.918.266
Нето финансиска позиција на билансот на состојба	618.657	(70.155)	3.615.358	245.221	4.409.081
Вонбилансна евиденција(брuto вредност)	2.319.945	337.466	6.063.266	-	8.720.677

На 31 декември 2015, доколку МКД ослабне за 5% во однос на странските валути, а останатите променливи останат непроменети, профитот пред оданочување за дванаесет месечен период, заклучно со 31 декември 2015 година, ќе биде зголемен за околу МКД 10.300.000 (2014: МКД 37.800.000 зголемен). Спротивно, ако МКД зајакне за 5% во однос на странските валути, а останатите променливи останат непроменети, профитот пред оданочување ќе биде намален за околу МКД 11.300.000 (2014: МКД 41.800.000 намален).

3.2.2 Каматен ризик

Банката е изложена на ризик од променливоста на каматните стапки како резултат на тоа што каматносните средства (вклучувајќи ги и вложувањата) и каматносните обврски достасуваат или нивната каматна стапка се менува во различен период или во различни износи. Во случај на средства и обврски со променливи каматни стапки, Банката е исто така изложена на основниот ризик кој ја претставува разликата од промената на повеќе видови променливи каматни стапки, како што се на пример каматната стапка на штедните влогови на физички лица, ЛИБОР и различни видови на камати.

Активностите за управување со ризикот се наменети за оптимизирање на нето приходите од камати, со пазарни каматни стапки кои се конзистентни со деловните стратегии на Банката.

Активностите за управување со ризикот на средствата и обврските се спроведуваат од аспект на сензитивноста на Банката на промените на каматните стапки. Генерално, Банката е осетлива на промените во средствата поради каматносните средства и обврски, при што Банката го задржува правото за истовремено менување на каматните стапки.

Во услови кога се намалуваат каматните стапки, ќе се стеснат и маргините на заработка како резултат на тоа што каматните стапки на обврските ќе се намалат со понизок процент во споредба со каматните стапки на средствата. Како и да е, крајниот ефект ќе зависи од различни фактори, вклучувајќи ја стабилноста на економијата, опкружувањето и стапката на инфлација.

Некаматносните кредити и побарувања во табелата подолу се поврзани со каматносни побарувања, кредитни кар-

НЛБ Тугунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

тички со грејс период и нефункционални кредити, додека некаматонските депозити се поврзани со каматоносни обврски, не-распределени плаќања и некаматонсен депозит.

Анализата на финансиските средства и обврски на Банката според рочноста врз основа на преостанатиот период до следниот датум кога ќе се променат каматните стапки е прикажана подолу:

На 31 декември 2015	До 1 месец	Од 1-3 месеци	Од 3-12 месеци	Од 1-5 години	Над 5 години	Некаматон-осни	Вкупно
Актива							
Парични средства и сметки во НБРМ	-	-	-	-	-	6.308.527	6.308.527
Пласмани во и кредити на банки	3.490.792	1.218.312	402.911	26.302	-	10.024	5.148.341
Кредити на и побарувања од комитенти	3.894.220	2.909.320	30.603.842	5.391.887	187.124	689.843	43.676.236
Вложувања во хартии од вредност:							
– Расположливи за продажба	4.389.249	1.198.093	1.533.810	3.416.963	-	132.091	10.670.206
– Чувани до достасување	-	-	766	-	-	9	775
Вложувања во придружени друштва со примена на метод на главнина	-	-	-	-	-	175.044	175.044
Останати средства	-	-	-	-	-	906.329	906.329
Вкупно финансиски средства	11.774.261	5.325.725	32.541.329	8.835.152	187.124	8.221.867	66.885.458
Обврски							
Депозити од банки	726.461	81.440	370.333	141.067	-	61.067	1.380.368
Депозити од други комитенти	27.888.341	4.739.417	22.425.360	365.930	5.431	512.528	55.937.007
Обврски по кредити	185.077	37.673	778.548	973.489	90.815	5.973	2.071.575
Останати обврски	-	-	-	-	-	514.089	514.089
Субординирани обврски	-	739.136	1.293.489	-	-	7.485	2.040.110
Вкупно финансиски обврски	28.799.879	5.597.666	24.867.730	1.480.486	96.246	1.101.142	61.943.149
Нето каматен ризик	(17.025.618)	(271.941)	7.673.599	7.354.666	90.878	7.120.725	4.942.309

НЛБ Тугунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

На 31 декември 2014	До 1 месец	Од 1-3 месеци	Од 3-12 месеци	Од 1-5 години	Над 5 години	Некаматон-осни	Вкупно
Актива							
Парични средства и сметки во НБРМ	-	-	-	-	-	6.928.262	6.928.262
Пласмани во и кредити на банки	4.872.053	6.066	343.978	28.712	-	20.350	5.271.159
Кредити на и побарувања од комитенти	4.574.211	1.723.359	29.923.937	489.658	710.895	1.084.095	38.506.155
Вложувања во хартии од вредност:							
– Расположливи за продажба	2.191.430	3.974.006	1.192.863	3.030.834	136.838	98.342	10.624.313
– Чувани до достасување	-	-	11.950	747	-	152	12.849
Вложувања во придружени друштва со примена на метод на главнина	-	-	-	-	-	168.848	168.848
Останати средства	-	-	-	-	-	815.761	815.761
Вкупно финансиски средства	11.637.694	5.703.431	31.472.728	3.549.951	847.733	9.115.810	62.327.347
Обврски							
Депозити од банки	918.735	132.073	280.976	229.686	-	21.715	1.583.185
Депозити од други комитенти	22.654.304	4.833.890	22.221.170	842.892	1.921	614.214	51.168.391
Обврски по кредити	276.539	42.509	967.862	1.194.627	174.562	6.705	2.662.804
Останати обврски	-	-	-	-	-	663.037	663.037
Субординирани обврски	-	1.823.975	-	-	-	16.874	1.840.849
Вкупно финансиски обврски	23.849.578	6.832.447	23.470.008	2.267.205	176.483	1.322.545	57.918.266
Нето каматен ризик	(12.211.884)	(1.129.016)	8.002.720	1.282.746	671.250	7.793.265	4.409.081

Анализата на сензитивноста на каматните стапки е дефинирана врз основа на изложеноста на каматниот ризик на датумот на известување. На 31 декември 2015 година, доколку каматните стапки се поголеми / помали за 50 базични поени, а останатите променливи останат непроменети, профитот на Банката пред оданочување за дванаесетмесечен период, заклучно со 31 декември 2015 година, ќе се зголеми / намали за околу МКД 120.000.000 (2014: МКД 41.000.000) и останатите компоненти на капиталот соодветно ќе се намалат / зголемат за МКД 49.000.000 (2014: МКД 50.000.000).

3.3 Ликвидносен ризик

Ликвидносниот ризик е ризикот кога Банката не е во можност да ги исполни своите обврски за плаќање соодветно кога тие ќе достасаат и да ги замени фондовите кога ќе бидат повлечени. Последица од ова може да биде неисполнување на обврската да се исплатат депонентите и да не се реализираат обврските по основ на пласирање на кредитите.

3.3.1 Процес на управување со ликвидносен ризик

Процесот на управување со ликвидносниот ризик на Банката, којшто се спроведува во Банката и се следи од Службата во рамки на Секторот за управување со ризици, вклучува:

- Финансирање на дневна основа, преку следење на идните парични текови поради сигурност дека потребите ќе бидат задоволени. Ова вклучува дополнување на средствата при достасување или при позајмување на клиенти. За да се овозможи тоа Банката одржува активно присуство на пазарот на пари;
- Одржување на портфолио на високо ликвидни средства кои лесно може да се продадат како заштита од какви било непредвидени прекини во паричниот тек;
- Следење на показатели на ликвидност од билансот на состојба согласно интерните и регулаторни барања и
- Управување на концентрацијата и профилот на достасаните долгови.

Следењето и известувањето се во форма на мерења на паричниот тек и планирања за наредниот ден, недела и ме-

сец, соодветно, бидејќи овие се клучните периоди за управување со ликвидноста. Почетна точка за овие планирања е анализата на договорната достасаност на финансиските обврски и очекуваната наплата на финансиските средства (Белешки 3.3.3 - 3.3.4).

Секторот за управување со ризици исто така ги следи неусогласените среднорочни средства, нивото, типот и искористеноста на пречекорувањата и влијанието на потенцијалните и преземени обврски како што се акредитивите и гаранциите.

3.3.2 Извори на финансирање

Изворите на ликвидност редовно се разгледуваат од Службата во рамки на Секторот за управување со ризици за да се одржи широка разновидност според валута, географска секторизација, добавувач, производ и услови.

3.3.3 Недеривативни парични текови

Табелата подолу ги претставува одливите на парични текови на Банката на недеривативните финансиски обврски според преостанатата договорна достасаност на датумот на билансот на состојба. Износите кои се прикажани во табелата подолу се договорните недисконтирани парични текови, а Банката управува со ликвидносните ризици врз основа на очекуваните недисконтирани текови на парични средства. При утврдување на паричниот тек за инструменти со променлива стапка Банката ја користи моменталната каматна стапка. Во извештајот за ликвидносен ризик се вклучени и останатите обврски како според МСС 19.

На 31 декември 2015	До 1 месец	Од 1-3 месеци	Од 3-12 месеци	Од 1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Пасива						
Депозити од банки	788.613	85.381	170.239	369.380	-	1.413.613
Депозити од други комитенти	28.090.299	4.941.697	13.715.589	10.152.575	15.167	56.915.327
Обврски по кредити	136.551	45.317	583.466	1.279.394	91.715	2.136.443
Субординирани обврски	-	36.685	119.224	1.194.213	1.703.918	3.054.040
Останати обврски	353.507	17.236	132.490	-	10.859	514.092
Вкупно обврски (договорна достасаност)	29.368.970	5.126.316	14.721.008	12.995.562	1.821.659	64.033.515
Вкупна актива (договорна достасаност)	14.894.610	4.582.883	13.793.602	22.619.918	10.994.445	66.885.458
На 31 декември 2014						
Пасива						
Депозити од банки	941.780	139.439	298.851	252.173	-	1.632.243
Депозити од други комитенти	22.933.080	5.110.779	12.765.429	11.834.685	19.405	52.663.378
Обврски по кредити	201.599	50.053	710.828	1.611.593	176.271	2.750.344
Субординирани обврски	-	54.407	65.040	1.089.440	1.143.815	2.352.702
Останати обврски	508.639	11.059	136.077	-	7.262	663.037
Вкупно обврски (договорна достасаност)	24.585.098	5.365.737	13.976.225	14.787.891	1.346.753	60.061.704
Вкупна актива (договорна достасаност)	14.607.547	5.773.605	12.283.023	20.549.067	9.114.105	62.327.347

Средствата со кои можат да се исполнат сите обврски се паричните средства, средствата во НБРМ, средствата на пат за наплата, благајнички и други записи, пласмани во и кредити на банки и кредити и побарувања од комитенти. Банката, исто така, може да се справи со неочекуваните нето одливи на парични средства, со продавање на хартии од вредност и изнаоѓање на дополнителни извори на финансирање како што се пазарите обезбедени со средства.

3.3.4 Вонбилансна евиденција

	До 1 година	Од 1-5 години	Над 5 години	Вкупно
На 31 декември 2015				
Акредитиви и гаранции	4.802.933	1.737.003	150.941	6.690.877
Лимити на трансакциони сметки и кредитни картици	1.547.010	1.350.490	34.339	2.931.839
Вкупно(брuto вредност)	6.349.943	3.087.493	185.280	9.622.716
На 31 декември 2014				
Акредитиви и гаранции	4.685.640	177.502	1.464.516	6.327.658
Лимити на трансакциони сметки и кредитни картици	1.077.375	95.051	1.220.593	2.393.019
Вкупно(брuto вредност)	5.763.015	272.553	2.685.109	8.720.677

3.4 Финансиски инструменти

А. Објективна вредност на финансиски средства и обврски

Финансиски инструменти кои не се мерат според објективна вредност

Табелата подолу ги резимира сметководствените и објективните вредности на оние финансиски средства и обврски кои во билансот на состојба на Банката не се презентирани по нивната објективна вредност, освен парични средства и хартии расположливи за продажба кои што се мерат по објективна вредност.

	Сметководствена вредност		Објективна вредност	
	2015	2014	2015	2014
Финансиски средства				
Пласмани во и кредити на банки	5.148.341	5.271.159	5.146.883	5.267.995
Кредити на и побарувања од комитенти	43.676.236	38.506.155	44.192.133	39.394.932
– Физички лица	23.655.967	20.353.893	24.315.835	21.375.156
– Големи претпријатија	6.760.171	6.359.751	6.653.252	6.073.470
– Мали и средни претпријатија	13.260.098	11.792.511	13.223.046	11.946.306
Финансиски обврски				
Депозити од банки	1.380.368	1.583.185	1.380.368	1.583.185
Депозити од други комитенти	55.937.007	51.168.391	55.937.007	51.168.391
– Физички лица	41.131.687	38.497.945	41.131.687	38.497.945
– Големи претпријатија	5.040.079	4.561.435	5.040.079	4.561.435
– Мали и средни претпријатија	9.765.241	8.109.011	9.765.241	8.109.011
Обврски по кредити	2,071,575	2.662.804	2.071.575	2.662.804
Субординирани обврски	2,040,110	1.840.849	2.040.110	1.840.849

Објективната вредност е износ за кој средството би се продало, односно износ кој треба да се плати за пренос на обврска во вообичаена трансакција помеѓу учесниците на пазарот на датумот на мерењето. Мерењето на објективната вредност е врз основа на претпоставката дека трансакцијата да се продаде средството или пренесе обврската се случува на:

- Основниот пазар за средството или обврската, или
- Во отсуство на Основниот пазарот, на најповолниот пазар за средство или обврска

Основниот или најповолниот пазар, мора да бидат достапни за Банката.

Објективната вредност на средството или обврската се мери со користење на претпоставката дека учесниците на пазарот при одредување на цената на средството или обврската, дејствуваат за нивниот најдобар економски интерес.

Следниве методи и претпоставки беа употребени за да се процени објективната вредност:

i. Пласмани во и кредити на други банки

Пласманите во и кредити на други банки ги вклучуваат меѓубанкарските пласмани и пласмани во други финансиски институции.

Објективна вредност на пласманите со варијабилна каматна стапка и депозитите орочени преку ноќ е нивната сметководствена вредност.

Проценетата објективна вредност на депозитите со фиксна камата е базирана на дисконтираниот паричен тек, користејќи ја преовладувачката каматна стапка на пазарот на пари за долгови со сличен кредитен ризик и резидуална рочност.

ii. Кредити на и побарувања од комитенти

Кредитите на и побарувањата од комитентите се намалени за резервации за оштетување. Проценетата објективна вредност на кредитите и побарувањата претставува дисконтиран износ на идните приливи на парични средства кои се очекуваат да бидат примени. Со цел да се утврди објективната вредност, очекуваните приливи се дисконтираат со примена на тековните пазарни каматни стапки.

iii. Депозити на останати банки и комитенти, други депозити, други позајмици и субординирани обврски

Објективната вредност на каматоносните финансиски обврски е проценета со дисконтирање на идните парични текови со примена на расположливи стапки за обврски или слични услови како и преостаната рочност.

Проценетата објективна вредност на депозитите без рочност, кои ги вклучуваат и некаматоносните депозити, претставува износ кој треба да се исплати по видување.

Објективната вредност на орочените депозити со варијабилни каматни стапки е приближна со нивната сметководствена вредност на датумот на билансот на состојба.

Субординираните обврски носат варијабилни каматни стапки и нивната пазарна вредност е приближна на сметководствената вредност на датумот на билансот на состојба.

Б. Хиерархија на објективна вредност

МСФИ 7 ја одредува хиерархијата на техниките на вреднување во зависност од тоа дали инпутите кои се користат при вреднувањето се познати или не. Овие два вида инпути ја претставуваат следната хиерархија на објективна вредност:

- Ниво 1 – Објективната вредност е определена од котираните цени (непроменети) на активните пазари за идентични средства и обврски. Тука се вклучени државните континуирани обврзници, државните обврзници за денационализација и државни записи кои се тргуваат на Македонската берза и сопственички хартии од вредност со кои се тргува на Македонската берза на која има податоци за котираните цени.
- Ниво 2 – објективната вредност се утврдува со користење на техники за вреднување кои вклучуваат влезни податоци (инпути) од активните пазари (влезните податоци директно или индиректно може да се потврдат на активен пазар, на пример: котираните цени на активните пазари за слични финансиски инструменти, или кој било значаен инпут во моделот за утврдување на објективната вредност кој може да се потврди и да се следи на активен пазар). Ниво 2 вклучува деривативи (валутен форвард).
- Ниво 3 – објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни инфор-

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

мации (инпути) коишто не можат директно или индиректно да се потврдат и да се следат на активните пазари, односно врз основа на техники за вреднување во кои најголемо учество имаат информациите за ризиците на финансиските инструменти. Во Ниво 3 се вклучени сопственички хартии од вредност кои се котираани на редовен пазар на Македонската берза и се мерат по набавна вредност.

Во 2015 и 2014 година нема трансфери помеѓу нивоата.

3.4.1 Средства и обврски мерени по објективна вредност

На 31 декември 2015	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски средства расположливи за продажба:				
– Вложувања во хартии од вредност - должнички	10.636.370	-	-	10.636.370
– Вложувања во хартии од вредност - сопственички	10.892	-	22.944	33.836
– Деривативи - средства	-	159	-	159
– Деривативи - обврски	-	(720)	-	(720)
Вкупно финансиски средства	10.647.262	(561)	22.944	10.669.645
Нефинансиски средства				
Вложување во недвижности дадени под закуп	-	114.531	-	114.531
Вкупно нефинансиски средства	-	114.531	-	114.531
<hr/>				
На 31 декември 2014	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски средства расположливи за продажба:				
– Вложувања во хартии од вредност - должнички	10.590.131	-	-	10.590.131
– Вложувања во хартии од вредност - сопственички	11.239	-	22.943	34.182
Вкупно финансиски средства	10.601.370	-	22.943	10.624.313
Нефинансиски средства				
Вложување во недвижности дадени под закуп	-	125.849	-	125.849
Вкупно нефинансиски средства	-	125.849	-	125.849

Усогласување на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во Ниво 3

	Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	Вкупно средства
Состојба на 1 јануари 2014	16.575	16.575
Купувања на финансиски инструменти во периодот	6.368	6.368
Состојба на 31 декември 2014	22.943	22.943
Состојба на 1 јануари 2015	22.943	22.943
Останати добивки / (загуби) за периодот кои што не се признаени во Билансот на успех	1	1
Состојба на 31 декември 2015	22.944	22.944

НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

3.4.2 Средствата и обврските не се мерат по објективна вредност

Квантитативни обелоденувања на хиерархијата на објективна вредност за средствата и обврските за кои објективните вредности се обелоденети на 31 декември 2015 година:

31 Декември 2015	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно објективна вредност
Финансиски средства				
Пласмани во и кредити на банки	-	5,146,883	-	5,146,883
Кредити на и побарувања од комитенти:	-	44.192.133	-	44.192.133
– Физички лица	-	24.315.835	-	24.315.835
– Големи корпоративни претпријатија	-	6.653.252	-	6.653.252
– Мали и средни претпријатија	-	13.223.046	-	13.223.046
Финансиски обврски				
Депозити од банки	-	1.380.368	-	1.380.368
Депозити од други комитенти	-	55.937.007	-	55.937.007
– Физички лица	-	41.131.687	-	41.131.687
– Големи корпоративни претпријатија	-	5.040.079	-	5.040.079
– Мали и средни претпријатија	-	9.765.241	-	9.765.241
Обврски по кредити	-	2.071.575	-	2.071.575
Субординирани обврски	-	2.040.110	-	2.040.110
31 Декември 2014				
Финансиски средства				
Пласмани во и кредити на банки	-	5.267.995	-	5.267.995
Кредити на и побарувања од комитенти:	-	39.394.932	-	39.394.932
– Физички лица	-	21.375.156	-	21.375.156
– Големи корпоративни претпријатија	-	6.073.470	-	6.073.470
– Мали и средни претпријатија	-	11.946.306	-	11.946.306
Финансиски обврски				
Депозити од банки	-	1.583.185	-	1.583.185
Депозити од други комитенти	-	51.168.391	-	51.168.391
– Физички лица	-	38.497.945	-	38.497.945
– Големи корпоративни претпријатија	-	4.561.435	-	4.561.435
– Мали и средни претпријатија	-	8.109.011	-	8.109.011
Обврски по кредити	-	2.662.804	-	2.662.804
Субординирани обврски	-	1.840.849	-	1.840.849

Во 2015 и 2014 година нема трансфери помеѓу нивоата.

3.5 Управување со капиталот

Целите на Банката при управување со капиталот, кој е поширок концепт од прикажаниот „запишан капитал“ во билансот на состојба, се:

- да се придржува до капиталните барања поставени од регулаторот;
- да ја заштити способноста на Банката за одржување на континуитетот во работењето за да може да продолжи да дава принос на акционерите и останатите заинтересирани страни и
- да одржи силна капитална основа за да го поддржи развојот на својот бизнис.

Капиталната адекватност и пропишаниот капитал се надгледуваат на месечна основа од менаџментот на Банката, применувајќи техники кои се базирани на насоките развиени од НБРМ за целите на супервизија. Бараните информации се доставуваат до НБРМ на квартална основа.

НБРМ пропишува секоја банка или банкарска група да: (а) држи минимално ниво на капитал од ЕУР 5.000.000; (б) го одржува показателот за вкупен пропишан капитал во однос на ризично пондерираната актива („Basel ratio“) на или над нивото на меѓународно усогласениот минимум од 8%.

Пропишаниот капитал на Банката е поделен во два дела:

- Ниво 1: (Основен капитал): запишан капитал (намален за сметководствената вредност на сопствените акции), задржана добивка и резерви издвоени од распределбата на задржаната добивка и намален за инвестиции во нематеријални средства и нереализирани загуби на сопственички и должнички инструменти расположливи за продажба
- Ниво 2: (Дополнителен капитал): квалификуван субординиран кредит и нереализирани добивки кои потекнуваат од објективна вредноста на сопственичките и должничките инструменти кои се класифицирани како расположливи за продажба и ревалоризациона резерва од преземените средства.

Капиталните инвестиции во друга банка или други финансиски институции, над 10% од капиталот на тие институции, претставуваат одбитоци од Ниво 1 и Ниво 2 на капиталот.

Пондерираните средства според кредитниот ризик претставува збир од пондерираните износ на сите билансни и вонбилансни изложености. Сите средства се класифицираат во неколку категории на изложеност и дадени се пондерираните ризици според нивото на кредитен квалитет на должникот или изложеноста, водејќи сметка за ефектите на соодветниот колатерал.

Пондерираните средства според валутниот ризик се збир на апсолутниот износ на нето-позицијата на банката во злато и збирната девизна позиција.

Збирната девизна позиција на Банката ги вклучува девизните средства и обврски. Нето билансна и вонбилансна девизна позиција класифицирани како В, Г и Д ризични категории се евидентирани на нето основа, односно намалени за било какви загуби поради оштетување/ резервирање.

Во 2012 година Банката започна да издвојува капитал за оперативен ризик. Банката го користи стандардизираниот пристап за утврдување на потребниот капитал за оперативниот ризик, што значи го дели постигнатиот финансиски резултат во осум деловни линии.

Табелата подолу го резимира составот на пропишаниот капитал и показателите на Банката за годините кои завршуваат на 31 декември. Капиталната адекватност е пресметана врз основа на статутарните финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРМ. За време на овие две години, Банката се придржува до сите пропишани капитални барања.

НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

	2015	2014
Ниво 1 Капитал		
Запишан капитал (нето од сопствени акции)	3.128.620	3.128.620
Законски резерви	3.000.287	3.000.287
Задржана добивка	207.224	5.170
Одбитоци од Ниво 1 капитал		
– Нематеријални средства	(50.113)	(14.670)
– Нето негативни ревалоризациски резерви	-	-
– Нереализирана загуба од акции расположливи за продажба	(5.265)	(4.919)
Вкупно квалификуван Ниво 1 капитал	6.280.753	6.114.488
Ниво 2 Капитал		
Субординирани обврски	1.589.143	1.528.864
Ревалоризациски резерви	49.414	103.765
Вкупно квалификуван Ниво 2 капитал	1.638.557	1.632.629
Одбитни ставки од пропишаниот капитал	(175.044)	(168.848)
Вкупно пропишан капитал	7.744.266	7.578.269
Ризично пондерирана актива:		
– Средства пондирани според кредитен ризик	46.324.971	42.885.812
– Средства пондирани според валутен ризик	917.744	1.567.558
– Средства пондирани според оперативен ризик	5.489.455	5.163.678
Вкупна ризично пондерирана актива	52.732.170	49.617.048
Стапка на адекватност на капиталот	14,69%	15,27%

3.6 Известување по сегменти

Банката ги обелоденува податоците според оперативни сегменти еднакви на деловните линии кои се утврдени со адекватноста на капиталот и примената на стандардизираниот пристап.

Оперативните сегменти според кои Банката известува се:

- банкарство на мало (физички лица и мали друштва);
- комерцијално банкарство (средни и големи трговци согласно Законот за трговски друштва);
- платен промет и порамнување;
- Сите останати незначајни оперативни сегменти (услуги поврзани со финансирање трговци коишто согласно Законот за трговски друштва се сметаат за средни и големи трговци, тргување и продажба, услуги како агент, управување со средства, брокерски услуги на мало);
- неалоцирани финансиски активности.

За целите на известувањето според сегменти, Банката:

- ги дели ставките од билансот на успех по одделни оперативни сегменти и ги идентификува приходите/расходите по одделни оперативни сегменти;
- ги идентификува средствата и обврските по одделни оперативни сегменти.

НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

	Банкарство на мало	Комерцијално банкарство	Платен промет и порамнување	Останати незначајни оперативни сегменти	Неалоцирани	Вкупно
2015						
Нето приходи од камати	1.615.979	823.492	-	-	(1.855)	2.437.616
Нето приходи од надомести и провизии	231.302	85.180	573.334	26.169	-	915.985
Нето добивка/(загуба) од финансиски инструменти чувани за тргување	-	-	-	(6.002)	-	(6.002)
Останати оперативни приходи	(106.877)	(83.833)	365.229	42.031	54.027	270.577
Вкупно приходи по сегменти	1.740.404	824.839	938.563	62.198	52.172	3.618.176
Исправка на вредноста на кредити	(581.759)	(481.218)	-	44	88.068	(974.865)
Трошоци за амортизација	-	-	-	-	(161.576)	(161.576)
Останати оперативни расходи	(197.956)	(1.738)	(1)	(691)	(1.493.402)	(1.693.788)
Вкупно трошоци по сегменти	(779.715)	(482.956)	(1)	(647)	(1.566.910)	(2.830.229)
Финансиски резултати по сегменти Bottom of Form	960.689	341.883	938.562	61.551	(1.514.738)	787.947
Данок на добивка						(77.796)
Добивка/(загуба) за годината						710.151
Вкупно средства по сегменти	32.859.845	32.114.064	147.015	7.910		
Неалоцирани средства по сегменти					4.341.579	
Вкупно средства						69.470.413
Вкупно обврски по сегменти	49.417.041	12.217.007	16.193	(40.558)		
Неалоцирани обврски по сегменти					605.406	
Вкупно обврски						62.215.089

Инвестициите на Банката во придружени друштва во износ од МКД 175.044.000 (2014: МКД 168.848.000) и распределбата на добивката на придружените друштва во износ од МКД 27.411.000 денари (2014: МКД 25.520.000) се водат по методот на главнина и се прикажани во неалоцирани.

НЛБ Тугунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

	Банкарство на мало	Комерцијално банкарство	Платен промет и порамнување	Останати незначајни оперативни сегменти	Неалоцирани	Вкупно
2014						
Нето приходи од камати	1.062.197	952.764	-	-	-	2.014.961
Нето приходи од надомести и провизии	203.076	125.266	568.266	23.939	-	920.547
Нето добивка/(загуба) од финансиски инструменти чувани за тргување	-	-	-	(5.141)	-	(5.141)
Останати оперативни приходи	(132.669)	13.702	232.017	69.423	147.510	329.983
Вкупно приходи по сегменти	1.132.604	1.091.732	800.283	88.221	147.510	3.260.350
Исправка на вредноста на кредити	(721.767)	(110.350)	-	-	(2.571)	(834.688)
Трошоци за амортизација	-	-	-	-	(149.018)	(149.018)
Останати оперативни расходи	(210.091)	(1)	(778)	(1.761)	(1.541.932)	(1.754.563)
Вкупно трошоци по сегменти	(931.858)	(110.351)	(778)	(1.761)	(1.693.521)	(2.738.269)
Финансиски резултати по сегменти Bottom of Form	200.746	981.381	799.505	86.460	(1.546.011)	522.081
Данок на добивка						(89.799)
Добивка/(загуба) за годината						432.282
Вкупно средства по сегменти	28.242.895	32.498.148	177.695	14.412		
Неалоцирани средства по сегменти					4.315.831	
Вкупно средства						65.248.195
Вкупно обврски по сегменти	45.516.896	12.039.917	22.260	(223)		
Неалоцирани обврски по сегменти					651.016	
Вкупно обврски						58.229.080

Географски области

	Република Македонија	ОЕЦД Европа (останато)	ОЕЦД (без ЕУ земји членки, членки на ОЕЦД)	Останати незначајни сегменти	Неалоцирани	Вкупно
2015						
Вкупно приходи	3.593.418	118.066	(104.776)	9.695	1.773	3.618.176
Нетековни средства	2.512.104	-	-	-	-	2.512.104
2014						
Вкупно приходи	3.210.644	101.710	(69.337)	17.555	(222)	3.260.350
Нетековни средства	2.454.254	-	-	-	-	2.454.254

4. Значајни сметководствени проценки и расудувања

Банката врши проценки и претпоставки кои влијаат на прикажаните износи на средствата и обврските во рамки на следната финансиска година. Проценките и расудувањата постојано се оценуваат и се базираат врз основа на претходното искуство и други фактори, вклучувајќи очекувања за идни настани кои се сметаат за разумни во дадените околности.

а) Загуби поради оштетување на пласмани и кредити

Банката ги разгледува сопствените портфолија за кредити за да го процени оштетувањето на вредноста на месечна основа. При одредувањето дали една загуба поради оштетување треба да се прикаже во билансот на успех, Банката расудува во однос на тоа дали има познати информации кои навестуваат дека има одредено намалување на проценетиот иден паричен тек од некое портфолио на кредити пред намалувањето да може да биде идентификувано за поединечен кредит во тоа портфолио. Овој доказ може да вклучува познати информации кои навестуваат дека постои неповолна промена во статусот на плаќања на должниците на Банката или во државните или локалните економски услови кои се во сооднос со неизвршувањата на обврските кон Банката.

Менаџментот користи проценки кои се базираат на историско искуство за евидентирани загуби на активата која е изложена на кредитниот ризик и објективни докази за оштетување слични на оние во портфолиото кога се проектира идниот паричен тек. Методологијата и претпоставките кои се употребуваат за проценка на износот и времето на идните парични текови се ревидираат на редовна основа за да се намалат какви било неусогласености помеѓу проценетите загуби и навистина настанатите загуби. При вкупна промена на нето сегашната вредност на очекуваните готовински текови од +/-5%, проценетите резервации би се зголемиле, односно намалиле за МКД 317.491.000 (2014: МКД 296.348.000).

Исто така, менаџментот прави проценки за резервациите кои се однесуваат на посебната резерва и вонбилансната кредитна изложеност. При вкупна промена на нето сегашната вредност на очекуваните готовински текови од +/- 5%, проценетите резервации би биле за 12.507.000 денари поголеми или помали (2014: МКД 11.310.000).

б) Оштетување на вложувања во сопственички инструменти расположливи за продажба

Банката одредува дека вложувањата во сопственички инструменти расположливи за продажба се оштетени кога постои значително или продолжено опаѓање на објективната вредност под нивната набавна вредност. Одредувањето на значајно или продолжено опаѓање бара расудување. При носење на овие заклучоци, меѓу другите фактори, Банката ја оценува променливоста на цената на акциите. Исто така, оштетувањето може да биде соодветно, кога постојат докази за опаѓање на финансиската состојба на издавачот, лоши перформанси на индустријата и секторот, промени во технологијата, и промени во оперативните и финансиските парични текови. Ако објективната вредност на вложувањата во сопственички инструменти

расположливи за продажба има значајно и продолжено опаѓање под набавната вредност, Банката во финансиските извештаи за 2015 ќе има дополнителна загуба од МКД 3.384.000, преку трансфер на ревалоризационите резерви во билансот на успех (2014: МКД 3.418.000).

в) Оштетување на превземените средства

Процесот за пресметување на загубата која настанува поради оштетување бара менаџментот да направи важни и комплексни претпоставки во однос на планираниот период за продажба на преземените средства, нивните проценети нето продажни вредности и соодветната дисконтна стапка, со цел да се дисконтираат очекуваните парични текови од продажбата на одредени делови на преземените имоти до нивната нето сегашна вредност.

Менаџментот на Банката очекува дека преземените средства ќе бидат продадени без загуби, во разумен временски период. Во спротивно, ќе бидат направени прилагодувања во идните периоди доколку идната пазарна активност посочи дека таквите прилагодувања се соодветни.

5. Нето приходи од камати

	2015	2014
Приходи од камати		
Пласмани во и кредити:		
– На банки	19.167	15.385
– На комитенти	2.905.400	2.788.724
Парични средства и сметки во НБРМ	1.104	6.199
Вложувања во хартии од вредност:		
– Расположливи за продажба	337.615	402.020
– Чувани до достасување	378	1.649
Приход од камата на оштетени финансиски средства		
– На банки	-	500
– На комитенти	108.075	105.684
	3.371.739	3.320.161
Расходи од камати		
Депозити од банки	29.561	50.671
Депозити од комитенти	734.531	1.080.731
Обврски по кредити	41.840	67.727
Субординирани обврски	129.960	110.114
Влијание на временската вредност на парите при резервации за пензии	1.855	-
	937.747	1.309.243

6. Приходи од дивиденди

	2015	2014
Хартии од вредност расположливи за продажба	3.624	4.043
	3.624	4.043

7. Исправка на вредноста на кредитите

	2015	2014
Пласмани во и кредити на банки		
Зголемување на исправката на вредноста	11.882	66.263
Ослободување на исправката на вредноста	(9.713)	(68.387)
Кредити на и побарувања од комитенти		
Зголемување на исправката на вредноста	1.141.814	979.423
Ослободување на исправката на вредноста	(169.118)	(142.611)
	974.865	834.688

8. Нето приходи од провизии и надомести

	2015	2014
Приходи од провизии и надомести		
Акредитиви и гаранции	106.989	131.582
Платен промет	620.574	587.055
Комисиски и доверителски активности	7.720	6.523
Кредитирање	225.481	200.432
Брокерски услуги	5.221	5.967
Трансакции со трговци	164.170	143.810
Порамнување со картички	87.349	67.960
Транспорт на готовина	52.490	48.125
Останати провизии	29.492	26.796
	1.299.486	1.218.250
Расходи за провизии и надомести		
Банкарски услуги	3.187	4.553
Акредитиви и гаранции	11	140
Платен промет	139.637	122.409
Порамнување со картички	224.447	168.730
Останати провизии	16.219	1.871
	383.501	297.703

Банката обезбедува старателски услуги, комисиони услуги, корпоративна администрација, кредитирање, платен промет во земјата и странство, управување со вложувања и советодавни услуги на трети лица, кои ја вклучуваат Банката во донесувањето одлуки за распределба, набавка и продажба во однос на широк опсег на финансиски инструменти. Комисионите средства не се вклучени во овие финансиски извештаи. Некои од овие договори ја инволвираат Банката во прифаќање цели за остварување на референтните нивоа на поврат на средствата кои ги чува за трети лица. Овие услуги го зголемуваат ризикот дека Банката може да биде обвинета за лошо управување или за лошо извршување.

9. Нето добивка / (загуба) од финансиски инструменти за тргување

	2015	2014
Нето приходи од тргување	(6.002)	(5.141)
	(6.002)	(5.141)

Нето приходот од тргување вклучува добивки и загуби од форвард трансакции.

10. Други оперативни приходи

	2015	2014
Приход од наемнини	16.064	22.132
Посебна резерва за вонбилансна изложеност	-	29.609
Наплатени претходно отпишани побарувања	37.177	2.745
Приходи по картично работење	17.882	9.362
Останати оперативни приходи од разорочување на депозити	39.512	92.954
Останато	7.404	6.769
	118.039	163.571

11. Нето добивка / (загуба) од вложувања во хартии од вредност

	2015	2014
Финансиски средства расположливи за продажба	1.475	1.403
	1.475	1.403

12. Трошоци за вработените

	2015	2014
Плати	465.096	441.824
Придонеси за социјално осигурување	167.403	155.692
Пензиско осигурување:		
– Планови за дефинирани придонеси	9.235	8.628
Регрес за годишен одмор	19.255	18.374
Награди за членови на Управниот одбор, менаџментот и вработените	33.000	60.600
Трошоци за неискористени годишни одмори	1.094	1.525
Други трошоци	36.588	21.666
	731.671	708.309

13. Општи и административни трошоци

	2015	2014
Трошоци за информатичка технологија и софтвер	28.294	30.974
Одржување, мебел и опрема	105.651	100.225
Маркетинг и односи со јавноста	31.519	26.985
Трошоци за службени патувања	11.295	7.782
Телекомуникациски и поштенски трошоци	33.214	31.178
Изнајмување на персонал	27.562	21.278
Услуги за наплата на побарувања	10.852	11.109
Други административни трошоци	62.994	59.771
	311.381	289.302

14. Амортизација

	2015	2014
Амортизација на недвижности и опрема	124.848	116.155
Амортизација на софтвер и други нематеријални средства	36.728	32.863
	161.576	149.018

15. Други оперативни расходи

	2015	2014
Нето капитална добивка/загуба од нематеријални средства, недвижности и опрема и преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	19.435	8.406
Премии за осигурување на депозити	195.839	209.669
Премии за осигурување на средства и друго	17.550	18.031
Расходи/(приходи) по актуарска пресметка	11.599	3.494
Консултантски и ревизорски трошоци	3.923	2.438
Судски трошоци	3.014	2.817
Кирии и закупнини	71.828	66.649
Намалување на вредноста на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	108.383	268.397
Посебна резерва за вонбилансна изложеност	23.385	-
Резервирања за судски спорови	155	-
Исправка на вредноста на останата актива	7.610	14.803
Електронско банкарство	23.604	20.833
Трошоци за обезбедување на имот	60.723	56.419
Процесирање на карички	60.481	54.761
Останато	31.846	21.242
	639.375	747.959

16. Нето добивки / (загуби) од ревалоризација на недвижности дадени под закуп

	2015	2014
Нето добивки / (загуби) од ревалоризација на недвижности дадени под закуп	(11.361)	(8.993)
	(11.361)	(8.993)

17. Данок на добивка

	2015	2014
Добивка пред оданочување	787.947	522.081
Данок на добивка по даночна стапка 10%	78.795	52.208
Ефект од:		
Даночно ослободени приходи	(2.467)	(396)
Реинвестирана добивка која не подлежи на оданочување	(10.642)	-
Расходи непризнаени за даночни цели	6.675	4.473
Времена разлика од даночниот режим	12.929	22.983
Данок на добивка (ефективна даночна стапка 10,83% и 15,19% соодветно)	85.290	79.268
Одложен данок:		
Кој се однесува на временни разлики	(7.494)	10.531
Данок на добивка прикажан во Извештајот за добивка или загуба	77.796	89.799

Одложен данок	Извештај за финансиска состојба		Извештајот за добивка или загуба	
	2015	2014	2015	2014
Проценка на преземени средства	(4.411)	(11.317)	(6.906)	11.317
Проценка на недвижности дадени под закуп по објективна вредност	1.374	786	(588)	(786)
Одложени даночни средства/(обврски), нето	(3.037)	(10.531)	(7.494)	10.531

Книгите и евиденцијата на Банката за фискалните години 2011, 2012, 2013, 2014 и 2015 година не биле предмет на ревизија од страна на даночните власти. Затоа, даночните обврски на Банката не може да се сметаат за финални, односно одредба за дополнителни даноци и казни, доколку ги има, кои може да се јават во случај на даночна ревизија, кои во оваа фаза, не може да се утврдат со разумна точност.

18. Парични средства и сметки во НБРМ

	2015	2014
Парични средства во благајна	2.283.694	1.900.306
Сметки кај НБРМ различни од задолжителна резерва	2.020.727	3.139.550
Вклучено во пари и парични еквиваленти (Белешка 39)	4.304.421	5.039.856
Задолжителна резерва во НБРМ	2.004.106	1.888.406
	6.308.527	6.928.262

Банката мора да чува задолжителна резерва во МКД и во девизи кај НБРМ.

Задолжителната резерва во денари во износ од МКД 2.798.098.713 (2014: МКД 2.745.597.079) со состојба на 31 декември 2015 година претставува пропишан процент од просечната месечна состојба на депозити по видување и орочени депозити со доспеаност до 3 месеци и доспеаност над 3 месеци. Ефективната каматна стапка на задолжителната резерва во МКД е 0% (2014: 0%). Задолжителната резерва се чува на жиро сметка на Банката кај НБРМ.

Задолжителната резерва во странска валута на 31 декември 2015 година претставува пропишан процент од просечната месечна состојба на депозити по видување и орочени депозити изразен во евра според средниот девизен курс на денарот кај НБРМ на датумот на билансот на состојба. Каматната стапка на задолжителната резерва во странска валута е 0% (2014: 0%). Банката е обврзана да ја префрли сумата во евра од пресметаната задолжителна резерва на сметка на НБРМ.

19. Пласмани во и кредити на банки

	2015	2014
Пласмани кај други банки	3.683.275	4.812.191
Вклучено во пари и парични еквиваленти (Белешка 39)	3.683.275	4.812.191
Ограничени депозити и пласмани кај други банки со рок на достасаност над 3 месеци	1.327.781	333.782
Кредити и побарувања од други банки	142.202	127.938
Намалено: исправка на вредноста	(4.917)	(2.752)
	5.148.341	5.271.159
Тековни	5.090.768	5.180.041
Нетековни	57.573	91.118

Движење на исправката на вредност на кредити и побарувања од банки:

	2015		2014	
	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност
На 1 јануари	138	2.614	161	4.565
Нето зголемување/ (ослободување) на исправка на вредноста	(24)	2.193	(173)	(1.951)
Курсни разлики и други прилагодувања	(4)	-	150	-
На 31 декември	110	4.807	138	2.614

Кредитите и побарувањата од банки и други финансиски институции се со ефективни каматни стапки од 5,50% до 8,50% (2014: 6,00% до 8,50%) годишно. Пласманите кај странски банки се со ефективни каматни стапки од 0,01% до 2,75% (2014: 0,01% до 2,60%) годишно и пласманите кај домашните банки се со ефективни каматни стапки од 0,1% до 0,50% (2014: 0% до 1,50%) годишно.

20. Кредити на и побарувања од комитенти

	2015	2014
Кредити на физички лица:		
– Пречекорување на сметка	1.071.303	1.021.831
– Кредитни картици	2.020.571	1.870.610
– Други кредити	14.355.084	12.260.024
– Хипотеки	7.348.978	6.302.606
	24.795.936	21.455.071
Кредити на претпријатија:		
– Големи претпријатија	8.393.914	7.666.637
– Мали и средни претпријатија	16.731.702	15.199.653
	25.125.616	22.866.290
Бруто	49.921.552	44.321.361
Намалено: исправка на вредноста	(6.245.316)	(5.815.206)
Нето	43.676.236	38.506.155
Тековни	15.749.395	14.193.955
Нетековни	27.926.841	24.312.200

Кредитите на и побарувањата од комитенти се со ефективни стапки од 0% до 15,00% (2014: 2,11% до 14,00%) годишно.

Исправка на вредност

Движењето на исправката на вредноста на кредити на и побарувања од комитенти по класа се следните:

Кредити на физички лица	2015		2014	
	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност
На 1 јануари	730.022	371.157	756.733	342.092
Нето зголемување/(ослободување) на исправка на вредноста	52.468	46.603	(26.671)	29.065
Курсни разлики и други прилагодувања	3.332	-	156	-
Отпишани побарувања	(63.613)	-	(196)	-
На 31 декември	722.209	417.760	730.022	371.157

Кредити на претпријатија	2015		2014	
	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност
На 1 јануари	3.268.520	1.445.507	3.278.429	1.229.042
Нето зголемување/ (ослободување) на исправка на вредноста	646.486	227.139	617.953	216.465
Курсни разлики и други прилагодувања	3.929	-	129	-
Отпишани побарувања	(486.234)	-	(627.991)	-
На 31 декември	3.432.701	1.672.646	3.268.520	1.445.507

21. Вложувања во хартии од вредност

	2015	2014
Хартии од вредност расположливи за продажба вклучени во парични еквиваленти		
Должнички хартии од вредност – по објективна вредност:		
– Некотирани	4.389.249	2.191.430
Вкупно хартии од вредност расположливи за продажба вклучени во парични еквиваленти (Белешка 39)	4.389.249	2.191.430
Хартии од вредност расположливи за продажба		
Должнички хартии од вредност – по објективна вредност:		
– Котирани	37	55
– Некотирани	6.247.084	8.398.646
Сопственички хартии од вредност – по објективна вредност:		
– Котирани	914	1.261
– Некотирани	9.978	9.978
Сопственички хартии од вредност – по набавна вредност:		
– Некотирани	22.944	22.943
Вкупно хартии од вредност расположливи за продажба	10.670.206	10.624.313
Хартии од вредност кои се чуваат до достасување		
Должнички хартии од вредност – по амортизирана вредност:		
– Котирани	775	12.849
Вкупно хартии од вредност кои се чуваат до достасување	775	12.849
Вкупно хартии од вредност	10.670.981	10.637.162
Тековни	7.220.182	7.434.562
Нетекковни	3.450.799	3.202.600

Котираните хартии од вредност се тргуваат на официјален пазар. Државните и благајничките записи и државните континуирани обврзници кои се тргуваат на меѓубанкарски пазар се некотирани должнички хартии од вредност – по објективна вредност.

Благајничките записи се должнички хартии од вредност издадени од НБРМ со рок на достасување до 28 или 35 дена. Банката добива ефективна каматна стапка од 3,25% (2014: 3,25%) на годишно ниво.

Државните записи се со достасување до 90 дена и над 90 дена, издадени во МКД и МКД со клаузула во евра, и со ефективни каматни стапки од 1,7% (2014: 3,1% до 3,6%) на годишно ниво.

Државните континуирани обврзници се со рок на доспевање од 2,3,5, 10 и 15 години, издадени во МКД и МКД со клаузула во евра, и со ефективни каматни стапки од 2.65% (2014: 3% до 4%) на годишно ниво. Каматата се исплаќа годишно и главнината се исплаќа на доспевање.

Условите за државните обврзници за денационализација расположливи за продажба се следниве:

- Обврзници за денационализација (06) во износ од МКД 37.000 (2014: МКД 55.000), со каматна стапка од 2% (2014: 2%) годишно. Главнината се исплаќа во 10 еднакви годишни рати на 1 јуни, почнувајќи од 1 јуни 2008 година до 1 јуни 2017 година. Вкупниот износ на обврзници кои се расположливи за продажба вклучуваат камата во износ од МКД 500 (2014: МКД 1.000).

Условите за вложувањата во државни обврзници за денационализација кои се чуваат до достасување се следниве:

- Обврзници за денационализација (04) во износ од МКД 0 (2014: МКД 11.204.000), со каматна стапка од 2% (2014:

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

2%) годишно. Главнината се исплаќа во 10 еднакви годишни рати на 1 јуни, почнувајќи од 1 јуни 2006 година сè до 1 јуни 2015 година.

- Обврзници за денационализација (05) во износ од МКД 766.000 (2014: МКД 1.493.000), со каматна стапка од 2% (2014: 2%) на годишно ниво. Главнината се исплаќа во 10 еднакви годишни рати на 1 јуни, почнувајќи од 1 јуни 2007 година сè до 1 јуни 2016 година.
- Износот на каматата на државните обврзници кои се чувани до достасување изнесува МКД 9.000 (2014: МКД 152.000).

Континуираните државни обврзници се МКД 5.052.210.000 (2014: МКД 3.831.498.000). Износ на камата за континуираните државни обврзници изнесува МКД 254.000 (2014: МКД 159.000).

Државните записи класифицирани како расположливи за продажба се МКД 1.194.620.000 (2014: МКД 4.566.989.000).

Сопственичките инструменти се групирани на:

- Приватни нефинансиски друштва во износ од МКД 914.000 (2014: МКД 1.261.000) и
- Финансиски друштва во износ од МКД 32.922.000 (2014: МКД 32.921.000).

Движењата кај обврзниците можат да бидат сумирани на следниот начин:

	Расположливи за продажба	Чувани до достасување	Вкупно
На 1 јануари 2015	10.624.313	12.849	10.637.162
Зголемувања	51.875.837	505	51.876.342
Продажба	(7.915.276)	(84)	(7.915.360)
Достасување	(43.914.322)	(12.495)	(43.926.817)
Добивка/загуба од промена на објективна вредност	(346)	-	(346)
На 31 декември 2015	10.670.206	775	10.670.981
На 1 јануари 2014	11.634.077	42.428	11.676.505
Зголемувања	43.484.899	2.033	43.486.932
Продажба	(401.542)	-	(401.542)
Достасување	(44.093.240)	(31.612)	(44.124.852)
Добивка/загуба од промена на објективна вредност	(20)	-	(20)
Оштетување	139	-	139
На 31 декември 2014	10.624.313	12.849	10.637.162

22. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

	2015	2014
Земјиште	14.684	17.773
Градежни објекти	151.339	490.070
Станбени објекти	39.397	44.935
Опрема	38.658	77.490
Останато	3.817	5.174
	247.895	635.442

Средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања вклучуваат земјиште, станови, опрема и деловни објекти кои не се користат од страна на Банката во извршувањето на нејзината основна дејност.

НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

Пазарот за одредени видови колатерал во Македонија е во рана фаза на развој. Раководството направи проценка на очекуваниот надоместлив износ, нетиран за трошокот потребен да ги реализира средствата, врз основа на неколку фактори, вклучувајќи независни проценки. Меѓутоа, имајќи го предвид претходното, фактичките реализирани износи можат да бидат различни од направените проценки.

	Сметководствена вредност		Објективна вредност намалена за трошоци при продажба	
	2015	2014	2015	2014
Преземени средства	247.895	635.442	247.895	635.442

		Преземени средства
На 01 Јануари 2015		635.442
Зголемување		8.425
Продажба		(287.589)
Нето добивки/загуби од проценка		(108.383)
На 31 Декември 2015		247.895
На 01 Јануари 2014		1.134.501
Зголемување		66.720
Продажба		(297.382)
Нето добивки/загуби од проценка		(268.397)
На 31 Декември 2014		635.442

23. Останати средства

	2015	2014
Претплати	20.935	22.565
Побарувања од купувачи	190.712	223.304
Побарувања по провизии	80.017	83.688
Пензии платени однапред	617.708	524.679
Останато	87.473	61.447
Намалени: исправка на вредноста	(90.516)	(99.922)
	906.329	815.761
Тековни	906.329	815.761

Движење на исправка на вредност на останати средства

	2015		2014	
	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност
На 1 јануари	99.922	-	86.495	-
Нето /зголемување/(ослободување) на исправка на вредност	7.610	-	14.803	-
Курсни разлики и други прилагодувања	9	-	7	-
Отпишани побарувања	(17.025)	-	(1.383)	-
На 31 декември	90.516	-	99.922	-

24. Вложувања во придружени друштва (по методот на главнина)

	2015	2014
Нов Пензиски Фонд	175.044	168.848
	175.044	168.848
	% на учество	
	2015	2014
Нов Пензиски Фонд АД Скопје	49%	49%
	Република Македонија	

Преглед на финансиските информации за придруженото друштво кое е вклучено во сметководствената евиденција по методот на главнина, некорегирано за процентот на сопственоста кој го поседува Банката:

	Средства	Обврски	Приходи	Добивка / (Загуба)
2014				
Нов пензиски фонд АД Скопје	373.578	28.516	171.415	52.082
Состојба на 31 декември	373.578	28.516	171.415	52.082
2015				
Нов пензиски фонд АД Скопје	378.726	21.265	183.741	55.941
Состојба на 31 декември	378.726	21.265	183.741	55.941

25. Вложување во недвижности

	2015	2014
Вложување во недвижности дадени под закуп по објективна вредност на 1 јануари	125.849	134.842
Нето загуби / (добивки) од промени од објективна вредност	(11.318)	(8.993)
Вложување во недвижности дадени под закуп по објективна вредност на 31 декември	114.531	125.849

Дел од недвижностите, постројките и опремата, кои не се користат од Банката за сопствени цели Банката ги класифицира како вложување во недвижност. Недвижностите (Земјиште и згради) класифицирани како вложување во недвижности дадени под закуп не се амортизираат и се мерат по објективната вредност. Заклучно со 31 декември 2015

година Банката овие вложувања ги евидентира врз основа на проценка извршена од страна на внатрешен проценител. Во проценката се применува приходен метод – метод на директна капитализација. Проценката на пазарната вредност на имотот директно зависи од очекуваниот годишен нето-приход на средствата или приход како резултат од издавањето на имотот под закуп.

Во проценката се користи целокупната документација за имотот, веб-сајтови за понудата и побарувачката на слични недвижности, статистички податоци, информации за продажба и изнајмување на соодветни недвижности од страна на инвеститорите, информации за каматната стапка на благајничките записи и обврзници.

Мерењето на објективната вредност е направено со користење на техника за вреднување при која најниското ниво на влезен параметар кој е значаен за објективното мерење е директно или индиректно познат (ниво 2).

Опис на методологијата која се користеше и клучните инпути за вреднување на вложување во имот даден под закуп:

Методологија	Влезни параметри	Опсег
Метод на директна капитализација	Стапка на изнајмување Стапка на капитализација	6,5 евра по квадратни метри 7,63%

Зголемувањата (намалувањата) на стапката за изнајмување и стапката на капитализација нема да резултира во значајно пониска (повисока) вредност на вложувањата во имот даден под закуп.

Приходот од наемнина на недвижностите дадени под закуп е МКД 7.181.000 (2014: 7.184.000 МКД).

26. Недвижности и опрема

	Земјиште и згради	Мебел и опрема	Инвестиции во тек	Останато	Вкупно
На 31 декември 2013					
Набавна вредност	2.125.680	1.120.581	-	58.294	3.304.555
Акумулирана амортизација	(206.968)	(980.768)	-	(54.196)	(1.241.932)
Нето сметководствена вредност	1.918.712	139.813	-	4.098	2.062.623
На 31 декември 2014					
Почетна сметководствена вредност	1.918.712	139.813	-	4.098	2.062.623
Зголемувања	1.528	120.181	1.691	1.847	125.247
Пренос	-	698	(698)	-	-
Отуѓување и расходување	(875)	(5)	-	-	(880)
Амортизација за годината	(48.754)	(64.901)	-	(2.500)	(116.155)
Крајна сметководствена вредност	1.870.611	195.786	993	3.445	2.070.835
На 31 декември 2014					
Набавна вредност	2.126.333	1.241.455	993	60.141	3.428.922
Акумулирана амортизација	(255.722)	(1.045.669)	-	(56.696)	(1.358.087)
Нето сметководствена вредност	1.870.611	195.786	993	3.445	2.070.835
На 31 декември 2015					
Почетна сметководствена вредност	1.870.611	195.786	993	3.445	2.070.835
Зголемувања	82.383	100.606	6.842	3.351	193.182
Пренос	-	-	(2.183)	2.183	-
Пренос во недвижности под закуп	944	-	-	-	944
Отуѓување и расходување	(38.105)	(32)	-	-	(38.137)
Амортизација за годината	(48.694)	(73.853)	-	(2.301)	(124.848)
Крајна сметководствена вредност	1.867.139	222.507	5.652	6.678	2.101.976
На 31 декември 2015					
Набавна вредност	2.171.555	1.342.029	5.652	65.675	3.584.911
Акумулирана амортизација	(304.416)	(1.119.522)	-	(58.997)	(1.482.935)
Нето сметководствена вредност	1.867.139	222.507	5.652	6.678	2.101.976

На 31 Декември 2015 година Банката нема никаков имот заложен како колатерал (2014: 0).

27. Нематеријални средства

	Софтвер	Други нематеријални средства	Вкупно
На 31 декември 2013			
Набавна вредност	213.727	126.857	340.584
Акумулирана амортизација	(134.243)	(116.619)	(250.862)
Нето сметководствена вредност	79.484	10.238	89.722
На 31 декември 2014			
Почетна сметководствена вредност	79.484	10.238	89.722
Зголемувања	20.305	11.558	31.863
Пренос	(859)	859	-
Амортизација	(26.631)	(6.232)	(32.863)
Крајна сметководствена вредност	72.299	16.423	88.722
На 31 декември 2014			
Набавна вредност	233.173	139.274	372.447
Акумулирана амортизација	(160.874)	(122.851)	(283.725)
Нето сметководствена вредност	72.299	16.423	88.722
На 31 декември 2015			
Почетна сметководствена вредност	72.299	16.423	88.722
Зголемувања	38.048	30.511	68.559
Пренос	(13.508)	13.508	-
Амортизација	(27.909)	(8.819)	(36.728)
Крајна сметководствена вредност	68.930	51.623	120.553
На 31 декември 2015			
Набавна вредност	257.713	183.293	441.006
Акумулирана амортизација	(188.783)	(131.670)	(320.453)
Нето сметководствена вредност	68.930	51.623	120.553

28. Депозити од банки

	2015	2014
Депозити по видување:		
– Банки и штедилници	509.013	589.067
– Осигурителни друштва	83.578	47.810
– Други финансиски институции	157.870	219.637
Орочени депозити:		
– Банки и штедилници	-	-
– Осигурителни друштва	450.843	439.867
– Други финансиски институции	157.839	271.494
Ограничени депозити:		
– Банки и штедилници	12.319	9.222
– Осигурителни друштва	957	688
– Други финансиски институции	7.949	5.400
	1.380.368	1.583.185
Тековни	1.023.929	1.343.333
Нетековни	356.439	239.852

Ефективната каматна стапка на депозитите по видување од банки и финансиски институции е 0,02% до 3,75% (2014: 0,02%) годишно, додека ефективните каматни стапки на орочените депозити се од 0,1 % до 9,5 % (2014: 0,2% до 9,5%) годишно.

29. Депозити од комитенти

	2015	2014
Препријатија		
– Тековни / трансакциски сметки	11.889.942	9.124.179
– Орочени депозити	1.872.144	2.889.643
– Ограничени депозити	843.548	520.195
Јавни институции		
– Тековни / трансакциски сметки	199.294	136.033
– Орочени депозити	392	377
– Ограничени депозити	-	19
Физички лица		
– Тековни / трансакциски сметки	12.291.055	9.175.897
– Орочени депозити	26.897.680	27.448.192
– Ограничени депозити	1.942.952	1.873.856
	55.937.007	51.168.391
Тековни	46.224.049	40.054.052
Нетековни	9.712.958	11.114.339

Ефективните каматни стапки на тековните сметки се движат од 0% до 2% (2014: 0% до 4%) годишно, додека ефективните каматни стапки на орочените депозити се движат од 0% до 7,50% (2014: 0% до 8,80%) годишно.

30. Обврски по кредити

	Каматна стапка (%)	2015	2014
Домашни извори:			
Македонска банка за поддршка и развој (МБПР)	1-5%	1.346.264	1.864.289
Македонска развојна фондација за претпријатијата (МРФП)	4,25%-6,3%	171.706	185.186
Министерство за финансии (МФ)	6m EURIBOR+0,5%;0,44-3%	125.306	185.365
Странски извори:			
НЛБ д.д.	1m CHF LIBOR+2,25%; 2,245%	57.678	82.859
European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)	6m EURIBOR+3,35%; 6m EURIBOR+3,50%; 3,53%-3,68%	370.621	345.105
		2.071.575	2.662.804
Тековни		735.157	925.689
Нетековни		1.336.418	1.737.115

Кредитите доделени од страна на Македонска банка за поддршка на развој МБПР, Министерството за финансии (МФ) и Македонска развојна фондација за претпријатијата МРФП, се обезбедени со меници од НЛБ Тутунска банка. Европска инвестициона банка (ЕИБ) кредитната линија преку МБПР е обезбедена со меници и Меница во форма на Нотарски акт и е заложена во корист на МБПР.

Кредит од Европската Банка за обнова и развој (ЕБОР)

Во текот на 2015 година, Банката повлече 2 транши од кредитната линија на EU/EBRD Western Balkans Sustainable Energy Financing Facility II во вкупен износ од ЕУР 1.370.000 наменети за понатамошно финансирање на проекти од корпоративниот сектор. На 25.12.2015 година, НЛБ Тутунска банка склучи анекс договор за долгорочен кредит со Европска Банка за Обнова и Развој (ЕБОР) на износ од ЕУР 1.500.000 и каматна стапка 6 месечен EURIBOR+2,60% годишно, во склоп на EU/EBRD Western Balkans Sustainable Energy Financing Facility II. Договорот за кредит WEBSEFF II е наменет за финансирање на проекти од областа на енергетската ефикасност и обновливи извори на енергија и има краен датум на достасување 16.04.2021 година.

Менаџментот на Банката месечно ги следи и ги управува исполнувањата на финансиските ковенанти кои произлегуваат од неколку договори за кредит со ЕБОР. Банката не очекува прекршувања на финансиските ковенанти по тие договори кои би имале материјални ефекти врз работењето на Банката, вклучувајќи ја и ковенантата "Стапка на ликвидни средства во однос на краткорочни обврски" за која Банката доби писмо за откажување (waiver) за периодот од 31.12.2015 до 30.06.2016. Во случај на понатамошни барања од ЕБОР, потребни усогласувања ќе бидат направени во согласност со договорите за кредит.

Кредити од Македонска Банка за Поддршка и Развој (МБПР)

Во текот на 2015 година беа повлечени следните транши од кредитната линија аранжирана преку МБПР со средства од Европска Инвестициона Банка:

- ЕУР 150.000 со 1% годишно каматна стапка од МБПР/ЕИБ (I) револвинг фонд
- ЕУР 850.000 со 1% годишно каматна стапка од МБПР/ЕИБ (III) кредитна линија
- ЕУР 2.066.000 со 1% годишно каматна стапка од МБПР/ ЕИБ (IV) кредитна линија

Горенаведените транши се со рок на доспевање од 3 до 8 години, во периодот од 15 јануари 2016 до 15 октомври 2023 година.

На 31 декември 2015 година, износот на кредити за кои Банката има воспоставено залог на побарувања е 1.150.869.000 МКД.

До крајот на 2015 година вкупните обврски за оваа кредитна линија изнесуваат ЕУР 21.674.543, од кои ЕУР 1.419.728 се очекува да се вратат во 2016 година, ЕУР 3.264.280 во 2017 година, ЕУР 2.049.583 во 2018, ЕУР 3.001.261 во 2019 година, ЕУР 1.523.590 во 2020 година, ЕУР 7.366.401 во 2021 година, ЕУР 2.049.700 во 2022 година и ЕУР 1.000.000 во 2023 година.

Кредити од Македонска Развојна Фондација на Претпријатија (МРФП)

Во текот на 2015 година, Банката повлече неколку транши од оваа кредитна линија од МРФП во вкупен износ од ЕУР 1.500.000, наменети за понатамошно финансирање на микро и мали претпријатија, специфични проекти како и индивидуални претприемачи.

Кредити од Министерството за финансии (МФ)

Во текот на 2015 година, Банката повлече неколку транши преку кредитната линија Заеми од Земјоделскиот кредитен дисконтен фонд (ЗКДФ) во вкупен износ од ЕУР 498.108, наменет за кредитирање на основни земјоделски производители, агро-преработка на мали и средни претпријатија и агро-извоз на мали и средни претпријатија.

31. Посебни резерви за вонбилансни ставки

	2015	2014
На 1 јануари	226.196	255.154
Во билансот на успех (Белешка 10)		
– Дополнителни резерви	72.543	46.015
– Неискористени ослободени износи	(49.158)	(75.624)
Курсни разлики	573	651
На 31 декември	250.154	226.196
Тековни	171.848	150.343
Нетековни	78.306	75.853

Посебната резерва за вонбилансни ставки се однесува за вонбилансната кредитна изложеност.

32. Субординирани обврски

	Каматна стапка (%)	2015	2014
NLB InterFinanz AG Zurich	3 m CHFLIBOR + 5,5%	-	1.089.778
Nova Ljubljanska banka d.d	6 m EURIBOR+7,5%	675.820	-
EFSE Netherlands B.V.	6 m EURIBOR+4,2% after 22.09.2013 + 6,3%	752.145	751.071
International Finance Corporation	6 m EURIBOR+7,5%	612.145	-
		2.040.110	1.840.849
Тековни		15.472	16.874
Нетековни		2.024.638	1.823.975

Субординирани кредити од NLB Interfinanz во износ од ЦХФ 21.250.000 беа одобрени со каматна стапка од 3 месечен ЦХФЛИБОР + 3,25% годишно и рок на достасување од 7 години. Во Септември 2010 година, рокот на кредитите беше продолжен за дополнителни 7 години и каматната маргина беше зголемена од 3,25% годишно на 5,5% годишно.

НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

Во јуни 2015 година, НЛБ Тутунска банка предвремено отплати субординирани кредити од NLB Interfinance AG Zurich, и ги замени со:

- Субординиран заем од International Finance Corporation на износ од ЕУР 10.000.000, со рок на отплата од 10 години и каматна стапка од 6 месечен EURIBOR + 7,5% годишно и
- Субординиран заем од НЛБ ДД Љубљана на износ од ЕУР 11.000.000, со рок на отплата од 10 години и каматна стапка од 6 месечен EURIBOR + 7,5% годишно.

Субординираниот кредит од EFSE Netherlands BV во износ од 12.000.000 ЕУР беше одобрен со каматна стапка 6 месечен ЕУРИБОР + 4,20 % годишно (од 22 септември 2013 година, 6 месечен ЕУРИБОР + 6,30%) со рок на достасување од 10 години. Конверзијата во капитал ќе биде одредена во согласност со условите дадени од Договорот потпишан помеѓу ЕФСЕ и НЛБ Тутунска банка АД.

За субординираниот кредит од EFSE Netherlands BV и ИФЦ НЛБ д.д. Љубљана има издадено Писмо за поддршка (soft Letter of Comfort).

Менаџментот на Банката месечно ги следи и ги управува исполнувањата на финансиските ковенанти кои произлегуваат од субординираните договори за кредит со IFC. Со 31.12.2015 година Банката е усогласена со сите финансиски ковенанти.

33. Останати обврски

	2015	2014
Обврски за дивиденди објавени за исплаќање	6.766	5.249
Временски разграничени обврски	113.929	71.127
Обврски за предвремени уплати	177.675	258.953
Обврски кон добавувачи	43.405	31.541
Обврски по примени аванси	-	117.078
Обврски за пресметани награди на членови на Управен одбор, менаџментот и вработените	61.760	77.667
Долгорочни користи за вработените	30.944	16.981
Обврски за неискористени годишни одмори	18.127	17.146
Останато	61.483	67.295
	514.089	663.037

Движење на долгорочните користи за вработените:

	2015	2014
Состојба на 1 јануари	16.981	14.836
Платени користи	(2.500)	(1.349)
Пренос во капитал-ревалоризациски резерви	3.009	-
Актуарски загуби (Белешка 15)	11.599	3.494
Камата за актуарски користи	1.855	-
Состојба на 31 декември	30.944	16.981

Во позицијата Обврски за предвремени уплати се вклучени примањата по основ на недоспеани кредити и камати во износ од МКД 140.287.000 (2014: МКД 235.527.000).

Долгорочните користи за вработените вклучуваат јубилејни награди и отпремнини при одење во пензија.

34. Потенцијални обврски

А) Гаранции, акредитиви и лимити

Банката издава банкарски гаранции и акредитиви во име на своите комитенти на трети страни. Истекувањата на роковите на кои се издадени не се концентрирани во еден период.

Следната табела ги покажува договорните износи на преземените обврски на Банката по категории:

	2015	2014
Гаранции		
– во МКД	4.201.443	4.257.708
– во странска валута	1.705.027	1.576.792
Акредитиви		
– во странска валута	784.407	493.158
Лимити на сметки и картици	2.931.839	2.393.019
	9.622.716	8.720.677
Намалено: посебна резерва за оштетување	(250.154)	(226.196)
	9.372.562	8.494.481

Овие потенцијални обврски имаат вонбилансен кредитен ризик, бидејќи само надоместоците и исправките за потенцијални загуби се признаваат во билансот на состојба, се додека обврските не се исполнат или истечат. Голем број од потенцијалните обврски ќе истечат без да бидат целосно или делумно авансирани. Поради тоа, износите не претставуваат очекуван иден паричен тек.

Б) Судски спорови

Судски спорови се честа појава во банкарската индустрија, што се должи на природата на бизнисот. Износот на судски спорови против Банката е приближно МКД 2.942.395.000. Раководството на Банката очекува позитивен исход, без материјално значајни загуби по овие спорови и затоа Банката не утврдува резервации за загуби од судски спорови на 31 декември 2015 година.

35. Трансакции со поврзани страни

Според Статутот, највисоко тело на Банката е Собранието, кое е составено од сите иматели на регистрираните обични акции на Банката. Свкупната контрола врз Банката е во рацете на неизвршниот одбор на директори („Надзорниот одбор“) кој е назначен од страна на акционерите.

Банката е контролирана од страна на Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана („NLB“) која поседува 86,97% (2014: 86,97%) од акциите со право на глас.

Во поврзани субјекти се вклучени Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана, НЛБ Пензиски фонд Скопје, НЛБ Групацјата, лица со посебни права и одговорности во Банката и нивните поврзани субјекти. Многубројни банкарски трансакции се одвиваат со поврзаните субјекти во нормалниот тек на работење. Активностите вклучуваат кредити, депозити и други трансакции.

Обемот на трансакции со поврзаните страни, како и состојбите на крајот на годината се следните:

НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

За годината завршена на 31 декември 2015:

	Матично друштво	Придружени претпријатија	Други поврзани страни
Биланс на успех			
Приходи од камати	52	-	4.887
Приходи од провизии и надомести	3.049	261	1.850
Расходи за камати	(28.037)	(3.335)	(38.135)
Расходи за провизии и надомести	(16.773)	-	(30.559)
Нето добивки / (загуби) од финансиски инструменти чувани за тргување	(12.454)	-	(42)
Други оперативни приходи	55.031	32.939	2.839
Други оперативни расходи	(2.232)	915	(162.978)
Биланс на состојба			
Пари и парични еквиваленти			
Состојба на 1 јануари	423.609	-	-
Кредити издадени во текот на годината	72.268.752	190	13.979
Кредити отплатени во текот на годината	(72.455.198)	(190)	(13.979)
Состојба на 31 декември	237.163	-	-
Кредити			
Состојба на 1 јануари	-	-	129.040
Кредити издадени во текот на годината	-	709	5.264.496
Кредити отплатени во текот на годината	-	(709)	(5.236.123)
Состојба на 31 декември	-	-	157.413
Други средства			
Состојба на 1 јануари	62	3.003	36
Други средства издадени во текот на годината	3.710	8.063	3.740
Други средства отплатени во текот на годината	(3.708)	(10.381)	(3.591)
Состојба на 31 декември	64	685	185
Депозити			
Состојба на 1 јануари	3.272	44.833	330.231
Депозити примени во текот на годината	423.382	10.363.976	6.106.774
Депозити отплатени во текот на годината	(425.648)	(10.352.148)	(6.107.549)
Состојба на 31 декември	1.006	56.661	329.456

НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

За годината завршена на 31 декември 2015:

Обврски по кредити			
Состојба на 1 јануари	82.860	-	1.089.778
Кредити настанати во текот на годината	753.219	-	479.086
Кредити отплатени во текот на годината	(102.581)	-	(1.568.864)
Состојба на 31 декември	733.498	-	-
Други обврски			
Состојба на 1 јануари	6.237	86.152	(9.246)
Други обврски настанати во текот на годината	104.898	31.508	489.114
Други обврски отплатени во текот на годината	(69.201)	(12.637)	(513.512)
Состојба на 31 декември	41.934	105.023	(33.644)

За годината завршена на 31 декември 2014:

	Матично друштво	Придружени претпријатија	Други поврзани страни
Биланс на успех			
Приходи од камати	522	-	4.281
Приходи од провизии и надомести	2.662	224	1.858
Расходи за камати	(2.208)	(5.498)	(70.322)
Расходи за провизии и надомести	(12.926)	-	(32.310)
Нето добивки / (загуби) од финансиски инструменти чувани за тргување	(1.144)	-	6
Други оперативни приходи	-	31.224	3.669
Други оперативни расходи	3.160	1.428	(22.825)
Биланс на состојба			
Пари и парични еквиваленти			
Состојба на 1 јануари	252.342	-	-
Кредити издадени во текот на годината	70.459.645	65	13.963
Кредити отплатени во текот на годината	(70.288.378)	(65)	(13.963)
Состојба на 31 декември	423.609	-	-

За годината завршена на 31 декември 2014:

Кредити			
Состојба на 1 јануари	-	-	124.279
Кредити издадени во текот на годината	-	1.238	6.971.108
Кредити отплатени во текот на годината	-	(1.238)	(6.966.347)
Состојба на 31 декември	-	-	129.040

НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

Други средства			
Состојба на 1 јануари	(4.187)	11	59
Други средства издадени во текот на годината	7.585	3.222	1.668
Други средства отплатени во текот на годината	(3.336)	(230)	(1.691)
Состојба на 31 декември	62	3.003	36
Депозити			
Состојба на 1 јануари	4.922	112.467	423.801
Депозити примени во текот на годината	5.016	2.077.885	9.007.420
Депозити отплатени во текот на годината	(6.666)	(2.145.519)	(9.100.990)
Состојба на 31 декември	3.272	44.833	330.231

Обврски по кредити			
Состојба на 1 јануари	111.833	-	1.069.802
Кредити настанати во текот на годината	13.197	-	176.400
Кредити отплатени во текот на годината	(42.170)	-	(156.424)
Состојба на 31 декември	82.860	-	1.089.778
Други обврски			
Состојба на 1 јануари	34.576	82.446	(21.149)
Други обврски настанати во текот на годината	200.095	17.527	660.461
Други обврски отплатени во текот на годината	(228.434)	(13.821)	(648.558)
Состојба на 31 декември	6.237	86.152	(9.246)

Трансакции со клучниот менаџерски персонал

Вкупните надомести за клучниот менаџерски персонал се следните:

	2015	2014
Извршни директори	40.523	25.942
Неизвршни директори	1.165	1.498
	41.688	27.440

36. Комисионо работење

	2015	2014
Претпријатија	16.400.657	13.735.611
Физички лица	60.163	20.535
Останато	12.172.098	10.837.429
	28.632.918	24.593.575

Банката управува со средства во име на трети лица. Овие средства главно се во облик на кредити на различни коми-

тенти. Банката прима приходи од надомести за обезбедување на овие услуги. Комисионите средства не се средства на Банката и не се признаени во билансот на состојба. Банката не е изложена на каков било кредитен ризик поврзан со ваквите пласмани бидејќи таа не ги гарантира овие вложувања.

37. Запишан капитал

	Број на акции	Обични акции	Премија на акции	Вкупно
На 1 јануари 2014	854.061	854.061	2.274.484	3.128.545
На 31 декември 2014	854.061	854.061	2.274.484	3.128.545
На 31 декември 2015	854.061	854.061	2.274.484	3.128.545

Запишаниот капитал на Банката се состои од 854.061 обични акции (2014: 854.061 обични акции). Обичните акции имаат номинална вредност од МКД 1.000 (2014: МКД 1.000). Сите издадени акции се платени во целост.

Имателите на обични акции имаат право да примаат дивиденди како што е објавено и имаат право на еден глас по акција на Собранието на акционери на Банката.

Долунаведените акционери имаат повеќе од 5% од издадените акции со право на глас:

Акционери	% на акции со право на глас	
	2015	2014
Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана	86,97%	86,97%

Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана поседува 86,97% од вкупниот запишан капитал и право на глас на НЛБ Тутунска Банка АД Скопје.

После датумот на билансот на состојба нема објавени дивиденди.

Законски резерви

Според законската регулатива Банката треба да издвојува, 5% од нето добивката за годината за законска резерва ^с додека законската резерва не достигне износ еднаков од една десетина од регистрираната основна главнина. ^с додека не се достигне минималното ниво, законската резерва може да се користи само за покривање на загуби.

Според законската регулатива, даночната основа може да се намали за износот на вложувања во материјални и нематеријални средства. За да се искористи даночното ослободување за инвестиции, Банката мора да пренесе дел од добивката во останати резерви, за износ кој очекува да се инвестира во материјални и нематеријални средства. Репрегистрираната добивка во текот на 2015 година во материјални и нематеријални средства изнесува МКД 106,417.000.

Ревалоризациски резерви

Ревалоризациската резерва го вклучува кумулативниот нето ефект од промените во објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба ^с до моментот на нивното депризнавање или резервирање.

Банката признава ревалоризациски резерви со мерење на сегашната вредност на дефинираните користи за вработени во согласност со МСС 19. Ефектот на разликата помеѓу претходните актуарски претпоставки и што навистина настанало и промените во актуарските претпоставки (демографски, финансиски и дисконтниот фактор) кои се однесуваат за отпремнини, се признаваат како ревалоризациски резерви во останата сеопфатната добивка.

	2015	2014
Ревалоризациски резерви на хартии од вредност расположливи за продажба	(5.260)	(4.914)
Ревалоризациски резерви од долгорочни користи за вработени	(3.009)	-
	(8.269)	(4.914)

Движење на ревалоризациските резерви:

НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

	2015	2014
Ревалоризациски резерви од хартии од вредност расположливи за продажба		
На 1 јануари	(4.914)	(3.491)
Нето добивки/(загуби) од промени во објективната вредност (Белешка 21)	(346)	(20)
Приход во билансот на успех од продажба (Белешка 11)	-	(1.403)
Пренос во резерви од долгорочни користи за вработени	(3.009)	-
На 31 декември	(8.269)	(4.914)

Задржана добивка

Еден дел од Задржаната добивка е реинвестирана добивка од претходната година, која беше издвоена со распределба на добивката и е за инвестиции во наредната година за материјални и нематеријални средства, со цел за користење на даночните ослободувања за инвестиции. Според одлуката, Банката издвои износ од МКД 202.054.000 за инвестиции, а реинвестираната добивка во 2015 година за материјални и нематеријални средства, изнесува МКД 106.417.000.

38. Заработка по акција

Пресметката на заработката по акција на 31 декември 2015 е направена врз основа на нето-добивката за годината која им припаѓа на имателите на обични акции во износ од МКД 710.151.000 (2014: МКД 432.282.000) и пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината завршена на 31 декември 2015 од 854.061 акции (2014: 854.061 акции). Пресметката за основната и разводнетата заработка по акција е:

	2015	2014
Нето добивка од основна и разводнета заработка од акција (во илјади денари)	710.151	432.282
Пондериран просечен број на акции за основна и разводнета заработка по акција:		
Основна заработка по акција (во МКД)	831,50	506,15
Разводнета заработка по акција (во МКД)	831,50	506,15

Пресметката за пондерираниот просечен број на обични акции за годината што завршува на 31 декември 2015 и 2014 е како што следи:

	2015	2014
Издадени обични акции на 1 јануари	854.061	854.061
Ефект од новоиздадени обични акции	-	-
На 31 декември	854.061	854.061

Не постојат други трансакции кои вклучуваат обични акции или потенцијални обични акции помеѓу датумот на известување и датумот на одобрување на овие финансиски извештаи.

39. Парични средства и парични еквиваленти

За цели на изготвување на извештајот за паричните текови, паричните средства како и паричните еквиваленти со доспеаност помала од 3 месеци од денот на стекнувањето се состојат од следните ставки:

НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

	2015	2014
Парични средства и сметки во НБРМ (Белешка 18)	4.304.421	5.039.856
Благајнички записи (Белешка 21)	4.389.249	2.191.430
Пласмани во и кредити на банки (Белешка 19)	3.683.275	4.812.191
	12.376.945	12.043.477

40. Рочна структура на активата и обврските

Во табелата подолу е анализата на активата и обврските во зависност од рочноста.

На 31 Декември 2015

	До 12 месеци	Над 12 месеци	Вкупно
Актива			
Парични средства и сметки во НБРМ	4.304.421	2.004.106	6.308.527
Пласмани во и кредити на банки	5.090.768	57.573	5.148.341
Кредити на и побарувања од комитенти	15.749.395	27.926.841	43.676.236
Вложувања во хартии од вредност	7.220.182	3.450.799	10.670.981
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	178.423	69.472	247.895
Останати средства	906.329	-	906.329
Вложувања во придружени друштва со примена на метод на главнина	-	175.044	175.044
Вложување во недвижности дадени под закуп	-	114.531	114.531
Недвижности и опрема	-	2.101.976	2.101.976
Нематеријални средства	-	120.553	120.553
Вкупна актива	33.449.518	36.020.895	69.470.413
Обврски			
Депозити од банки	1.023.929	356.439	1.380.368
Депозити од други комитенти	46.224.049	9.712.958	55.937.007
Обврски по кредити	735.157	1.336.418	2.071.575
Резервирања	171.848	78.306	250.154
Обврски за данок на добивка (тековен)	18.749	-	18.749
Одложени даночни обврски	-	3.037	3.037
Субординирани обврски	15.472	2.024.638	2.040.110
Останати обврски	510.116	3.973	514.089
Вкупно обврски	48.699.320	13.515.769	62.215.089
Нето	(15.249.802)	22.505.126	7.255.324

НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Белешки на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади МКД, освен ако не е поинаку кажано)

На 31 Декември 2014

	До 12 месеци	Над 12 месеци	Вкупно
Актива			
Парични средства и сметки во НБРМ	5.039.856	1.888.406	6.928.262
Пласмани во и кредити на банки	5.180.041	91.118	5.271.159
Кредити на и побарувања од комитенти	14.193.955	24.312.200	38.506.155
Вложувања во хартии од вредност	7.434.562	3.202.599	10.637.161
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	558.813	76.629	635.442
Останати средства	815.762	-	815.762
Вложувања во придружени друштва со примена на метод на главнина	-	168.848	168.848
Вложување во недвижности дадени под закуп	-	125.849	125.849
Недвижности и опрема	-	2.070.835	2.070.835
Нематеријални средства	-	88.722	88.722
Вкупна актива	33.222.989	32.025.206	65.248.195
Обврски			
Депозити од банки	1.343.333	239.851	1.583.184
Депозити од други комитенти	40.054.052	11.114.340	51.168.392
Обврски по кредити	925.689	1.737.115	2.662.804
Резервирања	150.343	75.853	226.196
Обврски за данок на добивка (тековен)	74.087	-	74.087
Одложени даночни обврски	-	10.531	10.531
Субординирани обврски	16.874	1.823.975	1.840.849
Останати обврски	660.928	2.108	663.036
Вкупно обврски	43.225.306	15.003.773	58.229.079
Нето	(10.002.317)	17.021.433	7.019.116

41. Настани по денот на составување на билансот

Од 1 Јануари 2016 година г-дин Антонио Аргир стапи на должност Претседател на Управен одбор на Банката, заменувајќи го дотогашниот Претседател г-дин Ѓорѓи Јанчевски поради негово пензионирање.

По датумот на извештаите, не се настанати материјални настани, кои имаат влијание врз финансискиот извештај.

НЛБ Банка АД Скопје
ул. Мајка Тереза бр. 1, 1000 Скопје
Телефон: 02 / 5 100 601 Факс: 02 / 3105 681
E-mail: kabinetuprava@nlb.mk
www.nlb.mk